

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.</p> <p>Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.</p>	<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.</p> <p>Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadásért felelős: Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója. Felelős szerkesztő: Ruday Barna.</p>	<p>Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-utca 8. Kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), Üllői-út 35. szám.</p> <p>Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>
--	---	---

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” földmivelésügyi és növénytermesztési szakosztályának 1908. évi május hó 22-én (péntek) d. u. 4 órakor a „Köztelek”-en tartandó ülésére.

Tárgyak:

1. Az alföldi mezőgazdálkodás reformja.
2. A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület javaslata a birtokossági közlegelők kisajátítása tárgyában.

Cserhádi Sándor s. k.,
szakosztályi elnök.

Országos sörárpa- és komlókiállítás.

Az OMGE. a földmivelésügyi miniszter támogatásával 1908. évi október hó 1-7-ig terjedő időben Budapesten, az egyesület székházában országos sörárpa- és komlókiállítást rendez.

A kiállításon résztvehet minden magyarországi termesztő 1908-ban termesztett sörárpával és komlóval.

A kiállításra beküldendő sörárpa mennyisége 9-5 kg. Az árpaminta legalább 50 q. azonos árpamennyiség több helyéről veendő s két zacskóba osztandó el, úgy, hogy azok mindegyikébe kb. 4-75 kg. jusson. Az árpaminták a m. kir. növénytermelési állomás címére Magyar-óvárra küldendők, mely azok vizsgálatát végezni fogja.

A beküldendő komló mennyisége 2 kg., mely legalább 5 q. azonos légszáraz komlóból veendő. A komlóminták az OMGE. titkári hivatalának címére, Budapest, IX., Köztelek-utca 8. küldendők be.

A bírálókat alapján legjobbnak talált árpa- és komlóminták pénz, oklevél illetve értéktárgy díjakkal fognak kitüntetettetni.

Kézpénzdíjak:

Sörárpára: hét I. díj a 150 kor., tizenhárom II. díj a 100 kor., huszonegy III. díj a 50 kor.

Komlóra: négy I. díj a 150 kor., nyolc II. díj a 100 kor., tizenkét III. díj a 50 kor.

Ezenkívül a legjobb sörárpa- és komlóminták kitüntetésére a rendes díjakon kívül még 3 sampiondíj kerül kiosztásra, egyenként 300 K. értékű emléktárgy alakjában.

A kiállítás részletes programja az OMGE. titkári hivatalánál kapható.

Budapest, 1908 május havában.

A rendező-bizottság nevében:

Cserhádi Sándor, Jeszenszky Pál,
elnök. u. titkár, előadó.

Tanulmányi kirándulás.

Az OMGE. műszaki bizottsága Kuffner Károly báró diószegi uradalmának megtekintése céljából folyó évi május hó 30-án (szombaton) tanulmányi kirándulást rendez, az uradalomban divó czukorrépa-munkálatok és állathizlalás tanulmányozásra céljából.

Résztvehet e kirándulásban az OMGE. bármely tagja.

Indulás május 30-án Budapestről (nyugati pályaudvar) a reggel 7 órakor induló zsolnai gyorsvonattal. Érkezés Galánthára d. e. 10 órakor. Megtekintése az uradalom czukorrépa-munkálatainak. Délben az uradalom látja vendégeit a kirándulókat. Délután az uradalom és a nagyarányú hizlalás megtekintése. 1/26 órakor este indulás Födemes állomásra haza. Érkezés Budapestre este 9 órakor.

A dunántúli gazdatársak a Pozsony felől jövő vonattal érkehetnek Galánthára és csatlakozhatnak a kiránduló társasághoz.

A tanulmányi kirándulásban résztvevni szándékozók szíveskedjenek ebbeli szándékukat legkésőbb május hó 20-ig az OMGE. titkári hivatalánál (esetleg felmerülő közös költségek fedezésére szolgáló) 5 korona egyidejű beküldésével bejelenteni.

A rendező-bizottság nevében:

Jeszenszky Pál,
ügyvezető-titkár.

Felhívás az OMGE. t. tagjaihoz.

Rubinek Gyulát, egyesületünk igazgatóját és Bernát Istvánt, egyesületünk tanácsának és igazgató-választmányának érdeműs tagját, a közgazdaság terén szerzett érdemeik elismerésül, öfelsege a király magyar nemességgel tüntette ki. A kitüntetettek tiszteletére folyó hó 18-án, hétfőn este 8 órakor a Kovács E. M.-féle városligeti vendéglőben (Fővárosi pavillon) barátságos vacsorát rendezünk és felkérjük az egyesület tisztelt tagjait, hogy azon minél számosabban résztvevni méltóztassanak. Egy teríték ára 6 korona. A részvételt kérem legkésőbb május hó 18-ig az OMGE. titkári hivatalával tudatni.

Budapest, 1908 május 15.

Hazafias üdvözléssel

Dessewffy Aurél gróf,
az OMGE. elnöke.

Egyről-másról.

(Vetések állása és a gabonapiacz helyzete. — Gabonakereskedők a tőzsdén fedezetlen határidőjüket ellen. — A nemzetközi pénzügyekről. — Új osztrák járadék kibocsátás.)

A vetések fejlődésének legkritikusabb pontját, azt a pontot, amely döntő súlyú befolyásolja a termés eredményét jobb vagy bal felé, most éljük. Május havának kedvező vagy kedvezőtlen időjárása milliókkal érdekel bennünket. A hó elejétől kezdve állandó meleg napok uralkodtak ugyszólván, amelyeket csak helyenként enyhített a közben jelentkezett zivataros eső. A fagyos szentek minden veszedelem nélkül suhantak el fölöttünk, fagyos lehelletük nem érvényesülhetett. A vetések állapotáról a legellentétebb jelentések érkeznek, úgy, hogy általános képet alkotni a vetések fejlődéséről igen nehéz. Nagyjából azt lehet mondani, hogy nem éppen rosszak a vetéskültségek, de azért valami nagyon kielégítő sem, tehát éppen csak hogy egy közepes vetésállapot az uralkodó. Ez azonban csupán ma állítható. Ha a kánikulaszerű meleg időjárás tovább is állandó lesz, amellyel pedig

AJÁNLJUK nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesített

magyar fogatos szőlőpermetezőinket,

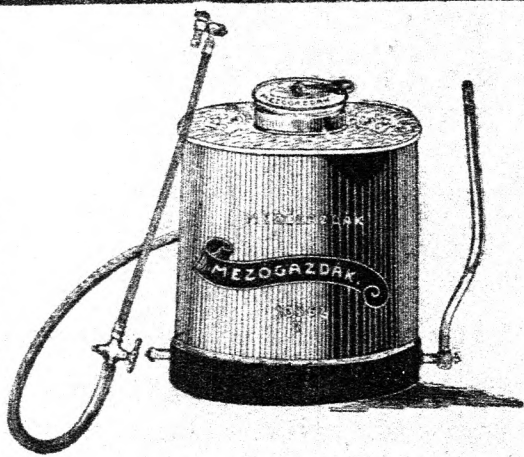
melyekkel nagy munkaerő- és permetezőanyag-megtakarítás érhető el.

Most megjelent tavaszi szőlőmivelési árjegyzékünket az összes szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról kívánatra bérmentve megküldjük.

Mezőgazdák A. jegyű permetező K 40.—
" B. " " " 34.—

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Mai számunk 36 oldal.

csapadékszegény lesz vagy éppen semmi csapadék sem fogja enyhíteni a hőséget, akkor ez a mai átlagos közepes minőségű mezőgazdasági helyzet egyszerre megváltozhatik a terméshilafások rovására. A „Meteor“ e hó 16-ra jósol még igen meleg időt és utána mindjárt 20-ra csapadékot. A 16-iki meleg időjárás előszelét már ma is éreztük, szinte augusztusi meleg volt, amely bizony nem volt a legjobb hatással a vetésekre sem. Legkiemelkedőbbek a vetések tul a Dunán, Somogyban, Baranyában, Vasben, Tolnában. Temesben valamelyest javult a helyzet, valamint a Bácskában is. Mivel azonban tudósítónk jelentései 13-iki keletiek, az utóbbi napok hatásáról a vetésekre még nem kaphattunk értesítést, egy hét alatt azonban elválnak, mennyi kárt okozott a korai kánikula.

Más esztendőben ilyenkor május hónapban a tőzsdén a legnagyobb izgalom uralkodik, rohamos árváltozások, dulakodás, láрма, licitálás stb. izzítják a tőzsde levegőjét és most mintha a lélek is kihalt volna belőle, nincsen üzlet. A malmok tartózkodnak a vételtől, pedig egyáltalában nincs tulzsfolt gabonarakárjuk, a kínálat sem túlságos, mert készáruban nem igen van mit kínálni. Lassan felszabadult már a vidék csekély visszatartott készlete és a gazdaságok magtáraiban javában folyik a nagy-takarítás, ami tudvalevőleg csakis üres magtárban hajtható keresztül. A gabonakereskedelm holt pontra jutott, ami május hónapban talán emberemékezet óta nem esett meg. A hó elszejtől máig éppen két hét morzsolódott le és micsoda eredményt ért-e ezalatt a tőzsde az áralakulások terén? Semmi eredményt. Ma hajszálra ugyanakkora a készbuza ára, mint volt e hó elsején, a többi gabonam ár sem változott, csupán a rozsok sikerült 60 filléres árjavulást elérnie métermázsánként. A májusi és októberi buza pedig ma rosszabbul áll, mint állt a hó elején, az előbbi 80 fillért vesztett, az utóbbi 40 fillért métermázsánként. Hogy az árjavulás felé nem tud határozott irányt felvenni a tőzsde, az talán annak tudható be, hogy a tőzsde emberei ma az időjárással vannak elfoglalva. A hó vége felé nyomban valószínűleg realisabb alapokra támaszkodva fog újra fejlődésnek indulni a tőzsdei irányzat, amint azt a kényserítő körülmények diktálni fogják.

Nagykanizsán a Dunántul gabonakereskedői múlt vasárnap a kereskedelmi kaszinóban népes értekezletet tartottak, amelyen a somogy-, zala-, veszprém- és fehérmezei gabonakereskedők elhatározták, hogy a dunántuli összes gabonakereskedők bevonásával f. hó 24-én gyűlést tartanak, amelyen állást foglalnak a tőzsdei fedezetlen határidőüzleti játék ellen és megállapodnak azon módzatokban, amelyekkel a tőzsdei fedezetlen határidőüzleti játék eltörlését szorgalmazni kívánják. A vidéki gabonakereskedők ezen mozgalmat bár látszólag váratlanul jött, bennünket egyáltalában nem lepett meg. Régen vártuk már, hogy mikor fogja a realis alapon dolgozó hivatásos vidéki gabonakereskedelem

tiltakozó szavát felemelni azon lehetetlen üzleti irányzat ellen, amely a budapesti tőzsdén a fedezetlen határidőüzleti játék segítségével az idén jutott el tetőpontjára. A gabonakereskedelem állásfoglalása a határidős spekulatív játék ellen az idők jele, amely azt mutatja, hogy a fedezetlen határidőüzleti játék védelmezőinek álláspontja hamis alapokon nyugszik és éppen ezért a tisztességes gabonakereskedelem, amely a megérdemelt polgári haszonnal nem akar egyebet elérni, nemcsak hogy támogatója nem óhajt lenni e téves felfogásnak, hanem amint azt most a kanizsai értekezlet és majdan nagygyűlés mutatja, egyenesen pálcát tör az eddigi álláspont felett és minden telhető erejével arra törekszik, hogy véget vessen a tőzsdei kalandozások korának. A budapesti gabonakereskedelem — bár annak komolyabb része szintén torkig van a határidőüzleti játék végletekbe csapongó áldásaival és ez kifejezésre jutott már nemcsak a tőzsdei lapok kifakadásában, hanem tőzsdetanácsosoknak a nyilvánosság előtt tett kijelentésében is — nem osztja a vidéki gabonakereskedelem felfogásával, makacsul védelmezi ócska bagolyvárát és lüzd azon törekvés ellen, amely világot óhajt vetni a tőzsdei üzletre és ezzel elpusztítani mindazt a tőzsdéről, amely a világgóság ellensége. A budapesti tőzsde küzdelme donquixote-i lüzdelen. Napról-napra erősödik annak a tábornak ereje, amely immár nem kopogtat a törvényhozás ajtaján, kérve a tőzsdereform kérdésének rendezését, hanem mind erősebben döngeti is azt. Nekünk agráriusoknak ez a nagykanizsai értekezlet bizonyos elégtételül is szolgál. Számos éven át a tőzsdei fedezetben határidőüzleti játék ellen folytatott küzdelmünk alatt, amely küzdelmeknek leghívebb kifejezője Zselénski Róbert grófnak most megjelent e tárgyú könyve, sokszor vágták szemünkbe azt a tőzsdei fedezetlen határidőüzleti játék védelmezőit, hogy küzdelmünkben önző szándék vezérel bennünket, mert legfőjebb csakis az agráriusok, a gazdák érezhetik csekély mértékben a határidőüzleti játék hatását, más senkire sincsen káros hatással. A nagykanizsai gabonakereskedők csattanós választ adtak e többször is megismételt vádra. Nem önzés beszélt belőlünk gazdákból. A köz érdekében folytattuk és fogjuk még folytatni harcunkat mindaddig, amíg végre eredményt is sikerült elérnünk. A siker most pedig közelebb áll, mint valaha. Táborunk megerősödött most a vidéki gabonakereskedelemmel és mi szívesen fogadjuk zászlónk alá, hogy most már egyesült erővel vigyük azt minél előbb diadalra.

A végigszenvedett nemzetközi pénz- és hitelválság elmúltával a pénzpiac alakulása a nagyobb nyugati államokban általában kedvezőnek mondható, a magánkamatláb erősen csökkenő irányzatot mutat és a vállalkozási kedv is kezd ismét fellendülni. Nálunk ugyan egyelőre még csak kismértékben, ellenben a Nyugaton erős reakció mutatkozik a megelőző pangással szemben, úgy, hogy a pénzösség egyre fokozódik. Si duo faciunt idem,

non est idem. Ha nálunk olcsóbbá lesz a pénz, ez bizony nem jelenti feltétlenül a vállalkozások felvirágzását és az új vállalatok tömeges keletkezését, hanem nagyon sokszor azt mutatja, hogy nincs pénz iránt való kereslet, minél fogva a kamatláb leszállításával igyekeznek a pénzüzetek a hitelezőket magukhoz vonzani. Londonban vagy Párisban ellenben az alacsonyabb diszkont mindig az általános gazdasági fellendüléssel, a magánkamatláb csökkenésével jár együtt és egyáltalában ott a pénzpiac helyzete sokkal hívebben jelzi a szoros kapcsolatnál és érzékenyebb kölcsönhatásnál fogva az országos közgazdasági élet érverését. Jelenleg Londonban a magánkamatláb 2% s mivel az Angol Bank aranytartáléka is 37¹/₂ millió forintra növekedett, általában bizonyosra veszik, hogy a jövő heti igazgatósági ülésen harmadfél százalékra szállítják le a hivatalos bankrátát. E valószínűség ellen csak az az egy körülmény szól, hogy Franciaország az utóbbi időben igen jelentékeny mennyiségű aranyat vont el az angol piacról, úgy, hogy az ausztráliai és délafrikai aranyszállítmányoknak jó része a francia bankok pénztárába kerül. Az Angol Banknak természetesen gondoskodnia kell a normális mértékű aranykiözlés megállításáról s ezért kétséges a 3%-os diszkontnak hamarosan bekövetkező leszállítása.

A viszonyok kedvező fordulatát egészen váratlanul és jóformán meglepetésszerűleg sietett Ausztria kihasználni 150 millió korona névértékű 4%-os koronajáradéknak 96'25 K.-ás árfolyamon való kibocsátásával. Az osztrák pénzügyminiszter ezt a kölcsönt a postatakarékpénztár és a Rothschild-csoport közvetítésével helyezte el, ilyen, a mai viszonyok között az osztrák államkincstár nézve valóban kedvező árfolyamon. Ez a kurzus egyrészt az osztrák államhitel szilárdságáról, másrészt pedig arról a bizalomról tanuskodik, amelyet a kölcsönt átvevő konzorcium táplál az osztrák pénzpiacczal szemben, minthogy tudvalevőleg a koronajáradékon kívül sok más, kivált községi kölcsönöknek kibocsátása is tervbe van véve a közel jövőre s mindezek bizonyára próbára teszik majd az osztrák járadékpiac felvevő képességét.

A 150 millió koronás új kölcsön felhasználása tekintetében — amely összesen kívül az osztrák kormányának még 365 millió felvételére van régebbi keletű törvényes felhatalmazása — az hallatszik, hogy első sorban a vasúti beruházások és a trieszti kikötő építése fog ebből az összegből fedeztetni, más verzió szerint azonban Korykovszki dr. csak gondos előrelátásból és óvatosságból vette fel most ezt a kölcsönt, amelyre a nagy pénzügyi készletek és a múlt évi jelentékeny költségvetési felesleg folytán nincs sürgős szüksége, de nyilván úgy vélekedett, hogy későbbi időpontban a pénzpiac nem lesz ily alkalmas a koronajáradék kibocsátására.

Bármint álljon a dolog, bizonyos, hogy az osztrák államkölcsön gyümölcsöző módon fog felhasználtni oly hasznos beruházásokra, ami-

nőkre a mióta áhitoz megint el járadékkibó új járadékok hatunk kedvező elhely a kormány immár eloc kölcsönt fel a kellő és bozzék a p használásáv szerezni az használva b ságunk min

A mangan

Ha a ny malaczoztat az bizonyára aligha terjed S ha a yor táknak éve anyagi hasznót a mang czoztatása? hasznót, biz akik a kétsz s hogy ez e annak egyb a régi, a m dünk e régi kevesebb m takarítással s zeri malac takarmányoz igénybe.

Pedig az megváltozott is oda kell t nagyobb jöv hogy kiakná és sertésárvi tésből is na Foglalkozz s zeri malaczo Mindenekel ségel-e a két befektetést va befektetést s ugyanannyi n most s enne felére aszajt több istallóra leg az egysz a jelenlegi ko malaczoztatni szükségünk, o laczokat egyé ben tehát a következő telen az egysz zésre álló ist

Külön árjegyzékek mindenféle gazdasági gépekről

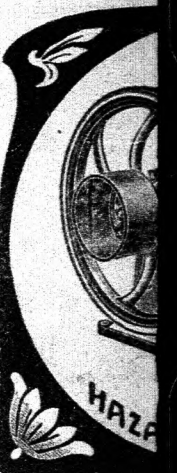

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZEK TÁRSULAT BUDAPEST

ugyszintén **MAGANJARÓK** (utimozdonyok) cséplési, vontatási és szántási czélokra, (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.) Referenciák az ország minden vidékéről.

Legtökéletesebb rendszerű

Gőzcséplő-készletek

nőkre a mi közgazdasági életünk is már évek óta áhítozik. Ugy látszik azonban, hogy mi megint el fogunk késmi régóta huzódó koronajáradék kibocsátási terveinkkel, mert ha már egyéb új járadékok elfoglalták a piacot, aligha számíthatunk kedvező kibocsátási árfolyamra és kedvező elhelyezésre. Nagyon kívánatos, hogy ha a kormányban tényleg szándékában van az immár elodázhatatlan beruházások költségeire kölcsönt felvenni, gondos előrelátással eltalálja a kellő és legalkalmasabb időpontot s ne habozzék a pénzpiac kedvező helyzetének felhasználásával az ország közgazdaságának megszerezni azt a szükséges összeget, mely jól felhasználva bőségesen meghozza majd közgazdaságunk minden ágának javára gyümölcsét.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

A mangalicza sertés kétszeri malacoztatása.

Ha a nyugati sertésfajták évente kétszeri malacoztatása általánosan bevett szokás, akkor az bizonyára anyagi haszonnal is jár, különben aligha terjedt volna el ez eljárás világszerte. S ha a yorkshireinek, berkshiriek stb. sertésfajtáknak évente kétszer való malacoztatása anyagi hasznot nyújt, miért ne nyújtaná hasznót a mangalicza sertésnek is kétszeri malacoztatása? Kétségen kívül nyújt is anyagi hasznot, bizonyítják ezt mindazon tenyésztők, akik a kétszeri malacoztatást már megkezdték s hogy ez eljárás nem vált még általánossá, annak egyéb oka nem lehet, mint ragaszkodás a régi, a megszokott eljárásokhoz. Ragaszkodunk e régi eljárásához, mert kevesebb gondnal, kevesebb munkával jár, mert takarmány-megtakarítás-al kapcsolatos, illetőleg mert a kétszeri malacoztatással karöltve járó bővebb takarmányozás nagyobb forgó tőkét venne igénybe.

Pedig az idő és a viszonyok változtak s ezen megváltozott viszonyokhoz mérten a gazdának is oda kell törekednie, hogy az egész vonalon nagyobb jövedelmet teremtsen s nevezetesen, hogy kiaknázza a kedvező sertéskereskedelmi és sertésárviszonyokat is, hogy sertés-tenyésztéséből is nagyobb jövedelmet produkáljon.

Foglalkozunk tehát kissé behatóbban a kétszeri malacoztatás előnyeivel és hátrányaival.

Mindenekelőtt az a kérdés merülhet fel, szükséges-e a kétszeri malacoztatás nagyobb tökélybefejtést vagy sem? Számottevően jelentékeny befektetést semmiesetre sem. Feltéve, hogy ugyanannyi malacot akarunk felnevelni, mint most s ennek következtében koczáink számát felére apasztjuk, semmivel sincs nagyobb vagy több állóra szükségünk, mint amennyivel jelenleg az egyszeri malacoztatásnál rendelkezünk. Ha a jelenlegi koczaállományunkat kívánjuk kétszer malacoztatni, úgy valamivel több állóra van szükségünk, de csak abban az esetben, ha a malacokat egyéves korban kívánjuk eladni. Ez esetben tehát a kora tavaszi malacok részére a következő télen állóra van szükség, amennyiben az egyszeri malacoztatásnál most rendelkezésre álló állóban valószínűleg nem férnek

el, ez az álló azonban a leprimitív szerkezetű, házilag legolcsóbban előállított lehet.

Munkaerőre is alig van többre szükségünk, mint jelenleg, sőt a jelenlegi munkaerőt sokkalta jobban kihasználjuk, mert annak évi költsége nem egy, de két malacoztatásra oszlik meg.

Egyedül a takarmányozásban lesz jelentékenyebb változás, szemes takarmányból igényeltek jelentékenyen nagyobb mennyiség, mert a koczákat állandóan vemhesek vagy szoptatósak lévén, egész éven át szemes takarmányon tartandók, míg a jelenlegi rendszerrel az év egyik felében ridegebb tartásban részesülnek. Ha azonban az egyszeri malacoztatás megfizeti a koczákat fél éven át való intenzívebb tartását, a kétszeri malacoztatásnak okvetlenül meg kell fizetni az egész éven át való intenzívebb tartást. Sőt miután a sertéstartás s az évente egyszer való malacoztatás a befektetett tőkét haszonnal kamatoztatja, a kétszeri malacoztatás által kell, hogy ugyanazon töké kétszeres kamatozása éressék el.

Azon ellenvetések, hogy a mangalicza kocza a kétszeri malacoztatást nem tűri, hogy rövidesen tönkremegy, meg nem állják helyüket annyival kevésbé, mert ha rövidebb ideig használható is tenyésztésre a kocza, de fiatalabb korban kerülvén hizóba, jobban hizik, jobb minőségű árut szolgáltat s így értékesebb is. Kétségen kívüli dolog, hogy a koczákat megviseli a kétszeri malacoztatás s nem igen lehet őket 5-7 évig tenyésztésre használni, mint az az egyszeri malacoztatásnál szokásos, de így is lehetséges őket minden hátrány nélkül hatszor-hétszer malacoztatni; a különbség csupán az, hogy hatszori malacoztatás, tehát három évi tenyésztésre való használat után selejtezzük, miskároltatjuk s hizlaljuk ki őket; az ötéves miskárolt koczákat hizóképessége pedig bizonyára sokkalta jobb, mint a hét-nyolc éveseké s így a tenyésztőnek a hároméves használat utáni kiselejtezésből abszolúte semmi kára nincs, sőt haszna van, mert a vevő rendszeren 15-20 fillérrel olcsóbban veszi a vén, mint a fiatal mustra koczákat s míg ezeknél rendszeren csak 50 kg.-ot von le páronként, addig amazoknál 55-60 kg.-ot.

Miután tehát a kétszeri malacoztatás semmi néven nevezendő anyagi hátránnyal nem jár, számottevő tökébefektetést nem igényel, a felhasznált nagyobb mennyiségű takarmány értéke pedig a második malacoztatásban bőségesen megtérül, ugyanarra, hogy a befektetett tőkének mindenesetre kétszeres kamatozása éretik el, egyetlen ok sem szól amellett, hogy mangalicza sertéseinket is ne kétszer malacoztassuk. Sőt a kétszeri malacoztatást nemcsak saját előnyünk és hasznunk, de fontos közgazdasági okok is javallják, mert ezáltal népünk jobb táplálkozását s országunk ez irányban nagyobb kivételét is biztosíthatjuk.

Fő fontosságú dolog a malacoztatás évente kétszeri bevezetésénél azt úgy elrendezni, hogy az első malacoztatás az év legelső hónapjaira, mindenesetre februárra essen s ezt a második malacoztatás július hó végén, augusztus hó folyamán kövesse, hogy így a második lelélsből származó malacok is a tél beálltaig megerősödjenek s így azt jól kiállhassák. A késői ma-

lacok közül sok megy veszendőbe a tél folyamán s valamennyien gyengébben fejlődnek. A kocza tehát először ellik február hóban, szoptat február-március hónapokban, rühd március végén vagy április elején, vemhes április, május, június és július hónapokban. Másodszer ellik augusztus hóban, szoptat augusztus-szeptember hónapokban, rühd szeptember végén vagy október elején.

Tapasztalati tény az is, hogy közvetlenül a választás után a koczákat sokkalta egyenletesebben rühdnek, tehát a bebogtatás hamarabb lefolyik s így a malacok egyformábbak lesznek.

Ezen indokokból kifolyólag a legmelegebben ajánlom gazdatársaimnak mangalicza koczákat évente kétszer való malacoztatását.

Kovácsy Béla.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Linhart György.

Kulturnövényeink életszükségelei.

II.

A növények rendes fejlődésének egyik fontos tényezőjét képezi a nedvesség, főleg a talajnedvesség. Am a különböző növények nedvességszüksége is igen különböző lehet. Egyes növények igen sok nedvességet, illetve talajnedvességet igényelnek tenéyzsidejük tartama alatt, mások kevesebbet. Levélidus növények, főleg száraz éghajlat alatt több talajnedvesseget igényelnek, mint a kevéslevelűek, mert előbbieknél nagyobb az elpárolgási felület (levelek), mint utóbbiaknál. A mohának pl. sokkal kevesebb nedvességre van szüksége, mint pl. a cukorvagy takarmányrépának vagy loherének.

A sekélyen gyökerező növények jobban ki vannak téve a kiszáradásnak, mint a mélyen gyökerezők, mert ezek képesek a talaj mélyébe venni fel vizet. Amde a gyökérképződés módja nem egyedül a növényfajtól függ, hanem a talaj minőségétől is, főleg pedig annak mélységétől. Ha a különben termékeny talaj eléggé mélyrétegű és laza, akkor benne a növények gyökerei akadálytalanul fejlődhetnek s nem fognak egykönnyen szenvedni a szárazság miatt.

A növények gyökere által a talajból felvett viznek legnagyobb része arra szolgál, hogy a talajból növényi tápanyagokat vezessen fel. Az így felvett víz legnagyobb részét a növény ismét kiadja, vagyis elpárologtatja, amit főleg a levelek végeznek. A felvett víz egy részét a növény testének felépítésére használja fel, részben mint vizet, részben elemekre bontva mint hidrogént, oxigént.

Hazánkban, főleg az Alföldön, gyakran szenvednek a növények amiatt, hogy nem áll rendelkezésükre a fejlődésükhöz szükséges elegendő nedvesség, úgy, hogy a nem ritkán nagy szárazság folytán balul üt ki az aratás, főleg akkor, ha a természetadta nedvességet meg nem is használják ki jól. Arra kell tehát törekedni, hogy a természetadta nedvesség jól kihasználtsák, amit elsősorban az őszi mélyszántással lehet elérni. Lehetőleg kerülendő az is, hogy tavasszal szántunk az árpa, zab, tavaszi buza, zabosbüköny répa, stb. alá, mert a tavaszi szántással sok téli nedvesség veszen-

WOHANKA FÉLE

NYERSOLAJ-(NEM BENZIN) MOTOROK

és LOKOMOBILON.

NEM TÜZVESZÉLYES, NEM ROBBANÓ!

LEGOLCSÓBB ÜZEM!

TELJES MALOMBERENDEZÉSEK

WOHANKA ÉS TÁRSA.

BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÚT 76.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

HAZAI GYÁRTMÁNY!

dőbe megy s a vetés is gyakran megkésik. Az eke helyett tehát lehetőleg az extirpátort, vagy esetleg csak a boronát használjuk a talaj tavaszi meglazítására s csakis akkor szántunk, ha télen át a talaj összetömődött.

A fent felsorolt tavaszi vetését a helyi viszonyokhoz képest lehetőleg korán végezzük, hogy ily módon a téli nedvesség lehetőleg jól kihasználtsék, amit annyival inkább elérünk, minél jobban előkészítjük a talajt a vetéshez s minél jobb erőben van az.

A talaj nedvességének megőrzésére, illetve lehető jó kihasználására igen figyelemreméltó mód a talajnak lazítása, a kapásnövényeknek, főleg a cukor- és takarmányrépának gyakori kapálása, ami egyszersmind a gyom irtását is eredményezi. A szántóföldet egyébként már azért is gyommentesen kell tartani, mert a gyomok nemcsak táplálékot vonnak el a talajból, s így közvetve a miveleti növényektől, hanem igen sok nedvességet is. A talaj jó erőben tartása, mit főleg a czeinak megfelelő jó istállótrágya alkalmazásával érhetünk el, szintén védelmet ad a növényeknek a kiszáradás ellen azért, mert az ilyen talajban a növények gyökérképződése erősebb s ezáltal a talaj nagyobb területéről lesz képesítve vizet felvenni a növény. A talaj mély lazítása ugyancsak előmozdítja az erőteljes gyökérfejlődést s ezáltal a növénynek nedvességgel való ellátását.

Legbiztosabb védelem a szárazság ellen természetesen az, ha növényeinket megöntöztethetjük, illetve a talajt megnedvesíthetjük. Amde ezt aránylag csak kevés helyen vihetjük keresztül. Ahol azonban a viszonyok a mesterséges öntözésre kedvezők, ott ezt, főleg a réteknél, mindenütt meg kellene csinálni.

Miként a nedvesség hiánya, úgy a tulsok viz is, főleg az altalajviz, ártalmára lehet a miveleti növényeknek. Az ilyen helyeken a megfelelően alkalmazott vízlecsapolás lesz indokolt.

A növény a szükséges tápanyagokat részben, miként már láttuk, a légköri levegőből, részben a talajból meríti. Növényi tápanyagokul főleg a következő elemek, illetve azoknak vízben oldható vegyületei jönnek figyelembe: szén, hidrogén, oxigén, nitrogén, kén, foszfor, kálium, mész, magnézium és vas, amelyeket a különböző növények különböző mennyiségekben igénylik, illetve vesznek fel. Ha e tápanyagoknak csak egyike hiányzik is, avagy nincs felvehető alakban elegendő mennyiségben jelen, akkor a növény kisebb-nagyobb mértékben szenved, avagy teljesen el is pusztul. A növénytermesztőnek tehát kiváló gondot kell fordítania arra, hogy a miveleti növényei számára szükséges tápanyagok megfelelő mennyiségben és alakban legyenek jelen, amit helyes talajmunkálással és megfelelő trágyázással (istállótrágya, komposzt, műtrágyák) lehet elérni.

A fentebb felsorolt tápanyagok közül, mint talajtápanyagok, főleg a következők jönnek számításba mint olyanok, amelyeket a talaj trágyázásakor különös figyelemre kell méltatni: foszfor, nitrogén és kálium. A többi talajtápanyag rendszerint elegendő mennyiségben van jelen a talajban, úgy, hogy azok pótlása nem szükséges. Kivételt képez a szabály alól egyes helyeken a

mész, amely némely talajban igen kis mennyiségben van jelen. A mész nemcsak növényi ápanyagul szolgál, hanem előmozdítja a talaj-elmállást és a benne létremű bomlási folyamatok nagyrészét is.

E helyen nem bocsátkozhatunk mélyebben bele a különböző növények és talajok tápanyag-szükségletének ismertetésébe, csupán azt említtük meg, hogy némely növény, mint pl. a buza, kötöttebb talajt szeret, más növény ellenben, mint pl. a rozs, lazábbat. Egyes kulturnövény sok káliumot igényel, mint a dohány, a cukor- és takarmányrépa stb., mások viszont sok foszfort, mint pl. a gabonafélék, ezek közt elsősorban a buza.

Sok talaj hiányt szenved megfelelő mennyiségű nitrogénvegyületekben (ammoniak, salétromsav). Arra kell tehát törekednünk, hogy e hiányt megfelelő trágyázással (istállótrágya, komposzt, műtrágya, zöldtrágya) orvosoljuk.

Egyes növények jól tűrik a friss istállótrágyát (tengeri, takarmányrépa), mások kevésbé vagy sehogy. A legfontosabb trágya volt és marad az istállótrágya. Ha tehát azt akarjuk, hogy növénytermesztésünk jól tenyészszék és hasznosító legyen, fő gondunkat képezze, hogy szükséges mennyiségű és jó minőségű istállótrágya álljon rendelkezésünkre, amit legjobban megfelelő számu és jól táplált haszonmarha tartásával és a trágya helyes kezelésével érhetünk el. E tekintetben érheti gazdaságainkat, főleg az alföldieket, legtöbb gáncs, mert a szántóföldek területéhez viszonyítva a legtöbb helyen kevés haszonállatot tartanak s azok takarmányozása is sok kifogásolnivalót hagy fenn, aminek folyamán képpen kevés istállótrágya, főleg pedig kevés jó istállótrágya áll rendelkezésre, aminek további következménye természetesen az, hogy a kulturnövények átlagos termése kicsiny s a gazdaság jövedelmezősége nem üti meg a kellő mértéket. Ezen a bajon csakis okszerű gazdálkodással lehet segíteni, aminek alapját képezi a megfelelő számu, jól táplált és jó minőségű állatállomány, amely nemcsak a szükséges jó trágya termelésével válik a gazdaságra nézve hasznossá, hanem egyébként is bevételi forrásoknak képezi alapját, sok helyen eddig ismeretlen nagy bevételeknek, főleg ott, ahol jól vezetett tehenészetet, illetve tejtermelést lehet létesíteni. Fényes példa erre Frigyes kir. herczegnek Moson megyében fekvő uradalma, mely a jobbára sekély talaj daczára a szakszerű gazdasági üzem folytán, amelynek alapját a kiváló tehenészet képezi, aránylag igen nagy átlagos tiszta jövedelemet produkál, noha azt is fel kell említenem, hogy a talaj sekély volta folytán jobbára csak egyéves takarmánynövények termesztésére kénytelen az uradalom szorítkozni.

Gazdaságaink tulnyomó részének egyoldalú gabonatermesztését korlátozni kell s e helyett a helyi viszonyoknak megfelelő okszerű vetés-forgó behozatalára, amelyben a kapás- és takarmánynövények tért nyernek, kell törekedni. Ha nagyobb mértékben redukáljuk is a gabonatermesztésre szánt területeket, a fennebb vázolt okszerű üzem mellett a kisebb terület nem fog kevesebb gabonát teremni, mint most a sokkal nagyobb, mert emelkedni fog a holdankénti

átlagtermés, s emellett az okszerű gazdálkodás révén most nem is ismert egészen új és hatalmas jövedelmi források fognak megnyílni s az egész gazdaság jövedelmezősége emelkedni fog. Ennek keresztülviteléhez természetesen megfelelő forgótőkére is szükség van, amely forgótőke azonban a helyes gazdasági üzem mellett nagyon is meg fogja hozni a kamatokat. Épp az a baja hazánk gazdaságainak, hogy azok a rendelkezésre álló üzemtőkéhez viszonyítva tulságosan nagyok, s ennek folytán azok okszerű és intenzív kezelése lehetetlen. Ezen feltétlenül segíteni kellene és pedig ha egyébként a szükséges üzemtőke beszerzése nem volna lehetséges, még azon az áron is, hogy a birtok egy részének bérbeadása avagy eladása által szereztessék be a megmaradó rész okszerű kezeléséhez szükséges üzemtőke.

Közvetlen az istállótrágya után állanak fontosságra nézve a műtrágyák, amelyek a mi száraz klímánk alatt ugyan nem pótolják az istállótrágyát, annak daczára sok esetben lényegesen előmozdítják növényeink jó fejlődését. Sok évi tapasztalat szerint legjobban beválnak nálunk a foszfortrágyák, főleg a szuperfoszfát és a Thomas-salak; előbbi gyorsabban, utóbbi lassabban, vagyis több éven keresztül hat. Nálunk mindkettőt legjobban ősszel használni, de különösen a Thomas-salak mindig ősszel alkalmazandó. Ez utóbbi műszertartalmánál fogva is kedvezően hat, főleg mészszegény talajokon.

Nitrogéntrágyául leginkább a csilisalétromot*) használják és pedig főleg fejrtrágyául, amde ezen aránylag drága trágyaszernak hatása nagyban függ az időjárástól.

Legkevesebb használatnak örvendenek hazánkban a káliumtrágyák, melyek közül még leginkább a 40%-os káliumot tartalmazó. A káliumtrágyák várt kedvező hatása ugyanis a nálunk szerzett tapasztalatok szerint igen sok esetben elmarad. Külföldön ellenben, főleg Németországban, sok esetben igen jó eredménnyel használják a káliumot mint műtrágyát, különösen a könnyebb talajokon. A rétek és a nem nagyon száraz legelők rendszerint igen hálásak úgy a káli, mint a Thomas-salak iránt.

A talaj meszesítésével gyakran jelentékenyen lehet fokozni a termést, főleg mészszegény talajokon, amde ez esetben, ha csak mészszegényíteni nem akarjuk a talajt, gondoskodnunk kell annak megfelelő trágyázásáról.

Az itt röviden felsoroltakból látható, hogy a kulturnövények igen sokféle igényt támasztanak kedvező tenyészésük szempontjából s hogy a termelőnek arra kell törekednie, ha gazdaságából megfelelő jövedelmet akar huzni, hogy kulturnövényei igényeit megismerve, azoknak megfelelő termelést folytasson, ami karöltve jár az okszerű gazdálkodással.

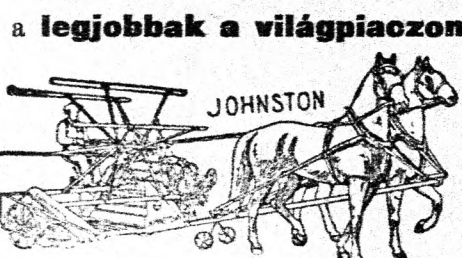
Gazdáink tulnyomó része, ha a helyi viszonyoknak megfelelő okszerű üzemet folytatna, sokkal nagyobb nyers és tiszta jövedelemre tehetne szert s ezáltal lényegesen hozzájárulhatna a nemzeti vagyon növeléséhez.

Linhart György.

*) Ujabbban a mesterségesen előállított mész-nitrogén, illetve nitrogénmész alkalmazása is mindjobban tért hódít.

JOHNSTON

mélyvágású fűkaszalógépei
marokrakó aratógépei
és kéveköto szénaforgató és szénagyűjtőgépei

a legjobbak a világpiacon és kiválóan alkalmasak a magyar viszonyokra. A Johnstons gépek 6-8 székű, kavardott gabonában is jó munkát végeznek s feltűnően csekély vonóerőt igényelnek.

A gépek szerkezetének tökéletességéért s anyaguk elsőrendű voltaért készségeggel szavatolunk.

Vezérképviselet és főraktár: **Bácher Rudolf Melichar Ferencz cégnél**

BUDAPEST, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

essék ismertető leírását ké rni.

Tessék ismertető leír á ké rni

☞ Mikor a pillangósok és azok nitrogén-kezdtek azzal, ezek a baktériumok-e és minde Csakhamar választ, amely ban foglalt baktériumokat nyektől függetlenül is képe

Az, hogy a baktériumok zók és néha hi az a körülmény gyűjtő baktériumok kellő mennyiségű egyesek az ily kezdték tisztáz azokat ismét a hozzák és pe czéltől: elősz a talaj terméke fokozzák az o baktériumok al tendő nitrogén másodsor, ho langósok terme hetővé tegyék lajon, hol azok gyökérbaktérium hiányában nem nek. Ily baktériumok a talajba zását talajoltás vezűk.

Talajoltás legelőszőr gum riumokat mes tápláló talajon Hiltner kezd nyészteni és a festékgyártól előállított és s mazott kultúra galomba. A ni köröket és a delem után egé korlatilag érték vette az alinit, közt az orsz. m mas*) is kimu A legujabb ily ture", melyet és egy amerika két éve igazi Ez a talajoltás az alinit, szár trágya nélkül tenne. Olyan mert kat. hold 28 K.-ba kerül egyik-másik g időben több g az ilyen talaj nek, ha vele Az amerika

*) Lásd Kisérlet Cserháti-Gyárfás Mezőgazdasági S

SZ

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A talajoltásról.

Mikor annak idején *Heltriegel* kimutatta a pillangósok gyökérgumóiban élő baktériumokat és azok nitrogéngyűjtő képességét, csakhamar kezdtek azzal a kérdéssel foglalkozni, vajjon ezek a baktériumok minden talajban jelen vannak-e és minden egyes pillangósra egyformák-e? Csakhamar mind a két kérdésre megtalálták a választ, amely tagadó volt, de amikor a talajban foglalt baktériumokkal kezdtek behatóbban foglalkozni, csakhamar felfedeztek egyes oly baktériumokat is, amelyek a pillangós növényektől függetlenül, tehát szimbiózis (együttélés) nélkül is képesek nitrogént gyűjteni.

Az, hogy a pillangósokkal szimbiózisban levő baktériumok az egyes pillangósoknál különbözők és néha hiányzanak a kultúrtalajból, továbbá az a körülmény, hogy az önállóan nitrogént gyűjtő baktériumok sícesenek minden talajban keletkező mennyiségben jelen, arra vezetett, hogy egyesek az ilyen nitrogéngyűjtő baktériumokat kezdték tiszta kultúrákban termelni azért, hogy azokat ismét a talajba hozzák és pedig két célból: először, hogy a talaj termőképességét fokozzák az odahozott baktériumok által gyűjtendő nitrogén révén; másodsor, hogy a pillangósok termelését lehetővé tegyék oly talajon, hol azok az illető gyökérbaktérium hiányában nem diszlenek. Ily baktériumoknak a talajba való hozását *talajoltásnak* nevezzük.

Talajoltás czéljaira legelőször gumóbaktériumokat mesterséges tápláló talajon *Nobbe* és *Hiltner* kezdtek tenyészteni és a hűhsti festőgyártól nagyban előállított és szabadalmazott kultúrákat *nitrogen* név alatt hozták forgalomba. A nitrogén lázba hozta a tudományos köröket és a gyakorlati gazdákat és heves küzdelem után egészen letűnt, mert alkalmazása gyakorlatilag értéktelenné bizonyult. A nitrogént követve az *alinit*, melynek értéktelenségét a többek közt az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás*) is kimutatta és a rövid életű *ammoniumogén*. A legújabb ilyen talajoltási svindli a „*nitro-culture*”, melyet *Moore* Washington dr. talált fel és egy amerikai részvénytársaság hoz körülbelül két éve igazi amerikai reklámmal forgalomba. Ez a talajoltásra szolgáló preparátum is, mint az alinit, száraz és terméketlen földet nitrogén-trágya nélkül nagyon olcsón felette termékenyvé tenné. Olyan nagyon olcsó még sem ez a dolog, mert kat. holdanként az oltóanyag körülbelül 28 K.-ba kerül. Mivel a reklám már nálunk is egyik-másik gazdának fülebe jutott és utóbbi időben több gazda kérdezte tőlem, mit tartson az ilyen talajoltásról, nem tartom érdektelenné, ha velem röviden foglalkozom.

Az amerikai gumóbaktériumok alkalmazásá-

*) Lásd Kísérletügyi Közlemények 1899. évi (II. kötet): Cserháti-Gyárfás „Kísérletek az alinittal”; ismertette a Mezőgazdasági Szemle 1899. évfolyamában.

nak felette egyszerű volta vesztegeti meg a nagy reklámon kívül a tapasztalatlanokat. A pakkolás maga amerikaiasan elmés és egyszerű: a mellényzsebbe is elférő kis skatulyában két csomagot találunk; az egyikben van száraz vatta és benne állítólag a baktériumok, a másikban por alakban pepton és szőlőcukor, táplálékul a baktériumoknak. Használatkor ugyanis a port $\frac{1}{2}$ liter vízbe öntjük, felkavarjuk és beleteszük a vattát. Több napi állás után az oldat, mely addig nagyon zavarossá válik, oltásra felhasználható. Az oldatban rengeteg sok lesz a baktérium, de azok közt nitrogéngyűjtő egy sem, bár azok kulturájával itatták át a vattát, de ezek a mesterségesen tenyésztett baktériumok — mint azt sok kísérleti állomás, mint a mihoaukeei, a dresdeni stb. kimutatta — nagyon gyorsan halnak el, javarészt még mielőtt a vatta teljesen megszáradna, de a száraz vattán feltétlenül rövid idő alatt mind tönkremennek.

A talajoltás ama módja tehát, mely mesterséges baktériumkulturáknak a talajba való hozatalát a termőképességnek fokozása miatt czélozza és a talajok nitrogéntrágyázását oltással akarja helyettesíteni, eddig még sikereket

ban keresendő és ellene a gazdák úgy védekeznek, hogy oly talajról, hol az illető pillangós diszlik, földet vesznek és rászórják oda, hol az illető pillangóst természetien akarják. Ez a talajoltás gyakorlati módja, mely már régóta ismeretes, bár a nagy gyakorlatba öntudatosan csak 1887-ben vezette be *Salfeld*.

A talajoltás eme módját hazánkban is gyakorolják. A szabolcsi homokokon *Blau Pál**) már régóta csinálja olyformán, hogy a csillagfürt számára azt a homokot, melyen az még nem termett, előbb beoltja, hogy a csillagfürt kelően sikerüljön, oly földdel, amelyen csillagfürt már termett.

Csakhogy sokszor nagyon bajos volna oly gazdának, ki például csillagfürtöt még sohasem termesztett és az nála nem sikerül, az oltásra szükséges földet ki tudja mily messziről hoztatni, de másrészt, teszem *Blau Pál* ur is szépen megköszönné, ha a gazdák azzal a kérdéssel fordulnának hozzá, hogy feltalaját küldje el nekik oltóanyagának, mert 1 kat. holdra legalább 30 métermázsa kell belőle.

Az oltáshoz szükséges talajt olcsóbban szerezhetjük be, ha a német gazdák nyomán vagy *Blau Pál* szerint eljárva baktériumnevelő tele-

peket készítünk magunknak, azon az alapon, hogy ha a csillagfürt az első évben rosszul fejlődik is és csak vegetál a szűz talajon, az a következő évben ugyanoda vetve már normálisan fog fejlődni, mert az első évben már keletkezett ott elég megfelelő gumóbaktérium, (hogy hogyan, az más kérdés). Ez alapon *Blau Pál* a következőképpen jár el: ha pl. van 50 holdas táblája, melyen még csillagfürt nem volt, ebből kihásvit körülbelül egy félholdat, azt megtrágyazza és beveti csillagfürttel. Az első évben e kis területen képződik annyi bacillus,

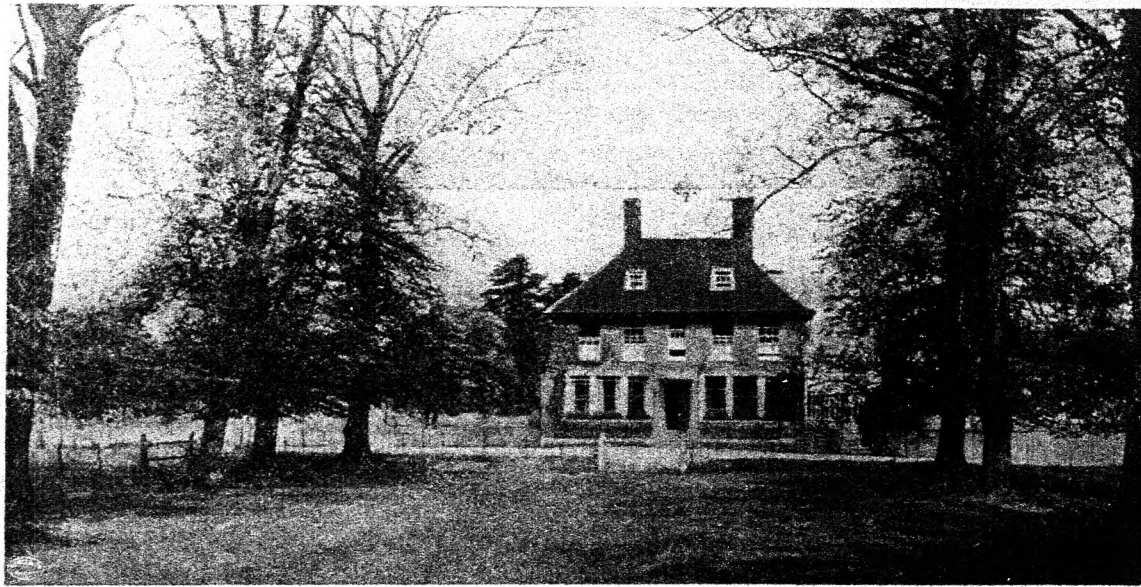
hogy vele az egész 50 holdat be lehet oltani. Ez úgy történik, hogy a feltalajból egy egy kat. hold beoltandó területre 6—10 szekérrel hordat oltó földet és azt ott szétszórja. Az oltó földet ajánlatos mielőbb akár fogással vagy exstirpátorral vagy sekély szántással alátakarni. Az oltást legjobb akár őszzel, akár tavasszal szép és száraz, de nem verőfényes időben végezteni.

A talajoltás eme neme tehát nagyon czélravezető, ott, ahol szükséges, de nagyon körül-

ményes. *Hiltner* a nitrogénnel ért balsiker nem hagyta pihenni; tovább kísérletezett és dolgozott**) és a most forgalomba kerülő „*új nitrogént*” már egész más szemmel kell nézni, mint a régít. *Hiltner* dr. ugyanis kitenyészlette az egyes pillangósok gumóbacillusait és az ezek kulturáját magukba foglaló preparátumokkal végzett talajoltások legalább is épp oly jó eredményre vezettek, mint a földdel való oltás. Csakhogy az utóbbi, mint láttuk, sokkal körülményesebb és drágább, mint a baktériumkulturákkal való beoltása a talajnak. Az utóbbival

*) L. Gazd. Lapok 1907. 454. oldal Ordódy Lajos, Zöldtrágyázás a szabolcsmezei homokokon.

**) Bővebben l. Mezőgazd. Szemle 1904. Gyárfás, A talajoltás kérdésének jelenlegi állása.

128. ábra. Kertészeti iskola főépületének látképe Swanleyben. (Anglia.)

a gyakorlatban nem mutathat fel. A talajbakteriologia még ennyire nem haladt. Hogy *Cserháti* szavaival éljek, manapság még nem tudjuk, vajjon azért bőtermő-e egy talaj, mert sok benne a baktérium, vagy azért sok-e benne a baktérium, mert a talaj bőtermő? Kimutatták azt is, hogy ily talajoltó preparátumok részére kitenyészett baktériumok minden kultúrtalajban előfordulnak és kedvező viszonyok között maguktól gyorsan és óriási mértékben elszaporodnak. Minek tehát kultúrákban a talajba ily baktériumokat hozni? Ha a viszonyok a baktériumok fejlődésére kedvezők, azok maguktól oltás nélkül is elszaporodnak, ha pedig nem, a beoltott baktériumok sem bírnak zöldágra vergődni.

Egészen másképpen állunk a talajoltás másik nemével, melynek czélja a talajba hozni oly pillangósok gumóbaktériumát, mely pillangósok a baktériumok hiányában az illető talajban nem diszlenek. Ismeretes gyakorlati tapasztalat, hogy a pillangósok oly talajon, hol azelőtt sohasem vagy nagyon régen termesztettek, egyébként megfelelő viszonyok közt igen sokszor — nem mindig! — nem akarnak diszleni. Ismeretes ennek oka is, mely csakis a gyökereken élő speciális gumóbaktérium hiányá-

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
 WIEN, II., Handelsquai No. 130.
 Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

továbbá nem viszünk állati, növényi ellenségeket, újabb gyomokat sem a talajunkba stb.

A talajoltás természetesen csak oly talajon hathat, mely egyébként az illető pillangós termesztésére megfelelő. De ily talajona *Hiltner*-féle

tosíthatná. Ily vidékeken érdemes lenne a *Hiltner*-féle szeradella-baktériumok tiszta tenyésztésének beoltásával kapcsolatosan a szeradella termesztésével újból megpróbálkozni.

Gyárfás József.

29. ábra. Előadási terem egykor hajószalon.

oltászerek oly hatékonyak, mint a földoltás, ha t. i. az illető talajon a szóbanforgó pillangós vagy egyáltalában nem vagy nagyon régen termesztett. Ez kétségtelenül áll. *Hiltner* és követői azonban még tovább mentek, gyakorlati kísérletekkel iparkodtak kimutatni azt is, hogy a tenyésztéssel való oltás még oly talajon is terméskozóan hat, amelyen az illető pillangós jól diszlik. Ez azonban még nincs eldöntve, mert sokan a gyakorlati kísérleteket nem tekintik bizonyító erővel bírónak, de azért az utóbbiak is meggyőződően azt állítják, hogy szűztalajokon a *Hiltner*-féle preparátumokkal való oltás nagyon is hatékony. Így például a *lauchstüdti* kísérleti gazdaságban 1906-ban a *Hiltner*-féle tiszta tenyésztéssel való oltás lóbabnál, borsónál és luczernánál, mely növények amugy is jól diszlenek ottan, hatástalan maradt, de a szeradella fejlődését hathatósan előmozdította, mert azt addig *lauchstüdt*-ben nem termesztették. Az amerikai nitrokultúra azonban mindig hatástalan maradt.

Németországban valóságos és képzelt előnyei miatt már a talajoltás nagyon elterjedt az utóbbi időben. 1905-ben például a *Hiltner* dr. vezetése alatt álló „Agrikulturbotanische Anstalt”-tól Münchenben 5220 gazda vett oltóanyagot. Az 1²/₂—1 morgenre (3500—6950 □-öltre) szükséges mennyiséget 1 márkába számítják; az oltóanyag peptonnal és szőlőcukorral ellátott vízzel vagy tejjel lesz felhígítva és a vetőmagra hozva.

Mikor a talajoltásról olvasok és ismétellen látom, hogy új, addig az illető vidéken vagy gazdaságban nem termesztett pillangósok ott addig nem sikerülnek, míg a talajt be nem oltják, mindig eszembe jut a szeradella és a meghonosításával hazánkban eddig elért fiaskók. A németek a homoktalajok heréjének nevezik a szeradellát és túlzás nélkül mondhatni, hogy sok homoki gazda tönkremenne, ha tőle úgy hirtelenül elvonnék végleg a szeradellát. Minálunk is kezdtek a szeradella termesztésével foglalkozni, de negatív eredménye! A mi klímánk alatt állítólag nem diszlene a szeradella, holott Németországban is vannak szárazabb vidékek, hol a szeradella diszlik és nálunk is vannak oly csapadékosabb homokok, mint Németországban, hol a szeradella sikerültét a csapadék mennyisége legalább biz-

Kertészeti iskola nők számára.

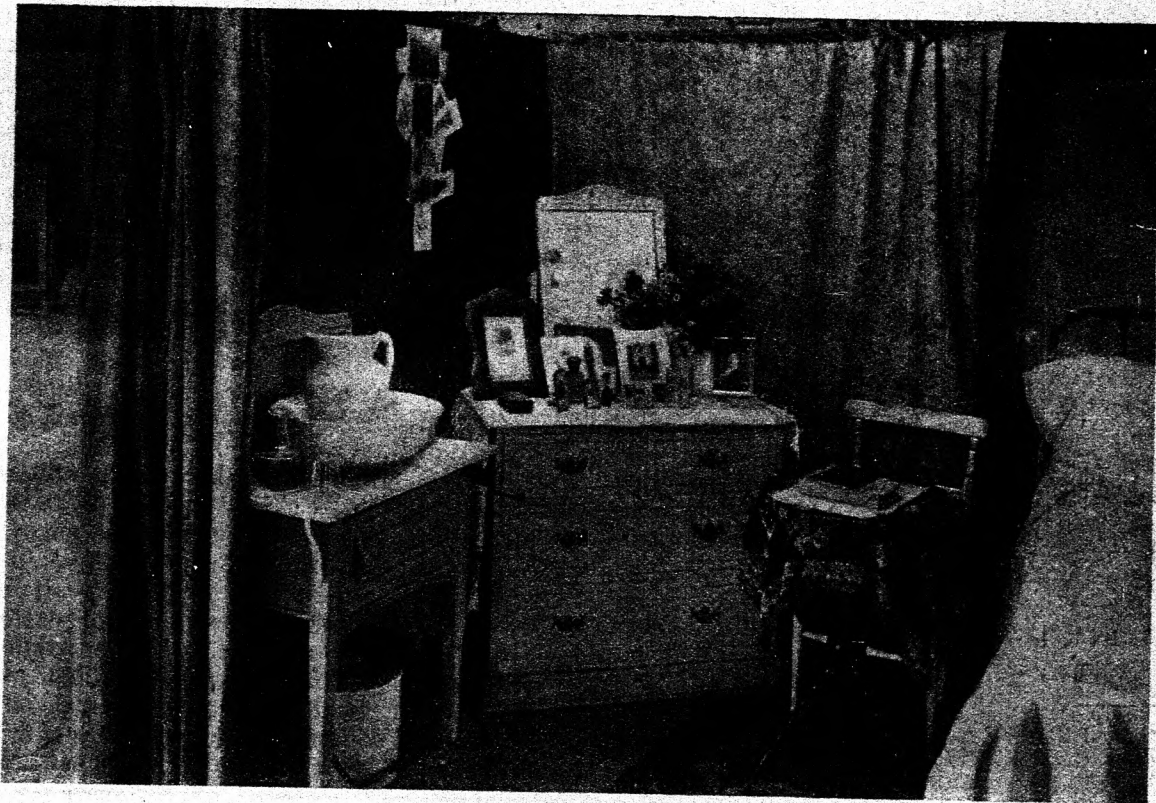
Alig van ország, ahol a kertészet akkora mértékben, oly magas fokban volna kifejlődve, mint Angliában. A jómódu angol közönség táplálkozásában, szórakozásában, fényűzésében a kertészet rendkívül nagy szerepet játszik. Ezért a kertészet Angliában egyik legkifejlettebb termelési foglalkozási ág, amely első sorban a nagyvárosok lakosságának szükségleteit van hivatva kielégíteni.

Az angol ember különben is a természetnek

parkokat oly nagy számban, akkora kiterjedésben és oly nagy költséggel nem tartanak fenn, mint Angliában, viszont azonban azt is lehet mondani, hogy a legegyszerűbb vidéki farmer is, akinek bizonyos terület rendelkezésére áll, háza mellett a maga gyönyörűségére igyekszik viszonyaihoz mért költséggel szintén kertet alapítani. A városi nép ezenkívül óriási fogyasztója a kertészeti termékeknek és pedig nemcsak a gyümölcsöknek és a zöldségféléknek, hanem a virágoknak is. Ennek következtében Angliában a kertészet óriási mértékben van kifejlődve. Az utazó sokszor órák hosszaiig megy vasutján a legszebb gyümölcsöskertek között és nagyvárosok közelében mindenütt feltűnő, hogy az angol hidegebb klíma alatt szabadban nem tenyészthető növények számára óriási kiterjedésű üvegházak vannak, amelyeknek termékeit a jómódu városi közönség olyan áron vásárolja meg, hogy ennek következtében a legmesterségesebb módon üzött kertészkedés is jövedelmezővé válván, a kertészettel való foglalkozást igen széles rétegek számára teszi lehetővé. Az angolok gyakorlati érzékére vall az a körülmény, hogy már régebben belátták azt, hogy a kertészetnek, különösen az üvegházi termesztésnek az üzésére és az ezzel összekötött, sokszor pepecselő munkálatoknak a teljesítésére rendkívül alkalmasak a nők, akik ezt a testi fáradsággal nem járó, de sok gondot, aprólékos munkát és sok szeretetet feltételező foglalkozást eredményesen üzhetik.

Amde mint Angliában mindent, úgy a kertészetet is nagy tökéletességgel gyakorolják és ezért a nyilvános és magániskolákban a kertészet tanítása mindenütt előkelő szerepet játszik. Az egyszerű farmer nem resteli gyermekeit a kertészeti oktatásban részesíteni, hogy hazakerülve a családi otthon széppé és kellemessé tételében segítkezzenek, vagy idővel magát a gyakorlati termelés terén önállósíthassa, vagy végül, hogy nagyobb kiterjedésű kertészeti telepeken mint munkavezetők vagy mint kertészek gyakorlatilag működjen, existenciájukat biztosíthassák.

De az angol közoktatás a szakiskolák állami szervezésével és vezetésével elegendig keveset törődött. Az államnak működése ezen a téren

130. ábra. Hálószoba a közös teremben.

rendkívül nagy kedvelője és az ő jólétének egyik különös kedvtelését képezi, hogy házatájukat a kertészet műveivel feldiszi és magának otthonát ezáltal szebbé és kellemessé teszi. Sehol a világon a főurak és vagyonos emberek

inkább csak arra irányul, hogy magánosok által vagy testületek részéről fenntartott ilyen intézetek felügyeletét vállalja magára, vagy itt-ott az ilyen intézetek tanításának eredményét kiváló szakembereknek a rendelkezésére bocsáj-

tásával biztosított terén Angliában az első szakmunkások tökéletesítésének tanak fenn, iskolák révén a képzést elérjék. amelyek nagyrésztben elterjedésében a kertészeti gyakorlat tisztán a másra, mint a sára.

Amint említettem, a kertészettel igen sok lehet mondani a kertészet, aminek munkások az üvegházi angol klíma a természet nem kívül a korai állítása, való munkaejét csak azért, nagyobb szerkezeten éga iránytásnak ez a amelyre csak azért, hogy angliai kertészhelyeznek.

Az egyik intézet nők számára angol mérföldben van. Swamert ebben a száma alig ha 300 acre-re, üvegházak számára állítják a gyümölcsöket ilyen az angol teremnek meg,

ananász és vé annak az óriási amelyet az angol nagy mértékben diszlik és egyéb

tásával biztosítsa. Általában véve a szakkiképzés terén Angliában a társadalmi tevékenység viszi az első szerepet. Egyesületek és társulatok a maguk működési körébe vágó termelési ágak tökéletesítése végett iskolákat alapítanak és tartanak fenn, csupán azzal a céllal, hogy ezen iskolák révén az illető termelési ág tökéletesítését elérjék. Különösen a kertészeti egyesületek, amelyek nagyszámban vannak az ország minden részében elterjedve, erejük és működésük területének nagyságához képest kisebb-nagyobb kertészeti gyakorlati intézeteket tartanak fenn, tisztán a saját erejükből, nem támaszkodva másra, mint egyesületük tagjainak a támogatására.

Amint említettem, Angliában a nők a kertészettel igen nagy mértékben foglalkoznak; azt lehet mondani, hogy nincsen olyan nagyobb kertészet, amelyben női kertészek, mint rendes munkások alkalmazva ne volnának. Különösen az üvegházi kertészet, amelynek feladata az angol klíma alatt szabadban nem tenyésző vagy termést nem hozó növények termesztése, azonkívül a korai főzelékfélék és gyümölcsök előállítására, valamint a virágkertészet üzése, a nők munkájára elsősorban veszik igénybe, nemcsak azért, mert a nők természetüknél fogva nagyobb szeretettel viseltetnek a termesztésnek ezen ága iránt, hanem azért is, mert a természetnek ez a módja oly aprólékos gondot igényel, amelyre csak a nők képesek. Nem lehet csodálni azért, hogy a nők kertészeti kiképzésére az angol kertészeti egyesületek igen nagy súlyt helyeznek.

Az egyik legkiválóbb ilyen kertészeti tanintézet nők számára a Londonhoz mintegy 25 angol mérföldnyi távolságban fekvő *Swanley*-ben van. *Swanley* London kertjének nevezhető, mert ebben a kis helységben, amelynek lakói száma alig haladja meg a 4000-et, több mint 300 acre-re, (1 acre = 1125 □-öl) terjedő üvegházak vannak, amelyekben London számára állítják elő a korai zöldségféléket és korai gyümölcsöket és azokat a gyümölcsöket, amelyek az angol klíma alatt a szabadban nem teremnek meg, aminő a szőlő, őszi barack, az

A *swanley*-i kertészeti intézetet a Kent grófsági kertészeti egyesület alapította 1889-ben. Az intézet részére ezen kertészeti egyesület kiváló tagjai magánadakozás útján telket szereztek a kertészet berendezésére és egy házat

fedezik az intézet fenntartásának költségét. Ezek a díjak meglehetősen magasak, mert egy növendék lakásért, ellátásért és a tanításért a közös teremben elhelyezett csellalakással évenként 80 fontot, tehát körülbelül 2000 koronát, külön

131. ábra. Ribizelbokrok tavaszi metszése a szabadban.

szobával pedig 96 fontot, körülbelül 2300 K.-t fizet. Már ebből a körülményből is látható, hogy az intézet növendékei nem a lagalacsonyabb néposztályból kerülnek ki, hanem azt lehet mondani, hogy a középosztály leánygyermekéi azok, akik ezt az intézetet felkeresik.

A tanítás tartama 2 évre terjed és célja, hogy kertészeti tanulókat, továbbá nagyobb kertészetek vezetésére alkalmas egyéneket és végül, hogy saját birtokukon önálló kertészkedést űzni öhajtókat képezzen ki. Ezért növendékek 17 éves koron alul egyáltalában nem vétetnek fel. Az intézetben vannak külső tanulók is, akik nem laknak az intézet helyiségében, ezek azonban 25 évnél fiatalabbak nem lehetnek, ezáltal biztosítván az intézet magának azt, hogy csak valóban komoly, az intézet hivatását szem előtt tartó növendékei legyenek.

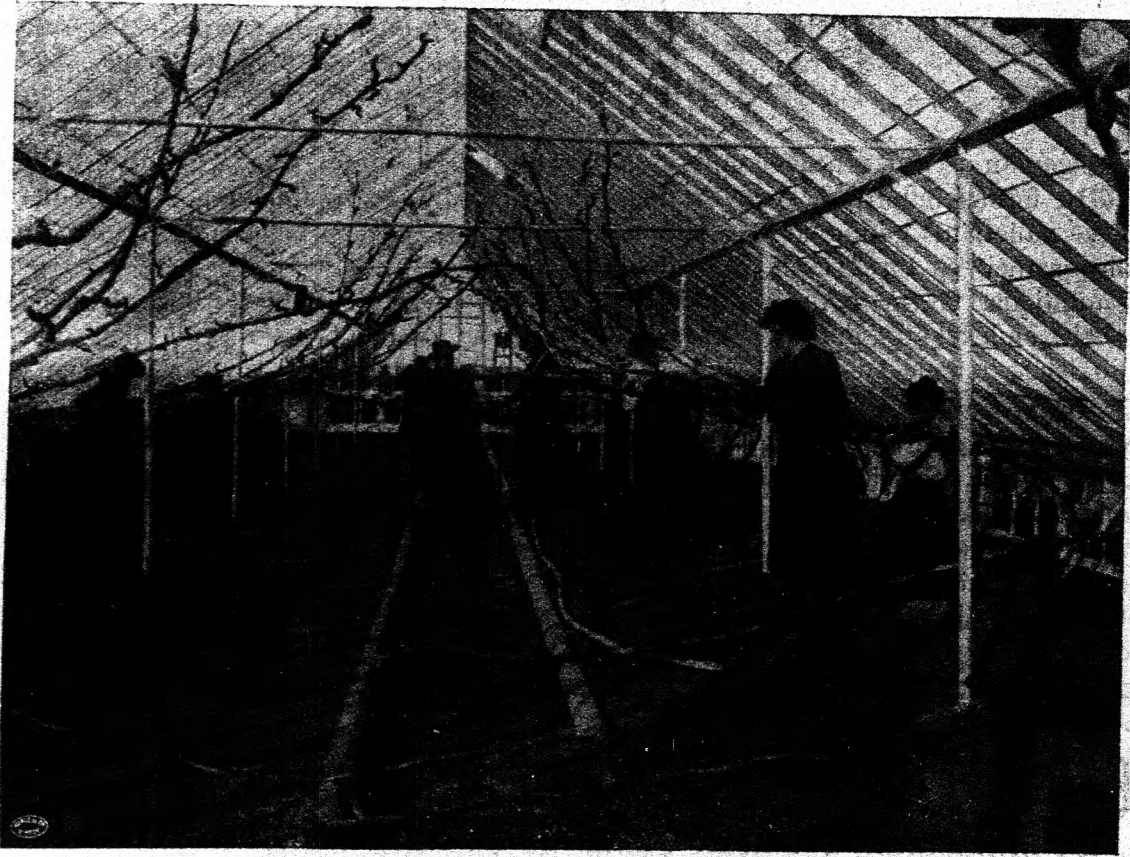
Az intézet az elvégzett tanulmányok után okleveleket is ad ki, amely oklevelek az angol kir. kertészeti intézet által kiadott oklevelekkel egyforma értékűek.

A rendes két, esetleg hároméves tanfolyamon kívül rövidebb tanfolyamok is vannak, amelyek csak bizonyos termelési ágakra vagy növények termesztésére vonatkoznak.

Az intézet oktatása elméleti és gyakorlati. Az elméleti részben növényélettant, továbbá kertészeti kémiát, entomológiát és a könyvvezetést tanítják. A gyakorlati részben pedig úgy az előadásokon, valamint a gyakorlati munkálatoknál az összes gyakorlati munkákkal részletesen foglalkoznak, ezenkívül a kertészeti tárgyakon kívül még méhészettel, baromfitenyésztéssel, tejgazdasággal, a gyümölcsök konzerválásával és eltartásával és végül virágdiszítések készítésével foglalkoznak. Az idemellékelte néhány kép az intézet berendezését és a munkálatokat mutatja be.

Ezekből látható, hogy az intézet teljes mértékű kiképzést ad arra, hogy az intézet növendékei mint önálló kertészek, vagy mint más kertészetek vezetői és munkásai a maguk helyét teljes mértékben megállják.

Az intézet kertészete 43 acre területet foglal el. Ezen a területen 15 egyenkint 100 láb

132. ábra. Szőlőtőkék tavaszi metszése az üvegházban.

ananász és végül itt állítják elő a kertészek annak az óriási mennyiségű virágnak nagy részét, amelyet az angol divat szerint Londonban oly nagy mértékben alkalmaznak szobadiszű, asztaldiszű és egyébként.

belső művészi kivitelű faburkolata egykor egy nagy személyszállító gőzösnek főszalonját ékesítette.

Az intézetben évenként átlagban 65 női növendék nyer kiképzést, akiknek évi díjaiból

hosszu üvegház áll és azonkívül van elővirágháza mintegy 100 négyzetméter területen.

Az intézet növendékeinek ezen a területen, amely egészben véve gyümölcs- és virágkertet, teljes mértékben megvan az alkalmuk az összes kertészeti munkálatoknak megtanulására és végzésére, de ezenkívül az intézet növendékeinek sok alkalmuk van a Swanley-ben levő nagy kiterjedésű kereskedelmi kertészetekben is a maguk tapasztalatait és gyakorlati és elméleti tudását gyarapítani.

Az intézet vezetése egy igazgatónőre van bízva, akinek működését a tanárok és tanárnők egy egész serege segíti elő.

Felejthetetlen lesz előttem a nap, amidőn az intézet igazgatónőjének, Miss F. R. Wilkinsonnak meghívására majdnem egy napot töltöttem az intézetben és láttam, hogy a fiatal angol

Kitüntetett agráriusok.

(Rubinek, Bernát.)

Ő felsége a király *Rubinek* Gyulának, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatójának és *Bernát* Istvánnak, a Magyar Gazdaszövetség igazgatójának a magyar nemességet adományozta.

Midőn e kitüntetéseknek krónikása kívánok lenni, sajnosan érzem, hogy kezem kötve van. *Rubinek* Gyuláról nem beszélhetek elfogultság nélkül. Ha el is lehetne tekinteni e helyen attól, hogy *Rubinek* a „*Köztelek*“ főszerkesztője, nehéz volna felejtetni több mint másfél évtizedes együttműködés emlékeit, mely-

mely legszebb ajándéka a Mindenhatónak. De ez még nem érdem.

Ott kezdődik a férfi, mikor a szorgalom a tehetség szolgálatába áll s mikor az embernek az a része, mely nemes és halhatatlan, a fáradságos napi munkának hajtórugójává alakul át. Hány nagyrahívott elme van, melyet saját lustaságának terhe akadályoz meg abban, hogy tettekben érvényesüljön.

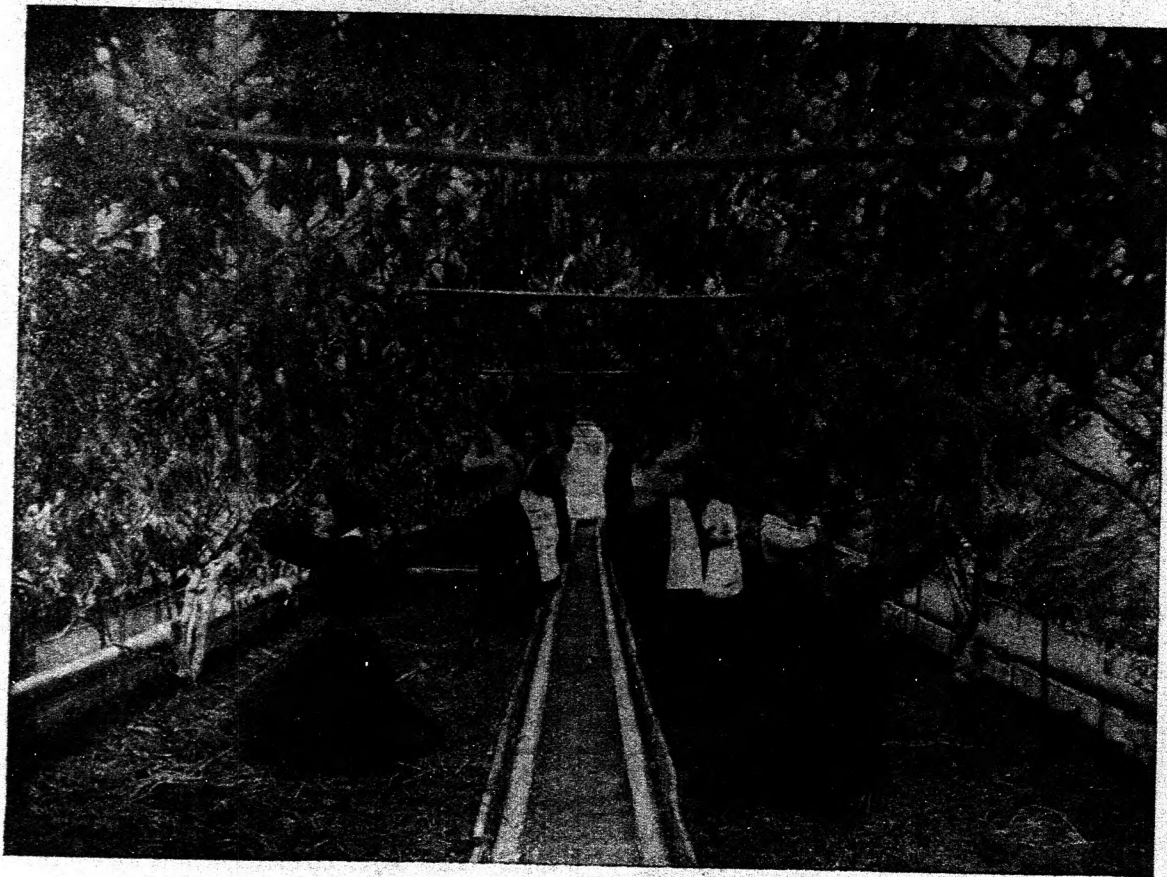
Rubinek Gyula érvényesült, mert sokat dolgozott. A munka művészetét ismerjük benne. Cselekvőképessége soha se szünetel; ugyszólván minden órát tervszerű munkaprogrammba illeszt s az idővel való tökéletes gazdálkodási rendszerének segítségével ért el néha alig érhető eredményeket.

És még az egyéni érvényesülés se érdem, ha az önzés szempontja benne a vezető. Csakhogy *Rubinek* Gyula nem az önzés légkörében nőtt fel. Sohasem tekinté a közérdeket egyéni előrehaladása lépcsőfokául. Egyetlen olyan esetre nem fognak emlékezni, mikor vállalt munkakörének hitvesi kapcsolatából kibontakozott volna, vagy mikor az általa képviselt feladatok súlyából egyéni súlyt akart volna szerezni; ellenkezőleg. Együtt nőtt, haladt és emelkedett a közzgazdasági élet általa munkált kérdéseivel és nem hogy kölcsönkért volna: inkább ő adott súlyt és jelentőséget ezeknek a kérdéseknek tudásával és köznapi mértéket meghaladó cselekvő erejével.

Bizonyára szeretettel tekint vissza *Rubinek* munkás multjába és lelke mélyén hálával gondol az elért sikerekre. Pedig úgy érzem, hogy e sikerekért valójában őneki tartozik hálával a gazdaközönség. Ama aczélos tetterővel párosult idealizmus, mit *Rubinek* a mezőgazdaság érdekében munkába fektetett: pótolhatlan tökéje, alig felbecsülhető éltető eleme volt a magyar agrárpolitikának s máig is az. A *Rubinek* kitüntetése ennelfogva ünnepi eseménye a magyar agrárpolitikának is, mely benne megbecsülését és sikereinek újabb zálogát láthatja.

Fokozódik a kitüntetés közérdekű jelentősége azzal, hogy egyidejűleg *Bernát* István is nemességet kapott. *Bernát* Istvánról egy birtokpolitikai művének kapcsán csak a napokban emlékezett meg a „*Köztelek*“. Egyike ő azoknak a férfiaknak, amilyenekre minden haladó nemzetnek szüksége van.

Bernát inkább az elméleti vizsgálódások terén fejt ki hűzágpótló munkásságot. Európai látókörből vizsgálván a művelt

133. ábra. Őszi barackfák pinceszózása az üvegházban.

leányok mily ügyesen, mily szorgalmasan és mily szeretettel foglalkoztak a szabadadban és az üvegházakban a maguk növényeivel és láttam azokat az eredményeket, amelyet ezek a fiatal hölgyek az oly szép és oly fontos kertészet terén elértek; s volt alkalmam megízlelni azokat a gyümölcskonzerveket is, amelyeket az iskola növendékei készítenek és amelyek jóvedelme az intézet fenntartásához szintén hozzájárul.

A nyáron Angliában tanulmányutat tevő gazdatársainknak alkalmuk lesz ezt a szép és czélszerű intézetet is meglátogatni és hazatérve talán gondolkodni fognak azon, miként lehetne a mi viszonyainknak megfelelő hasonló intézményt létesíteni, hogy leányainkat a nekik való működési körben kiképezve, szintén a nemzeti munka részeseivé tegyük. *Szilassy Zoltán.*

nek folyamán az ifjúkori idealizmus összeolvadt a férfias tetterővel. Annyira magaménak vallottam mindenkor a *Rubinek* Gyula eszméit és törekvéseit, hogy azoknak multjába vissza nem szállhatok az ifjúkori emlékeken mindig szeretettel függő lélek felmelegedése nélkül.

E sorok szerény írója hosszú idők óta ugyszólván napról-napra nem az irigység érzése nélkül figyeli a *Rubinek* Gyula munkálkodását. Irigyeltem magasmértékű természeti adományait, melyek erejével minden feladat súlyát könnyen és biztosan legyőzte. Irigyeltem elméjének nagy átfogó képességét s ama ritka alkotó erőt,

Kollár Ferencz-féle „BITUMINA“

tiszta bitumenből készített valódi aszfalt-tetőlemez

tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolászt nem igénylő tetőfedőanyag. „*Bitumina*“-val fedett tető be-meszelve szép fehér marad és kitérő védelmet is nyújt a nap melege ellen. „*Bitumina*“ régi zsindelytetők átfedésére is kiválóan alkalmas. Tetőfedések elsőrendű szakmunkásokkal végeztenek.

Kollár Ferencz és Társa

Telefon-szám: 90-21.

Gyár: IX., Soroksári-ut 101. Városi iroda: IX., Ullői-ut 25. Sürgönyozim: Karbolkol Bpest.

fedőlemez, elszigetelő-lemez, aszfalt-és kátránytermékek vegyi gyára = **Budapest.**

államok fej
rosan gond
a benyomá
igyekezette
nos tanuls
véleménybe
Megjelent
politika szer
tást jelenten
között dolg
mostoha v
sikereknek.
üvegén át
seket, ezek
dést a nap
sikerült fel
publicisztik
mozgott.

Mindkét
szerez a ga
legerősebb
elismerés.

A kitüntet
iratot alább

Szemé
rem előte
szágyütle
Gazdaszö
nyes utö
lis és szö
kiváló ero
nemesssé
mentesen
Kelt B

Személ
rem előte
az Ország
let igazg
István és
törvényes
séget „Zs
tesen ado
Kelt B

Itt emlitjük
mivélésügyi m
következő leir

„Ö csász
évi május h
határozásáv
koru István
törvényes u

Mit

Kiadandó has
Általános term

KALMA

Telefon 0

államok fejlődését s modernül, de magyarosan gondolkozó elméje fogékony lévén a benyomások iránt: soha nem szünetelő igyekezettel fáradozik azon, hogy a hasznos tanulságokat átültesse a nemzeti közvéleménybe s ennek helyes irányt adjon. Megjelent munkái az egészséges szociális politika szempontjából megannyi zászlóbotást jelentenek. Szövetkezeti téren az uttörők között dolgozott s előkészítője volt igen mostoha viszonyok között a mai szép sikereknek. A társadalmi politika szemüvegén át vizsgálván a gazdasági kérdéseket, ezek iránt a rokonszenves érdeklődést a napi sajtóban megjelent cikkeivel sikerült felkeltenie már akkor, mikor a publicisztika inkább csak közjogi téren mozgott.

Mindkét kitüntetés kétségtelenül örömet szerez a gazdaközönségnek, mert legjobb, legerősebb vezérmunkásait érte a királyi elismerés.

A kitüntésekre vonatkozó legfelsőbb kérést alább közöljük:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére *Bernát István* országgyűlési képviselőnek, a Magyar Gazdaszövetség igazgatójának és törvényes utódainak, nevezetnek a szociális és szövetkezeti ügyek terén szerzett kiváló érdemei elismerésül, a magyar nemességet „*Korláti*” előnévvel díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1908. évi május 9-én.

Ferencz József s. k.

Zichy Aladár gróf s. k.

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére *Rubinek Gyulának*, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatójának, valamint kiskoru *István* és *Nándor* nevű testvéreinek és törvényes utódaiknak, a magyar nemességet „*Zsitvabesenyői*” előnévvel díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1908. évi május 9-én.

Ferencz József s. k.

Zichy Aladár gróf s. k.

Itt említjük fel, hogy Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter *Rubinek Gyulához* a következő leiratót intézte:

„Ő császári és Apostoli királyi Felsege f. évi május hó 9-ikén Bécsben kelt legfelső elhatározásával Nagyságodnak, valamint kiskoru *István* és *Nándor* nevű testvéreinek és törvényes utódaiknak a magyar nemességet

„*Zsitvabesenyői*” előnévvel díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott. Midőn erről Nagyságodat őszinte szereteseinkivánataim mellett értesitem, egyáltalán örömmel adok kifejezést afölött, hogy Nagyságodnak a mező- és közgazdaság terén szerzett kiváló érdemei legfelső helyen is méltatásra találtak.”

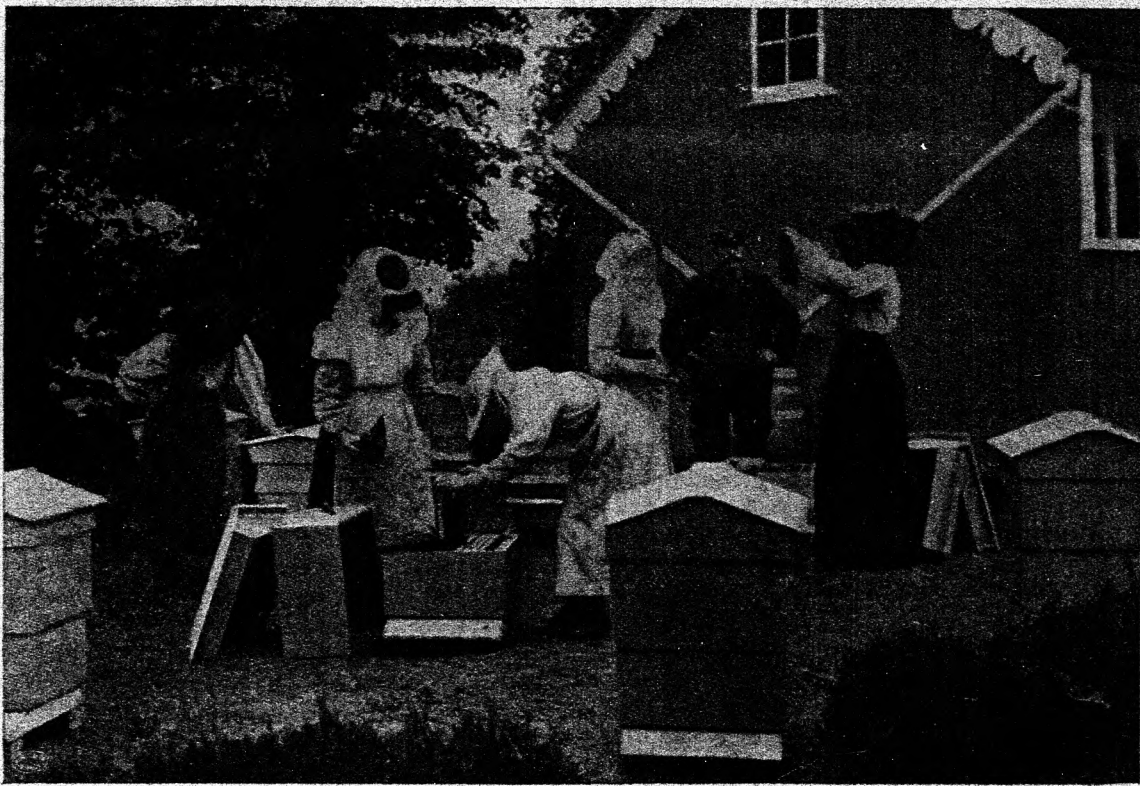
A kitüntetések működésének vázlatát alábbiakban adjuk:

Rubinek Gyula 1865-ben született Óhajon, Bars vármegyében. Családjában már régóta hagyományos a mezőgazdaság iránt apolt odaadó szeretet és éppen *Rubinek Gyula* édes atya volt egyike azoknak a bars megyei gazdáknak, akik a Kis Magyar Alföldön már közel félszázaddal ezelőtt utját egyengették a belterjes gazdálkodásnak. Ily családi hagyományok között töltvén ifjuságát, ezek az ifjúkori benyo-

1886 november havában *Rudics báró* bács megyei kunbajai birtokára hívta meg segédtitárnak, ahol csakhamar intézővé léptették elő.

Már ezidőben is elkezdett *Rubinek Gyula* a gyakorlati gazdálkodás teréről magvas cikkeket írni egyes szaklapokban, amelyek nevét csakhamar ismeretessé tették. Így történt, hogy *Baross Károly*, a „*Borászati Lapok*” szerkesztője, felismervén benne a kiváló szakismeretek mellett az írói tehetséget, társszerkesztőül hívta meg 1891 elején lapjához *Rubinek Gyulát*.

Ugyanebben az évben lépett mostani igazgatónk az OMGE. kötelékébe is. 1891 október elsején indult ugyanis meg a *Köztelek* lap, melynek élére *Baross Károly* felelős szerkesztő mellé társszerkesztőül *Rubinek Gyulát* állította az igazgató-választmány kitüntető bizalma. A *Köztelek* lapnak irányító cikkei nyomán alakult ki évek során az az életerős gazdaközvéle-

134. ábra. Tanníónök méhészeti gyakorlata Swenleyben.

mások voltak befolyással *Rubinek Gyula* pályaválasztására is és amely életpályának és életcéljainak tevékeny munkássá vá zsenge életkorában szegődött, ugyanannak a munkakörnek és ugyanazoknak az eszméknek hűséges, kitartó, lelkes munkása maradt mind a mai napig, amidőn őt, mint a magyar gazdatársadalom egyik vezetőférfiát az OMGE. igazgatói polczán találja királyának megérdemelt kitüntetése.

Rubinek Gyula középiskolai tanulmányait Érsekújváron és Nyitrán végezte, majd kitűnő eredménnyel befejezván a magyaróvári királyi gazdasági akadémia tanfolyamát, oklevelének elnyerése után, mint egy évi önkéntes az esztergomi 26-ik Mihály nagyherceg nevét viselő gyalogezredben tett eleget hadkötelezettségének és tényleges szolgálata befejeztével hadnagyi ranggal helyeztetett tartalékba.

mény, amely a mezőgazdaság érdekeiért kellő súlyjal és erélyvel tudván sikraszállani, küzdött a mezőgazdasági érdekeknek kedvező nemzeti politika diadalra jutását. *Rubinek Gyula* a *Köztelek* lap szerkesztőségében kezdetől fogva nagy akcióképességet tanúsít, sürűn megjelenő cikkei erős logikáról, kiváló gyakorlati érzékről és széleskörű, egyre bővülő elméleti tudásról tanuskodnak. Ez időre esnek a fedezetlen határidőüzet eltörlése érdekében megindított s a román buza beözönlésének megállítására irányuló agrármozgalmak, melyek az akkoriban uralmon levő merkantilista irányzattal szemben a *Köztelek* tanácsstermből keltek életre és a *Köztelek* lap eleven cikkei alakjában mentek át az egész magyar gazdatársadalom köztudatába. *Rubinek Gyulának*, az agrárius tábor egyik legjobb tollú és nagy

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országazerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legelőszőbb

„Eredeti Kalmár-rosták” len- és heremagtisztító-gépek

Előreanda hazai anyagból gyártunk szilárdosított 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztítókész berendezési különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi- vagy hajtórőre alkalmazva. — Ezévi újdonságainkról szíveskedjék legyen érjegyérket kérnél. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám.

1905. évben Nagy-Enyeden aranyéremmel kitüntetve.

Sürgőnyezim: Kalmár-restagyár.

vitakozó képességű előharcosának kiváló gyakorlati érzékkel s nagy elmeállal megirt cikkei nem egyszer keltettek az ellentáborban is felűnést.

Fordulópontot jelent Rubinek Gyula gazdasági működésében az 1894-ik év, amidőn az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ügyvezető-titkárává választott. Az egyesületi adminisztratív ügyek intézésében csakhamar nélkülözhetetlen munkatársává vált Forster Géznak, akivel együtt nagy része volt az OMGE. naggyá és hatalmas arányúvá való fejlődésében.

E minőségében készítette elő és szervezte Rubinek Gyula az 1895-ik évi III-ik országos gazdasági kongresszust, amelynek öt napig tartott tanácskozásain másfélezer magyar gazda vett részt. Ugy ez alkalommal, mint az ezredéves ünnepségek folyamán rendezett IV-ik országos gazdasági kongresszus előkészítésében Rubinek Gyula hatalmas szervező tehetségének adta tanujelét és gazdag munkaprogramot dolgozott ki, amelynek alapján Rubinek indítványára és részletesen kidolgozott tervszövegére alakult meg 1897-ben a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége. E szövetségnek titkára és lelke lett Rubinek Gyula, aki e minőségében rendezte a szegedi és pozsonyi mezőgazdasági kiállításokat, ugyszintén az ezek kapcsolatában tartott országos gazdasági kongresszusokat is. Majd külföldi tanulmányutakra indulván, a külföldi gazdasági szervezeteket és szövetségeket, valamint a mezőgazdasági érdekképviseletet tanulmányozta s tanulmányai eredményéről az egyesületi tanácskozás alkalmával, valamint a „Köztelek” hasábjain számolt be, gazdag tárházat nyújtván éles megfigyelő képességével és rendkívüli gyakorlati érzékével gyűjtött hasznos és tanulságos tapasztalatainak.

Már előzőleg 1894-ben a békéscsabai munkásforrongás idején a helyszínen tanulmányozta a mezőgazdasági munkásmozgalmakat s e tanulmányai alapján írta meg a „Cseléd-és munkáskérdés” és a „Parasztsozializmus” című műveit. Külföldi kereskedelmi szerződések, valamint az Ausztriával való kiegyezés tárgyában folytatott tanácskozások alkalmával állandóan Rubinek Gyula töltötte be az előadói tisztet és „Kiegyezésünk Ausztriával” című nagy tanulmánya nemcsak a magyar és osztrák, hanem a német közvélemény figyelmét is felkeltette. Vámügyi kérdésekben egyik elismert elsőrendű szakértelmű hazánkban, akinek „A jövő vámpolitikája és új vámtarifánk” című kiváló munkája ma is forrásmunkául szolgálhat mindazoknak, akik az új vámpolitikai irányzat kérdésével behatóan foglalkoznak. Ugyancsak ő volt előadója a román és porosz kereskedelmi szerződések megújítása ügyében, valamint az ország bortertermelésére sérelmes olasz borvámklauzula eltörlése érdekében folytatott tanácskozásoknak s még számos más nagyfontosságú agrárkérdésben lépett fel kezdeményezőleg vagy mint az OMGE. működése során felmerült eszméknek buzgó és hivatott apostola. Sokoldalú működése mellett még arra is tudott magának időt szakítani, hogy megalakítsa a Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesületét, a mezőgazdasági szesz-főzdetulajdonosok érdekeinek a nagyipari szeszgyárral szemben való védelmére. Ugyancsak

Rubinek tanulmányai és tervei alapján létesült a Gazdák Biztosító Szövetkezete, melynek vezetésében Rubinek Gyula máig is tevékeny részt vesz s jó részben az ő agilitásának és cél-tudatos tevékenységének köszönhető, hogy a Gazdák Biztosító Szövetkezet ma már sikerrel veheti fel a versenyt a részvénytársasági alapon álló biztosító intézetekkel, sőt a magyar gazdasági társadalom tagjaiból alakult szövetkezetek egyik legvirágzóbb és legszebben fejlődő, nagyra hivatott intézményévé növekedett. Rubinek Gyula tevékenysége azonban nem merül ki a mezőgazdaság érdekeinek védelmében és az aktuális közgazdasági kérdések körül kifejtett munkálkodásban, hanem nagy tudását és munkaképességét más társadalmi testületek működésében való részvétellel is hasznosítja hazája javára. Így alelnöke a Magyar Szakírók Országos Egyesületének, tiszteletbeli elnöke a Széchenyi Szövetségnek, tiszteleti tagja a Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesületének s elnöke a „Hangya” felügyelő-bizottságának, de ezenkívül tevékeny részt vesz még számos egyéb gazdasági és kulturális intézmény munkásságában.

Nem először éri érdeműs tevékenységét a királyi kitüntetés, mert a szegedi kiállítás rendezése körül aratott sikerei elismerésül ő felsége már régebben kitüntette őt a Ferencz József-rend lovagkeresztjével. Az 1901. évben az ujaradi választókerület képviselői mandátumot adott Rubineknek, akinek felszólalásait köz- és mezőgazdasági kérdésekben még az ellenkező felfogásúak is érdeklődéssel és figyelemmel hallgatták.

A vámpolitikai kérdéseken kívül az 1900-1904 közötti időben behatóan foglalkozott a szabad verseny, a szövetkezetek és a kartellek kérdésével, majd mint a mezőgazdasági érdekképviselet egyik legbuzgóbb és leghivatottabb apostola, Darányi Ignác földművelésügyi miniszterrel megbízást kapott Bernát Istvánnal, a Magyar Gazdaszövetség igazgatójával együtt a mezőgazdasági érdekképviseletéről szóló törvényjavaslat elkészítésére. A mezőgazdasági kamarák érdekében már évek óta fáradhatatlan agitációt fejt ki gazdasági kongresszusokon, valamint a „Köztelek” és egyéb szakkalok hasábjain s egyik legmaradandóbb érdeme Rubinek Gyulának, hogy ebben a nagyfontosságú kérdésben a magyar gazdasági társadalom figyelmét felkeltette és az érdekképviselet szervezése mellett hatalmas közvéleményt szerveznie sikerült. Remélhetőleg mihamar lesz alkalma buzgólkodásának eredményét láthatni az általa oly gondtal és szaktudással, oly lelkesedéssel és szeretettel kidolgozott tervszöveg megvalósulásában.

1906 november 23-án választott meg az OMGE. igazgatójává s mihelyt ezen állást elfoglalta, első teendője volt az egyesület belső szervezetének reformálása s az egyesületi akcióképesség növelése, mely célból az alapszabályoknak olyan módosítását javasolta a közgyűlésnek, mely a szakosztályok működését állandó alpra helyezte s annak egyöntetű folytonosságát a régi rendszerrel határozottabban biztosítani van hivatva. Rövid másfél évi igazgatói működése alatt máris sikerült Rubinek Gyulának kiterjesztenie az egyesületi működés alapjait, ami a tagok számának örvedetes

emelkedésében, a „Köztelek” lapnak folytonos terjedésében és az OMGE. közéleti súlyának, tekintélyének fokozatos emelkedésében nyilvánul meg.

Az ő javaslatára állandósított és szerveztetett ujjá legutóbb a mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi, üzemi és műszaki szakosztály, melynek működése minden bizonynyal nagy hasznára fog válni egy magyar gazdasági társadalomnak, mint a hazai ipar jól felfogott érdekeinek.

Tizenhét évi munkában és küzdelmekben gazdag, de egyáltalán sikerekben sem szűkölködő közéleti tevékenység elismerésül, a hazai mezőgazdaság nagy nemzeti érdekeinek szentelt két évtizedes, soha nem lankadó buzgalmu tevékenységének legfelsőbb helyen való méltánylása jeléül érte most Rubinek Gyulát ismételtén a király kegye, amely őt bizonyára arra fogja buzdítani, hogy fáradhatatlanul haladjon tovább azon az uton, melyen kiváló képességeivel, sokoldalú ismereteivel, erélyével, vasakarattal és nagy szervező tehetségével hivatva van még sok és nagy szolgálatot tenni hazai mezőgazdaságunknak és a magyar gazdasági társadalomnak.

Bernát István országgyűlési képviselő, szociálpolitikus és közgazdasági író Rimaszombatban 1854-ben született. Tanulmányai végeztével és a jogtudori oklevél megszerzése után néhány évig külföldi tanulmányutakkal gyarapította ismereteit, beutazta az összes művelt nyugati országokat, 1884-ben Széchenyi Imre gróf, Miklós Ödön s több fiatal előke'ő magyar gazdával az Északamerikai Egyesült-Államok mezőgazdasági viszonyait tanulmányozta s ez utjának tapasztalatait 1888-ban „Északamerikai közgazdasági és társadalmi vázlatok” címmel adta ki. 1887-ben a földművelési, ipari és kereskedelmi miniszteriumban vállalt állást s mezőgazdasági és ipari ügyekkel foglalkozott.

Nemcsak gyakorlatilag fejtett ki sikeres működést, hanem az ipar ügyeivel irodalmilag is foglalkozott. Főhűnést keltett 1892-ben az iparostanonoztatás soralmas helyzetéről a közoktatási miniszterhez intézett jelentése, melyben a miniszter és a közvélemény figyelmét igyekezett azon visszaélésekre felhívni, melyek akkor ezen a téren uralkodtak; az erős, de alapos kritika mellett megjelölte egyúttal a javítás irányát is, szociális szempontból tárgyalván a kérdést, de gyakorlati eredmény nélkül, mert ily kérdések iránt nálunk akkor még teljesen hiányzott az érzék.

Ily irányu szociális reformokat sürgető cikkek jelentek meg tőle 1889-től kezdve a Budapesti Hirlapban, ő hangoztatta elsőbben a néppel, a kisemberek jogos érdekeivel való törődés szükségességét, a középosztály megerősítését és ennek vezetésével a kisemberek talpraállítását. Az akkori társadalmi és politikai uralkodó irányzat nem fogadta szívesen Bernát reformeszméit s ez volt az oka annak, hogy mikor 1892-ben a gömörkishonti kerületben képviselőnek lépett fel, ellene fordult a hivatalos hatalom. Ekkor lemondott hivatali állásáról is, hogy annál hatékonyabban propagálja a kooperáció eszméjét. Károlyi Sándor gróf támogatásával megalakította 1889-ben a „Szövetkezés” című folyóiratot, melyben a mezőgazdasági és ipari szövetkezetek ügyeit tárgyalja. Károlyi Sándor gr.,

Hajós József, Gy. fiakkal együtt kelet-szövetkezetek nyomán megteremtettek országos hálózatok központi és vezette a falusi szövetkezeti törv.

A magyar gazdasági és Dessewffy gróf tájt kapnak újabb detesen terjednek vezérferfiak Bernádésével megalapítottikai napilapot. E országos gazdasági kongresszuson adást. 1896-ban a Gazdaszövetség a Gazdák Szemléjének máig is vezérvül tartalma, pedig szerkesztői gazdasági kongresszus és vezetésében és adóan szerepel.

A Magyar Mezőgazdasági Szövetség „Hangya” a Magyar Mezőgazdasági Szövetség vezetésében lelkes buzgalommal a közügyet s a szövetség tagja az Országos és a Gazdák Biztosító OMGE.-nek választó elnöke az irodalmi valamint a mezőgazdasági üzemi és műszaki számos bizottság elnöke állandóan munk

Számos közgazdasági munkája jelent meg, részint könyv formájában, részint a „Köztelek” és a „Hangya” lapokban. A „Köztelek” és a „Hangya” lapokban is behatóan foglalkozott a mezőgazdasági és ipari ügyekkel. A „Köztelek” és a „Hangya” lapokban is behatóan foglalkozott a mezőgazdasági és ipari ügyekkel.

Közgazdasági, ipari és mezőgazdasági érdekek elismerésül a Magyar Mezőgazdasági Szövetség tagjává választották s pár hónapja tartott a magyar földművelésügyi és ipari miniszter konferenciáján is behatóan foglalkozott a mezőgazdasági és ipari ügyekkel.

Darányi Ignác miniszterrel együtt dolgozott a mezőgazdasági és ipari ügyekkel. A „Köztelek” és a „Hangya” lapokban is behatóan foglalkozott a mezőgazdasági és ipari ügyekkel.

Nagy és sokoldalú tevékenysége, nagy munkab

Pót-
vetésre

Kiváló minőségű
répamag
(már 6 nap alatt csirázik 100 gombolyag közül 65-70)
jutányosan kapható

Haldek

magnagykereskedésében
József főherceg 6 cs. és kir.
fensége szállítójánál,
Budapest, V., Bálvány-utca 6.

Leg

„GN
OBERU

Hajós József, György Endre s más lelkes hazafiakkal együtt kezdeményezik a Pestmegyei Hitelszövetkezeteket s a rövidesen elért siker nyomán megteremtik a községi hitelszövetkezetek országos hálózatát, mely hazai hitelszövetkezetek központi köteléke irányította, ellenőrizte és vezette a falusi szövetkezeteket egészen a szövetkezeti törvény megalkotásáig.

A magyar gazdatársadalmi mozgalmak Károlyi és Deseffy grófok lelkes vezérlete alatt ezidőtájt kapnak újabb erőt, az agrárszermék örvendetesen terjednek az országban s ez irányzat vezérférfiai Bernát István irodalmi közreműködésével megalapítják a „Hazánk” című politikai napilapot. E mozgalom az 1895. évi III. országos gazdakongresszus után vált országossá. E kongresszuson a kisiparról tartott Bernát előadást. 1896-ban tevékeny részt vesz a Magyar Gazdaszövetség megalakításában és a Magyar Gazdák Szemléje létesítésében s a szövetségnek máig is vezetője, igazgatója, az egyre bővülő tartalma, magas színvonalu Szemlének pedig szerkesztője. Részt vesz az országrészi gazdakongresszusok rendezésében, irányításában és vezetésében és a vidéki gazdagyűléseken állandóan szerepel.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének s a „Hangya” a Magyar Gazdák Fogyasztási és Értékesítési Szövetkezete központjának megalakításában és vezetésében is közreműködik, mindenütt lelkes buzgalommal és nagy tudással szolgálván a közügyet s a szövetkezeti eszmét. Igazgatósági tagja az Országos Központi Hitelszövetkezetnek és a Gazdák Biztosító Szövetkezetének is. Az OMGE.-nek választmányi és tanácsagja, alelnöke az irodalmi és tanügyi szakosztálynak, valamint a mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi, üzemi és műszaki szakosztálynak, tevékeny tagja számos bizottságnak. A „Köztelek” lapnak 1891 óta állandóan munkatársa.

Számos közigazdasági és szociálpolitikai munkája jelent meg, részint folyóiratok hasábjain, részint könyvekben, így — hogy csak a kiválóbbakat említsük: *Buzánk és lisztünk kivitele, Vagyonmegosztás az újabb magyar társadalomban, A szövetkezés jövője, A szövetkezeti törvény reformja, Változások küszöbén, A buzaárak és az árcsökkenés igazi okai, A zalogba tett Magyarország, Buza és papirosbuza, A magyar agrártörvények célja és jogosultsága, A kisbirtok hitelle, Az agrártörvények eredménye, Magyar demokrácia, Agrárpolitika, Szociálista programok és A magyar föld tehermentesítéséről.*

Közgazdasági, irodalmi munkásságának elismeréséül a Magyar Tudományos Akadémia levelező-tagjává választotta meg Bernát Istvánt s pár hónapja tartotta akadémiái székfoglalóját a magyar földbirtok megosztásáról irt kitűnő, lapunkban is behatóan méltatott tanulmányával.

Darányi Ignác megbízásából Rubinek Gyulával együtt dolgozta ki a mezőgazdasági kamaráról szóló törvényjavaslatot. 1906 óta Rimaszombatnak, szülővárosának országgyűlési képviselője s a parlamentben mondott szakszerű beszédei általános figyelemmel részesülnek. Tagja a bankbizottságnak is.

Nagy és sokoldalú tudása, széleskörű műveltsége, nagy munkabírása és lelkes ügyszerete

valóban hivatottá teszik Bernát Istvánt a magyar gazdatársadalom örvendetesen tömörülő sorában elfoglalt és közbecsülésnek örvendő vezetőszerepére, melyet hogy még sokáig tölthessen be sikeresen a hazai szövetkezeti ügy javára, adja Isten!

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az OMGE. közleményei	Oldal
Egyrölmásról	1067
Kertészeti iskola nők számára	1097
Kitüntetett agráriusok	1072

Állattenyésztés.

A mangalicza sertés kétszeri malacoztatása	1069
--	------

Gazdasági növénytan.

Kulturnövényeink életszükségei	1069
--------------------------------	------

Növénytermesztés.

A talajoltásról	1071
-----------------	------

Vegyesek	1077
----------	------

Gyászeset a „Pátriánál. — Árpavámankét. — Mezőgazdasági muzeumunk példája. — A borhamisításról és hamisított borok forgalombahozataláról szóló törvény módosítása. — A nemzetközi tejgazdasági kongresszus. — 10 éves találkozó	1078
---	------

Kereskedelem, tőzsde	1078
----------------------	------

Szerkesztői üzenetek	1081
----------------------	------

Gyászeset a Pátriánál. A „Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaság egyik igen hasznavehető s munkás tagját gyászolja. *Alm* József, a könyvkötő osztály művezetője, folyó hó 11-én este 7 órakor életének 57-ik évében hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunyt tizenöt éven át volt a „Patria” buzgó és lelkiismeretes alkalmazottja s mi is őszinte kegyelettel csatlakozunk gyászolóihoz.

Árpavám-ankét. *Magyarország-Ausztria* megbizottai f. hó 5-én ankétre jöttek össze azon célból, hogy Németország részéről helytelenül s Magyarország-Ausztria érdeke ellen magyarított árpavámhatározmányok módosítását megbeszéljék. Az ankétben az alábbi határozatokat hozták: Mindenekelőtt konstatálja a gyűlés, hogy a német árpavámnak sem szövege, sem szelvénye Magyarország-Ausztria érdekeinek nem felel meg. Kívánatosnak mondja ki továbbá, hogy mindazon árpa, mely malátázásra alkalmas, tehát a szesz, élesztő, malátakévé gyártására alkalmas árpa a 4 márkás vámtétel alá soroztassék, az 1:30 márkás vámtételű árpa pedig akképp jelölendő meg, hogy félreértés vagy visszaélés ki legyen zárva. Erre vonatkozólag szükségesnek tartják a megbizottak, hogy az ellenőrzés és visszaélések büntetése megszigoríttassék. Határozattá lesz az ankétben, hogy Németország felszólíttatik ily irányu módosítások eszközzésére, ha ennek nem lenne eleget, felszólíttatik a kormány, hogy hívja egybe a választott bíróságot, hogy ez uton vivjon ki egy megfelelőbb árpavámtételt.

Mezőgazdasági muzeumunk példája. A London grófsági tanács közoktatási bizottsága

elé a következő indítványt terjesztették: Megkeresendő a közoktatási és földmívelési kormány, hogy vegye tárgyalás alá a South Kensington muzeum kiegészítését egy mezőgazdasági osztálytal és pedig szorosabban a budapesti mezőgazdasági muzeum mintájára. Ennek az indítványnak legerősebb mozgója *Alden Percy* a brit parlament tagja, aki erősen dolgozik a képviselőházban, az *Angol Országos Gazdasági Egyesületben* és a kormánykörökben is, hogy az indítvány testet öltön. A nevezett képviselő a télen itt járt és személyesen győződött meg mezőgazdasági muzeumunknak eddig páratlan voltáról.

A borhamisításról és hamisított borok forgalombahozataláról szóló törvény módosítása. A földm. miniszter leiratban arról értesítette az OMGE.-t, hogy f. hó 21-ére a földmívelésügyi miniszteriumban értekezletet hívott össze a borhamisításról és a hamisított borok forgalombahozataláról szóló 1893. évi XXIII. t. cz. módosítása illetőleg kiegészítése tárgyában, egyszersmind felhívta egyesületünket, hogy ezen értekezleten az OMGE. is képviseltesse magát. Egyesületünk feliratilag értesítette a minisztert, hogy a borhamisításról szóló törvény módosítása tárgyában összehívott értekezletre az OMGE. részéről *Szilasy Zoltán* titkár, orsz. képviselő küldetett ki.

A nemzetközi tejgazdasági kongresszus előkészítő-bizottsága az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez intézett átiratában azt az óhaját fejezte ki, hogy az 1909. évi június havában tartandó kongresszus alkalmával egy nagyobb arányu tenyészszarvasmarha-kiállítás rendeztessék s ez a lehetőség szerint összekötessék a OMGE. által évenként rendezett tenyészállatvásárral s egyszersmind kéri az OMGE. igazgatóságát, hogy ezen kiállítás rendezését magára vállalni sziveskedjék.

10 éves találkozó. Felhívom azon gazda, társaimat, kik velem a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézetet 1888-dik évben és azokat, kik ugyanott 1898-dik évben végeztek, hogy megállapodásunk szerint 20-dik illetve 10 éves találkozóikra 1908. év június hó elsején reggel 8 órára Debreczenbe az Arany bika szállodában megjelenni sziveskedjenek, hogy ott a további teendőket megbeszélhessük. *Kelt Lajosmizse, 1908. év május hó 8 án. Ötömösi Geréby Gyula* mint az összehívó bizottság elnöke.

Uj marharakodó állomások. Az Állategészségügyi Értesítő 878-879. számai szerint a földmívelésügyi miniszter a m. kir. államvasutak vonalán Fejér vármegye területén fekvő Szolgaegyháza állomást közforgalmu marharakodó állomásul, az aradi és csanádi egyesült vasutak vonalán, Csanád vármegye területén fekvő Tompa állomást pedig kizárólag *Purgly Emil* tompai lakos élőállatszállítmányai részére marharakodó állomásul engedélyezte.

Parcellázások jutányos és gyors keresztülvitele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” üzletműködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szolgáló kölcsönök adására is. Az intézet rendeltetése kizár minden nyereszkezdést, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi

Legujabb vivmány! Ujdonság!

MAGÁNJÁRÓ

„GNOM” petrolin-benzin-lokomobil.

OBERURSELI MOTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. BÉCS, VI/2., Gumpendorferstrasse 72

és mérnöki) lebonyolítását s e célra megbízottját a helyszínére kiküldi, aki az összes teendőket ellátásáról a helyi kiválmaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási czélokra az intézet előnyös feltételi kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-utca 2. szám) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereségreszesedést nem igényel, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, ahogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre egy összegben megkapja a vételárát. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegeztetnek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adtak. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

Lapunk mai számához mellékelve van az Első magyar gyapjamos- és bizományi gyár prospektusa, melyre felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

NYILTÉR.)*

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga

A KÁLI

amelynek hiánya teljes termékek elérését lehetlenné teszi. Különösen sok kálira van szükségük a kapásnövényeknek, heréféleknek és réteknek, ugy az árpanak és szőlőnek. Különösen szegények káliban a homok- és tőzegtalajok és feltétlen szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a foszfor sav és nitrogénnel való trágyázás semmi körülmények közt sem biztosítja a lehetőleg legnagyobb termés elérését. A mi viszonyaink között leginkább a 40%-os kálisó bir jelentőséggel, miután abban a tiszta káli, vagyis a kiló százalékát, a kisebb szállítási költség miatt, legolcsóbban vásárolhatjuk.

A kálitrágyák alkalmazásáról a

Kállsyndikátus mezőgazdasági tájékoztató Irodája

Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek) díjtalanul és kötelezettség nélkül nyújt felvilágosítást és érdeklődőknek az erre vonatkozó szakmunkákat díjtalanul rendelkezésükre bocsátja.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek ideai első sorozata folyó évi július hó 15-én veszi kezdetét.

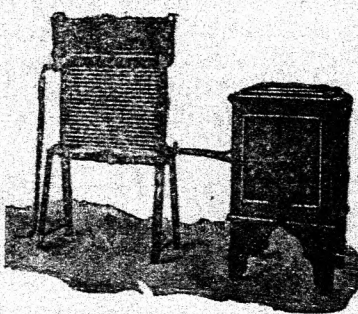
Az aukciókra felküldött és „Gyapjárverési vállalat, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények M. A. V. összes vonalán tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és minden-nemű felvilágosítással szolgál

Magyar
Általános Hitelbank
Áruosztály-Gyapjárverések
V. ker., Nádor-utca 12. sz.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal a szerkesztőség felelősséget.

A tej megsavanyodása szállítás közben kizárva

a 3-4°-ig (Celsius) való mélyhűtés folytan, ső nélkül, az új, önműködő s minden csőveshűtőhöz alkalmazható szab. mélyhűtő generátor segítségével. — Készítője:

Jurány & Wolfrum
tejgazdasági eszközök gyára
Wien, XX/2.,
Pasettistrasse 29. sz.

A MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG

ingyen közreműködik fogyasztási és értékesítő szövetkezetek, valamint földbérlet társaságok létesítésénél és tanácsot ad általában minden szövetkezeti kérdésben. Falusi gazdaszövetkezeteket vagy gazdaköröket alakít. Abból a célból, hogy a földműveseknek a földvásárlásnál utbaigazítással szolgálhasson, nyilvántartja a földveteli és eladási szándékokat. Aki tehát földet venni vagy eladni szándékozik, az jelentse be ezen szándékát a Magyar Gazdaszövetségnek, VIII., Szentkirályi-u. 40,

Jól tanuló gyermekeknek

PÜNKÖSDRE legszébb és legjobb ajándék a

PÉTERFY bácsi MESÉI.

Székely mesék, 50 képpel } Színes kötetben, darabja
Ozdigány mesék, 41 képpel } I korona.
Virág mesék, 32 képpel } Megrendelhető posta-
Petőfi regék, 4 képpel } utalványon.

Czím: **PÉTERFY TAMÁS, Bpest, IX., Köztelek.**

Mezőgazdasági helyzet.

Arad. A vetések fejlődésére az időjárás általában kedvezőnek mondható, s még eddig csapadéokban sem volt hiány. A tavasziak különösen szépen fejlődnek.

Baja. Az időjárás hirtelen nagyon melege fordult, mi a vetésekre ártalmas. Az erősebb őszi vetések valamivel javultak, de többnyire gyengék. Tavaszak ki-elégítő.

Debreczen. Bár az időjárás kedvezőre fordult s a vetések javultak, a mai állapot csak a középtermésre nyújt reményt.

Győr. Az időjárás szép napos és meleg volt, néhány-szor kiadó esőnk is volt. Az őszi vetések hol gyengébbek, hol szebbek, de a fejlődés most kielégítő. A tavaszak általában igen szépek.

Kaposvár. Idő száraz, szeles és meleg, az egész kultúrának jó eső kellene. A nagy szárazság az ősziakra és a tavaszakra is hátrányos.

Kassa. Az időjárás kitűnő, ugy az őszi, mint a tavaszi vetések jól állanak, takarmányféle kitűnő.

Léva. Az időjárás nagyon kedvező, ugy az őszi vetések, mint a tavaszak nagyon jól fejlődnek és ha az időjárás továbbra is ilyen marad, akkor jó termésre van kilátásunk.

Losoncz. A vetések állása jó.

Miskolcz. Kellemes, meleg májusi napjaink vannak; a gazda az időjárással és a vetések állásával meg van elégedve, őszi és tavaszi egyaránt kielégítő.

Nagy-Becskerek. Három nap óta hirtelen beállott oly mérvű hőség uralkodik, amilyent május havában még nem tapasztaltunk, minek következtében a föld teljesen kiszárad s az őszi vetések szemmel láthatólag szenvednek ezen abnormalis hőség alatt. Egész megyénk területén kiadó esőt sürögően elvárunk, mert ha ez idejekorán be nem érkezik s a hőség így fokban tovább tart, a következményektől tartanunk kell. A tengeri legnagyobb részt már kikel, de szintén igényli az esőt, mert a föld kiszáradt.

Nagy-Kanizsa. A melegség még tart, esőre nagy a szükség. A tavaszak, a takarmányfélék nem fejlődnek kellően. Az őszi vetések kielégítő.

Nagyszében. Az időjárás nagyon kedvező, a vetések szépen fejlődnek, a fák elvirágoztak és nagy termést ígérnek.

Nagyszentmiklós. Az időjárás kedvezőbb melege fordultával a vetemények és gabonafélék az erősödő bokrosodás fokán állanak. A tavaszak általában véve el vannak vetve, de azért még akad imitt-amott tengerit vető gazda. Másikoldon a jövő termés iránt a legjobb reményekkel vagyunk telve.

Nagyvárad. A kelő csapadék után beállott meleg idő a kalászos vetéseken észrevehető javulást, fejlődést idézett elő. A kapásnövényekkel a tengeri szépen kel, a rápafélék is jól keltek, de ebben több helyt a földi bolha károkat tett. Tetemes károk mutatkoznak Sarkadon a legegyelőn, melyeket hernyók leptek el. Hernyókárok mutatkoznak a gyümölcsfákban is sokhelyt.

Nyiregyháza. Három nap óta erős meleg idők járnak, mi a növényzet fejlődését nagymértékben segíti. Csapadékok előbb bőven volt. Szél azonban közben mindig van. Dohányültetés a legnagyobb erővel folyik.

Nyitra. E hó 6-án este volt az első égi háboru Nyitra vidékén; néhány percig jég is esett, de kárt nem okozott sehol. Az időjárás többnyire borús, szeles; gyakran esik, de a föld nedvességét a szél hamar kiszikkasztja s így a májusi esőnek nem nagy a hatása, mindamellett a vetések fejlődésére eddig nagy panaszra nincsen ok.

Pancsova. A vetések gyönyörűen állanak, a tengeri már szépen kikelt.

Sopron. Az időjárás meleg, gyakori esőzésekkel; mult vasárnap Sopron közelében jégeső volt vihar kíséretében, mely a vetésekben némi kárt okozott. A vetések szépen állanak és fejlődnek.

Szatmár. Az eddigi esős hideg időjárás meleg váltotta fel, mire a terményeknek igen nagy szükségük van. A tengeri mindenfelé jól kel, korábbiakat néhol már kapálják is.

Temesvár. A terméskilátásokról beérkező hírek egybehangozón jók. Az időjárásunk kedvező és két nap óta kánikulai meleg van.

Versecz. Ámbar az összes vetések gyönyörűen fejlődnek, már a pár napi hőségtől nagyon szenvednek. Szükséges volna jó tartós eső és hűvös időjárás.

Temes megye. Buzási járás: A vetések lassan, de szépen fejlődnek. Csákvai járás: Az őszi buza és rozs ezidőszert reményen felüli javulásnak indult, ha nem jönnek száraz és túlmeleg napok, jó termés ígérkezik. A tavaszak is rohamosan fejlődnek. Fehérlétföldi járás: Vetések állása igen jó. Központi járás: Ugy az őszi, mint a tavaszak igen szépen fejlődnek. Temesvári járás: Vetések szépek. Vingai járás: Vetések állása normális eddig, igen sokat javultak.

Zalaegerszeg. Az időjárás meleg, a növényzet rohamosan fejlődésnek indult. A pászás májusi esők nagyon kelnek, mivel a szeles, száraz időjárásban a növényzet nedvességben szenved.

Zenta. Őszi vetések lassan gyarapodnak, a tavaszak kielégítő, a tengeri kikelt. Esőre szükség volna.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának tudósítása a „Köztelek“ részére.)

Napijelentés a gabonátözsdeiről.

1908 május 15.

10,000 kg. forgalom mellett a buzaüzlet 10 fillér emelkedéssel folyt le.

Rozs változatlan, 20-40 K-s ár a budapesti paritás értéke.

Árpában csekély forgalom változatlan árak mellett.

Tengeri élénken keresett.

Zab könnyebben helyezhető el. Árak mérsékelten javultak.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 80 k. 24 K. 60 f., 100 mm. 80 k. 24 K. 80 f., 400 mm. 80 k. 24 K. 70 f., 100 mm. 79-5 k. 24 K. 40 f., 400 mm. 78 k. 24 K. — f., 700 mm. 77 k. 24 K. 25 f., 800 mm. 77 k. 24 K. 25 f., 300 mm. 77 k. 24 K. 25 f., 200 mm. 77 k. 24 K. 25 f., 250 mm. 77 k. 24 K. 20 f., 100 mm. 77 k. 24 K. 15 f., 1200 mm. 77 k. 24 K. 10 f., 2-0 mm. 76 k. 24 K. 10 f., 200 mm. 76 k. 24 K. — f., 500 mm. 75-5 k. 23 K. 90 f., 1600 mm. 75-3 k. 24 K. — f., 200 mm. 75 k. 23 K. 80 f.

Fejérmegyei: 150 mm. 75-5 k. 23 K. 40 f., Pestvidéki: 400 mm. 77 k. 23 K. 90 f., 150 mm. 76 k. 23 K. 85 f., 200 mm. 76-5 k. 23 K. 60 f., 100 mm. 76 k. 23 K. 40 f., 860 mm. 74-5 k. 23 K. 46 f., 100 mm. 74 k. 23 K. 30 f.

Bácskai: 300 mm. 76 k. 23 K. 70 f., 100 mm. 75-5 k. 22 K. 30 f.

Kalocsai: 2180 mm. 76-8 k. 24 K. — f.

Bánsági: 200 mm. 76 k. 23 K. 50 f., 100 mm. 75-3 k. 23 K. 70 f., 500 mm. 75 k. 23 K. 80 f., 300 mm. 75 k. 22 K. 40 f.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 77 k. 23 K. 50 f.

Rozs: 100 mm. 20 K. 30 f., 100 mm. 20 K. 20 f., 100 mm. 20 K. 30 f. kpf.

Zab: 100 mm. 14 K. 70 f., 150 mm. 14 K. — f. kpf.

Magyar vidéki piacok árjegyzései.

1908 május 15-én.

Piac	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Burgonya		Vaj		Tojás	Hus árak												
						sárga	rózsa	I.	II.		Vágott hus kilogramm állérekben				Élősúly mm. koronákban								
											marha-hus	borjúhus	sertés-hus	birkahus	marha-hus	borjúhus	sertés-hus						
						100 kilogrammonként										100 db							
korona értékben											I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.			
Arad	22.-	18.20	12.80	13.-	11.80	6.50	7.-	320	-	5.-	160	144	200	160	148	136	160	70	50	75	60	90	-
Baja	23.-	19.40	13.40	12.80	12.40	-	-	260	220	5.-	136	128	140	132	132	124	116	54	51	98	90	100	96
Békés-Csaba	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Debreczen	23.-	18.-	14.-	17.-	13.-	5.-	5.20	400	240	6.60	132	116	168	160	176	160	-	70	60	86	72	104	86
Eszék	21.40	-	-	14.60	13.80	12.-	12.-	260	220	5.-	160	128	200	140	144	136	108	76	68	88	76	104	86
Győr	23.20	20.60	14.60	15.60	13.80	5.60	4.80	260	240	6.-	156	136	180	160	160	136	-	76	64	96	90	110	96
Kaposvár	23.20	19.20	15.40	16.-	12.50	4.-	4.20	280	-	5.40	144	140	166	160	142	130	88	72	68	96	90	90	-
Kassa	23.40	20.-	12.-	15.-	14.-	3.20	4.-	200	-	4.-	156	140	130	120	140	130	-	70	66	66	62	78	74
Léva	22.-	19.20	13.40	15.60	14.-	6.-	6.-	260	220	5.-	128	120	170	160	140	-	-	-	-	-	-	-	-
Losoncz	22.60	17.40	13.-	15.40	14.80	4.50	5.50	200	180	4.-	128	112	144	128	136	-	-	70	60	84	72	128	120
Miskolcz	23.20	20.-	13.-	17.20	14.-	4.80	5.60	240	200	5.-	136	144	136	144	152	144	-	72	64	64	56	132	128
Nagybecskerek	21.-	17.-	13.50	14.-	12.20	10.-	9.-	320	260	5.-	136	128	144	136	144	136	130	60	58	85	80	92	84
Nagykanizsa	22.-	19.-	14.50	14.30	14.20	4.-	4.50	280	240	5.-	160	124	180	160	148	142	94	88	60	90	76	104	94
Nagyszéhen	21.50	-	12.-	13.50	12.-	3.50	4.-	288	180	4.-	160	140	160	120	136	112	-	64	56	-	-	74	70
Nagyszentmiklós	21.60	16.80	13.-	13.60	11.60	7.50	7.50	240	200	5.-	128	120	152	-	144	136	96	88	80	100	-	84	80
Nagyvárad	22.80	18.80	13.40	14.-	12.-	7.-	7.-	320	200	6.-	128	116	180	160	144	136	96	80	60	-	-	120	116
Nyíregyháza	22.-	18.20	12.-	15.-	12.60	4.-	4.20	220	-	5.50	136	128	136	120	136	128	-	72	60	65	55	120	110
Nyitra	22.40	21.-	14.-	15.-	13.70	6.-	6.-	280	200	6.60	128	120	140	128	144	112	112	80	64	90	80	100	88
Pancsova	21.-	-	-	-	12.40	10.-	12.-	280	260	5.-	128	120	120	100	136	128	100	64	54	66	64	92	90
Pápa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
S.-A.-Ujhely	23.-	20.-	12.-	15.60	13.50	4.40	4.80	260	190	5.-	128	120	136	128	144	104	-	64	60	90	86	-	-
Sopron	21.80	19.90	15.40	16.80	15.60	6.-	8.-	300	240	6.-	168	140	260	168	200	160	-	88	66	104	92	118	96
Szatmár	23.-	17.20	13.40	15.-	13.40	5.60	5.80	230	220	5.-	136	128	160	152	136	128	-	-	-	-	-	-	-
Szentés	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szolnok	21.80	-	12.60	12.20	12.10	-	6.-	200	180	6.50	142	132	200	190	160	152	100	72	-	90	-	104	-
Temesvár	22.-	-	13.-	13.20	12.-	5.60	6.-	-	-	5.-	136	-	180	-	130	-	125	90	-	95	-	86	-
Uj-Arad	23.-	18.20	12.80	13.-	11.80	6.-	6.50	300	-	4.50	120	112	160	136	128	120	144	65	45	70	55	85	70
Verscez	20.50	18.50	14.-	14.-	11.60	5.-	6.-	240	-	5.-	120	-	140	-	136	-	100	76	72	110	-	100	-
Zalaegerszeg	22.-	19.-	14.50	14.50	14.50	6.-	6.-	300	240	5.-	128	120	148	140	128	120	-	68	64	94	88	112	98
Zenta	22.60	19.-	14.-	13.20	12.40	8.-	8.-	280	260	5.-	120	112	124	120	130	126	90	60	56	100	90	124	120

Nemzetközi gabonapiacz 1908 május 13-tól 1908 május 16-ig.

	Kelet	Effektiv árak										Határidő	Határidős árak				
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odessa		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago
Buza	15	24.30	20.10	25.70	24.-	27.37	22.20	19.86 ¹	18.90 ¹	17.97	21.17	Május	23.40	19.91 ²	26.20	21.56 ²	18.90
	12	24.40	20.10	25.70	24.-	26.84	22.40	20.08 ¹	18.68 ¹	17.11	20.24	Junius	20.02 ⁴	18.86 ^{2a}	25.82 ²	22.04	16.64 ²
Rozs	15	20.40	-	21.90	21.60	24.30	16.66	-	-	-	16.80	Május	-	-	23.22	16.74 ²	-
	12	20.50	-	21.90	22.-	23.90	16.40	-	-	-	16.76	Junius	17.66 ⁴	-	22.92 ²	16.84	-
Zab	15	15.20	-	16.20	15.60	21.67	-	-	-	-	-	Május	14.20	-	19.30	-	-
	12	15.20	-	16.10	16.-	21.53	-	-	-	-	-	Junius	13.44 ⁴	-	19.64 ²	-	-
Tengeri	15	13.20	15.40	14.30	16.-	19.76	-	15.20 ¹	14.82	11.35	-	Május	12.94	15.40	18.42	-	14.82
	12	13.20	15.40	14.30	16.-	19.47	-	15.46	14.22 ¹	11.24	-	Junius	13.14 ²	-	17.40 ²	-	-
Árpa	15	13.80	-	17.20	16.-	25.96	-	-	-	-	-	Május	13.12	15.51	18.76	-	-
	12	14.-	-	17.20	17.-	25.96	-	-	-	-	-	Junius	13.32 ²	-	17.40 ²	-	-

Jegyzet: ¹) május. ²) július-aug. ³) július. ^{2a}) szeptember ⁴) október.

Fennáll 1873. óta

Istálló, Magtár
és mindennemű
Gazdasági
épületeföldemet
a legolcsóbb
Tűzbiztos
és örökké tartó
Vasbetonból
építünk.
Tervek, költségvetést
ingyen készít.

RELLA N. és
utokaórcscse
Budapest, IX., Üllői-út 25.
Telefon 69-77.

Üveggel bélelt vashétes
szemenhordók és tartók.
nyak. vasbeton
placcok.

Határárak.

Table with columns for month/year and price in K. Includes entries for Buza májusra, Rozs májusra, Zab májusra, Tengeri májusra, etc.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1908. május hó 15-én. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 176 szekér réti széna, 24 szekér muhar, 13 szekér zsupszalma, 22 szekér almorszalma, ...

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 560-780, muhar 800-860, zsupszalma 600-640, almorszalma 400-440, takarmányszalma ...

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Lóheremag íránt az érdeklődés teljesen megszűnt. Luczernamag még mindig némi figyelemben részesül. Nagyobb keresletnek örvendő muhar, köles, ugyszintén csalamádévetésre: tenyeri.

Fümagvak kelendősege teljesen kielégítő. Pótvetésre répmag igen keresett.

Nyersáruért az árak 100 kg.-ként a következők:

Table listing prices for various types of hay and grain, such as Lóheremag nagyaránkás, Luczernamag szép sárga színi, etc.

Szeszüzet.

A szeszüzetben e héten a forgalom élénk volt és jó vételkedv folytán az árak változatlanul szilárdan zárnak.

Elkelt finomított szesz nagyban adózva 163.50-164 K., adózatlanul 64.50-65 K.

Élesztőszesz adózva 161.50 K., adózatlanul 62.50 K. nagyban és 1 K. drágábban kicsinyben.

Denaturált szesz nagyban hordóval együtt kötésre 54.50-55 K. kelt el.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás promptra 60 K.-ig, július-augusztus szállításra 61 K. volt ajánlva élénk vételkedv mellett.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 59.50-60.50 K. Bécsben kontingens nyersszesz szilárd irányzat mellett 62.40-62.80 K. kelt el.

Table titled 'Budapesti jegyzés' showing prices for Kontingens nyersszesz, Finomított szesz adózva, Élesztőszesz adózva, etc.

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasutállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendők.

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruszükségleti jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok A zsiradéküzlet a lefolyt héten, a hentes-ségdek sztrájkmozgalma dacára is, mely az előállítás természetesen bizonyos mértékben redukálta, nyugodt, kedvetlen irányzatú volt. A disznósír ára lemorzsolódott, a szalonna ára nem változott.

Jegyzések:

Table with columns for item description and price. Includes entries like I. r. fehér forrészelt tábiaszalonna, friss áru, nagyobb, kocsiarakományok vételénél, etc.

Gyapjujelentés.

Piacunk e héten üzletellen maradt. Ezen a vevők részéről tanúsított tartózkodás teljesen érthető, ha tekintetbe vesszük, hogy a nálunk az utolsó kötéseknél érvényesült áralap, melyhez az eladók most is ragaszkodnak, még mindig túl magas.

Jelentés a losonezi gyapjuvásárról. Hozatal 2000 zsák. A vásár vontatva indult és bonyolódott le. Árak szabálytalanul képződtek minőség és mosás szerint, mely utóbbi csak némileg sikerült. Átlag árszám 200/0 tavalyi árakkal szemben. Fizettek jó uralági tételekért 75-85 forintot, paraszt gyapjukért 65-72 forintot bécsi mázsként.

Luiza gözmalom r-t jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1908. május 14-én. Netto-árak 50 kg.-kint Budapesten, elegysúly tiszta súlyként, zsákosul. Kötettség nélkül.

Table with columns for quantity (Szám) and price (Ár K.). Includes sub-tables for Korpa and Rozsliktárak.

Liszt, őrlemény és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete erőtakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzalízt jegyzései 100 kg.-ként Budapesten, elegysúly tisztasúlyként, zsákosul.

Table with columns for quantity (Szám) and price (Ár K.).

A többi abraktakarmánycikkek árai a következők voltak Budapesten szákkal, teljes vagonrakományok vételénél 100 kg.-ként.

Table listing prices for various types of flour and bran, such as Finom korpa 1908. május száll., Goromba, etc.

Elelmiszerek nagyban árai a központi vásársarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. május 15-én.

A spárgaszalon tetőpontja felé közeledik. Áru van elég s az árak is emellett kielégítőek. Szép szőlő áru íránt az érdeklődés állandó és ily minőségért a legjobb árakat is megadják. Vajban hirtelen lanyhulás állott be, amely ha a behozatok továbbra is növekszenek, mindinkább tért fog nyerni. Korai főzelékfélék kereslete jó. Élő fiatal baromfi minden mennyiségben elhelyezhető. Tojáspiacunkon az áruhiány szünőféiben van, a jegyzések ma néhány koronával csökkentek.

Mai árak:

Husnemtek: vidéki marhahús hátulja 1.32-1.44 K., aleje 1.04-1.20 K., vidéki borjú bőrbő, hosszan mérve, súlylevonás nélkül 0.72-0.80 K., helybeli borjúhús 1.12-1.28 K., sertészsír szalonnával 1.34-1.36 K., lehozott sertés 1.52-1.54 K., szalonna friss 1.40-1.44 K., szalonna sózott 1.16-1.20 K., szalonna füstölt 1.44-1.48 K., olvasztani való 1.16-1.24 K., háj 1.44-1.48 K., sertészsír 1.48-1.50 K. kg.-ként. Füstöltbús (vidéki) kg.-ja 1.40-1.50 K., hazai sonka 1.60-1.80 K., szalámi magyar 3.20-3.60 K., szalámi nyári 1.20-1.30 K., bárány párja ... K.-ig.

Vad: őz 1.60-1.80 K., szarvas 0-0-0 K., vaddisznó 0.80-1- K. kg.-ként egészben, nyul nagy 0-0-0 K., nyul sülő 0-0-0 K., fogoly 0-0-0 K., fácán 0-0-0 K., erdei szalonna 0-0-0 K., dálnád 0-0-0 K. kg.-ként. Fenyvesmadár kötege 0-0-0 K. Baromfi-félék: élő rántani való csirke 1.60-3.20 K., sütni való 3-3.60 K., liba fiatal 10-14- K., kacsa sovány 4-5- K., kacsa hizott 0-0-0 K., lud hizott 14-20- K., tyúk 4-4.20 K., pulyka 0-0-0 K., élő sovány liba ... K. páronként. Vágott szépen tisztított baromfi, hizott lud 1.40-1.50 K., hizott rucza 1.50-1.60 K., hizott pulyka 0-0-0 K., levestyúk 1.30-1.40 K., pulyka sovány 0-0-0 K. kg.-ként. Poulard 1.80-2- K., gyöngytyúk ... K. darabonként.

Tejtermékek: tevaj (centrifugált) I. 2.80-3- K., II. 2.60-2.80 K., főzővaj (köpült) 1.60-2.10 K., tehénturó 16-32 fill. kg.-ként. Valódi erdélyi juhturó és munkásturó igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldfélék: burgonya (vagonáru) sárga 5.20-6- K., rózsá 6.60-7- K., fehér 4.80-5- K., kifli 5-8- K., sárgarépa 6-8 K., petrezselyem 16-20 K., vöröshagyma makói 19-20- K., vöröshagyma közönséges hazai 10-16- K., fokhagyma 40-80 K., káposzta 10-12- K. 100 kg.-ként. Kalarabé 4-12 0-0 K., 100 db spárga só 1.20-1.40 K., közép 0.60-0.80 K., levestyúga 0.20-0.30 K. kg.-ként. Zöldbab, hüvelyes 0-0-0 K., kifejtett 0-0-0 K., zöldborsó, hüvelyes 0-0-0 K., kifejtett 0-0-0 K., paradicsom 0-0-0 K. 100 K. kg.-ként. Uborka salátának való 0-0-0 K., ezetbe 0-0-0 K., savanyítani 0-0-0 K. 100 db-ként. Paraj 0-0-0 K. kg.-ja.

Gyümölcsfélék: cseresznye és meggy 0-0-0 K., sárgadinnye 0-0-0 K. kg.-ként. Alma: elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathan, Törökbalint, batul stb.) 1.60-2-, másodrendű 60-80, harmadrendű apró áru 30-40 K., körte elsőrendű 2-2.40, másodrendű 0.60-0.80 K. q.-ként. Dió I. 40-80, II. 30-40 K. 100 kg.-ként. Szőlő 1.60-2- K., finom 0-0-0 K., chasselas 0-0-0 K., szagos 0-0-0 K. kilója.

Vegyesszerek: Bor és szesz italokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Máz ... fill. kg.-ként. (A szövetkezet - mint az Országos Magyar Mezőgazdasági Egyesület vezérképviselője - minden méxértékesítési ügyben is ad felvilágosítást.) Gyümölcsiz - fillér kg.-ként. Gomba szárított 0-0-0 K., szappan - fill., lencse (erdélyi) ... K., bab apró ... K., nagyszemű ... K., lencse ... K. 100 kg.-ként. Tojás: bácskai 71-72 K., erdélyi apróbb áru ... K. eredeti ládánként (1440 db).

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.) 1908 május 14.

Table with columns for item description and price. Includes entries like Főlhajtott, Jobb minőségű hátszó, Könnyű kocsió (jucker), etc.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.) 1908 május 11.

Table with columns for item description and price. Includes entries like Magyarországból, Szerbiából, Összesen, etc.

Árak

(kilogrammonként élő súlyban, korona értékben). Hizott ürű ... drb 60-62 fill. 53-60 kor. Feljavított juhok ... 52-58 ... 40-51. Kiverő juhok (anya) ... 51-54 ... 34-44. Kisorolt kosok ... 51-54 ... 34-44. Durva szőrű ... 51-54 ... 34-44. Kecskék ... 51-54 ... 34-44. Irányzat: lanya volt, az árak 2-3 fillérral csökkentek kg.-ként.

Vertical text on the right edge of the page, including 'Fölhajt', 'Magyarországból', 'Eladatlan maradt', 'Irányzat', 'Fölhajtás', 'Uj felhajtás', 'Mult vásárról visszamaradt', 'Veszteglőből', 'Összeg', 'Eladatlan maradt', 'Származási', 'Magyar eredű', 'Magyar tarka', 'Galicziai', 'Horvátországi', 'hák', 'Boszniai maradt', 'Összeg', '1908.', 'Magyar hizó', 'Tarka hizó', 'Szerbiai ök', 'Tehen', 'Bika', 'Növendék', 'Bivaly', 'Irányzat', 'csökkent', 'Budapest', 'Heti felhajtás', 'Összeg', 'május', 'május', 'N a p', 'Öreg nehé', 'Öreg közép', 'Fiatal nehé', 'közep', 'Fiatal könnyű', 'Irányzat: val', '(Eredeti tudósítás)', 'Bércoksis-'

A mi főkülönlegességeink:

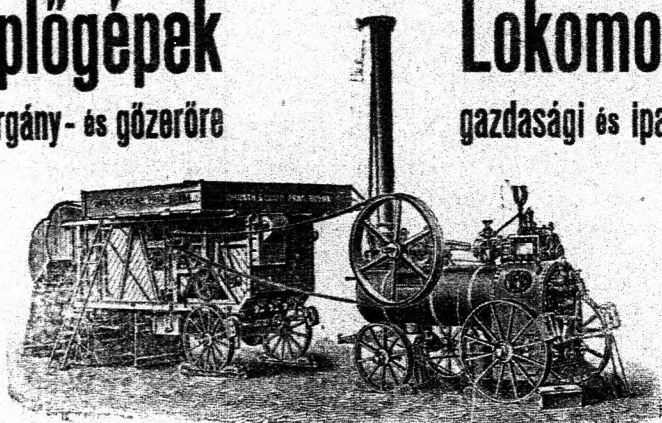
Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőzerőre

Lokomobilok

gazdasági és ipari célokra

Ros-
ták

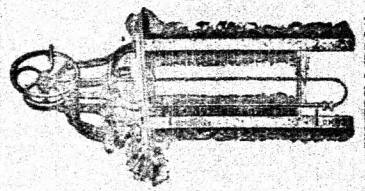
Kerekeken
12 HP.-lg
Fekvők
200 HP.-lg

UMRATH és TSA Budapest, V. ker.,
Váci-körút 60. szám.

LÁNCZKUTAK

a legmodernebb javított szerkezettel, csövek rezből,
láncz czinezett aczéliből. Gummi könnyen kicserélhető

Minden
méllységre alkalmas

Nagy
munka-
képesség,
könnyű
járás

"DIANA"
szár láncokút.

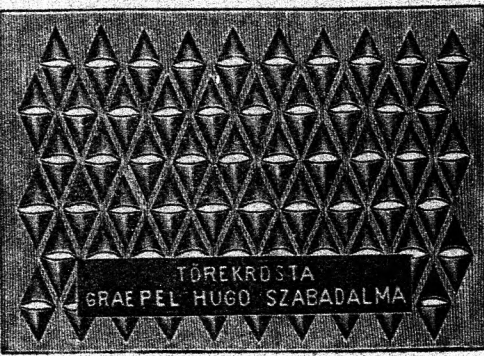
"HUNGARIA"
nyitott láncokút.

MAGYAR LÁNCZKUT- ÉS GÉPGYÁR

RACK G. ÉS TÁRSA

BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 133. a. SZ.

Sürgőnyozim: Lanokutgyár Budapest Trakólyut 96-97.

Graepel Hugó

betéti társaság BUDAPEST,
V., Váci-ut 40-46. sz.

malomgépeket, mindennemű lyukasított lemezt és szab. Graepel-féle lemeztörekrostát, melyből 15,000-nél több van kifogástalan üzemben. Ezen törekrosta minden magvesztéséget kizár.

Arjegyzők, leírás, minta és elismerőlevél, füzet kívánatra ingyen és bérmentve.

HAUPTNER

állattenyésztési és ápolási (valamint állatorvosi) műszerek és eszközök!!!
mint: bázisingsondák, trocárok, irrigátorok, sebfeckendők, klystirek, dr. Raebiger-féle hüvelykenőcs-fecskendő, szegecselhető Croatia füljelzők, tetováló fogók, ló- és marhanyírógépek és ollók stb. Arjegyzők ingyen és bérmentve!
[MAGYARORSZÁGI FÓRAKTÁR:
GEITNER és RAUSCH cég BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 8. szám.]

BESEMER - FESTÉK

Viharálló, rozsdavédő
a legjobb mindennemű vas-szerkezetek mázolására.
Különösen ajánlható: Hidak, vas- és bádogtetők, vasgerendák, oszlopok, gazometerek, kandalaberek, vasrácsok és vasajtók mázolására.
Minium-alapozás nem szükséges.
Mintamázolattal, prospectussal, szinkártyával szívesen szolgálnak egyedüli gyárosai

LUTZ EDE és TÁRSA
festékgyárak
Budapest, VII., Őrnagy-utca 4.

Bejegyzett védjegy.

VIDOR KORNÉL VEGYÉSZ MŰSZAKI IRODAJA
BUDAPEST, IX. KER., CSARNOK-TÉR. 5. SZÁM.

BERENDEZ:

Mezőgazdasági szeszgyárakat a legmodernebb eljárások alapján. Teljes berendezés: 20,000K-ért.
Élesztő-, aether- és szénkéngyárakat.
Festék-, lakk- és kenőanyaggyárakat, czipőkrémgyárakat.

Műtrágya- és kénsavgyárakat 300-3000 waggon évi termelésre, mezőgazdasági alapon is.
Gyufagyárakat, mindennemű gyufának előállítására.
Lugkő- és szódagyárakat.
Elvállal mindennemű kibővítést.

Költségvetések, jövedelmezőségi kimutatások teljesen ingyen és bérmentve.

BOROSZLÓ ■■■ BUDAPEST Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák.

Kedvezményes árak és azotési feltételek.

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket
legtökéletesebb kivitelben szállit!

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár ■■■ Magyarországai igazgatósága ■■■
BUDAPEST, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.

39. SZÁM

V

ir

bevá

Ste

va

esz

Egyu

és ka

nóvé

K

Rudo

■

egy Hof

gő

teljesen

Lengy

A legujab

A'pormet

Ára 5 évi j

állás mellet

Egyedül

SOH

Som

Vadrepce- irtás

legbiztosabban
és legolcsóbban
a minden oldalról
bevált, rendkívüli munkaképességű
Stephans's Krater Nro 2
vadrepce-permetezőjével
eszközölhető.

Együttal ajánlok meszelő-, fertőtlenítő-
és kátrányozó-gépeket, gyümölcsfa- és
növénypermetezőket.

Kérje a 235. számú prospektust.

Rudolf Krása Wien, VII., Kirchengasse 29.

ELADÓ

egy Hofherr és Schrantz-féle nyolcz lóerejű öt éves

gőzmozgony

teljesen jókarban, melynek kazánpróbája kifogástalan
eredménnyel f. hóban ejtetett meg.

Levélbeli tudakozódások

Lengyel Testvérek, Dáka, (Veszprém m.)

czímen kéretnek.

642

A legujabb, legjobb és a legtökéletesebb permetező a

**„VIKTORIA“
PERMETEZŐ**

Erős
vörösrézből
nikkelezett
részekkel.
Nincs eltörésnek
vagy javításnak
kitéve.

A*permetező ábrája alulról.

Ára 5 évi jót-
állás mellett **12 frt.**

Egyedüli megrendelési hely
SOHR PÁL
Somogy-Szill.

A permetező ábrája előlről.

634

Versenyárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter 18537/908. sz. rendelete folytán a helybeli m. kir. állatorvosi főiskolánál a f. évben emelendő f. é. október 1.-ig befejezendő belgyógyászati tanterem

1. föld-, kőműves-, elhelyező, 2. vas-, 3. kőfaragó-, 4. rabitz-, 5. ács-, 6. bádogos-, 7. cserepező-, 8., 9., 10. asztalos-, lakatos-, mázoló-, 11. üveges-, 12. padló- és faburkolati, 13. szobafestő-, 14. ablakonyva-, 15. kályhas-, 16. vízvezeték- és csatornázási, 17. légszesz-, 18. villamosvilágítás-, 19. berendezési és 20. régi épület bontási

munkáira a gazdasági műszaki hivatal V., Vécsei-utca 3. IV. emeleti helyiségében f. é. május hó 28-án déli 12 órakor nyilvános zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni. Ajánlatok tehetők a fentiek szerinti munkákra külön-külön, továbbá több munkanemre és az összes munkákra együttesen.

Ajánlattevő tartozik beleegyezni, hogy ajánlatából bármely munkanem kivétessék.

Ajánlat csak eredeti úrlapon tehető. Az ajánlatban az összegárak számokkal és az ajánlati összeg számokkal és betűkkel irandók.

Az ajánlathoz az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénznek valamely m. kir. állampénztárnál vagy adóhivatalnál történt letételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó. Az ajánlathoz készpénzt vagy értékpapírt csatolni nem szabad.

Jogosult versenyezni óhajtok felhívhatnak, hogy lepecsételt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlataikat legkésőbb f. é. május hó 28-án d. e. 11 óráig fentnevezett hivatalba nyujtsák be. A fenti kikötésnek meg nem felelő vagy elkésve érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a beérkezett ajánlatok közül szabadon választ s fentartja a jogot esetleg az összes ajánlatokat mellőzni.

A vonatkozó tervek, szerződés-tervezet, valamint vállalati általános és részletes feltételek a nevezett hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt betekintheők, ugyanott szerezhetők be díjtalanul az ajánlati és költségvetési úrlapok.

Budapest, 1908. évi május hó 12.-én.

A magy. kir. földmivelésügyi gazdasági műszaki hivatal.

648

Szmrecsányi László kassai királyi közjegyzőtől.

18387/1908. ügyszám.

Árverési hirdetmény.

A szepesi püspökség és szepesi káptalan tulajdonát képező Abauj-Torna vármegyében Kisida községben fekvő, a kisidai 1. és 115. sz. tkvben foglalt erdő- és mezőgazdasági birtok, melyből:

szántóföld	173 kat. hold	280 négyszögöl
kert	6 „ „	1018 „
rét	45 „ „	36 „
legelő	2 „ „	50 „
erdő	780 „ „	— „
adómentes	2 „ „	74 „

összesen ... 1008 kat. hold 1458 négyszögöl

melynek bíróilag megállapított becsértéke: 440.964 K 3 f.

1908. évi június hó 15. napján délelőtt 10 órakor alulírott kir. közjegyző hivatalos helyiségében nyilvános árverésen eladatik. Kikiáltási ár a becsár, melyen alul a birtok el nem adatik. Bánatpénz 44.096 kor. 40 fillér.

Bővebb felvilágosítást nyújt Görgey Jordán jószágigazgató Lőcsén és alulírott kir. közjegyző.

Kassán, 1908. évi május hó 12. napján.

Szmrecsányi László
kir. közjegyző.

Van szerencsém a t. gyapjutermelő uraságokat értesíteni, miszerint folyó évi május hó 1-ső napjától kezdve

Budán, Lágymányosi-ut 5.
szám alatt lakom.

Sommer Mór gyapju-ügynök
VI. kerület, Erzsébet-körut 34. szám.

607

Tenyészkos- és tenyészjuh-eladás.

Többszörösen kitüntetett juhászatunkból eladásra kerül 40 darab **Rambouillet Precocé** fajú 1—3 éves kos és ugyanazon fajú 1—3 éves tenyész-juh többszörös tenyésztésre alkalmas. **Tarnamérai uradalom**, u. p. **Tarnaméra**, vasúti állomás **Ludas**, hova kívánatra kocsit küldünk. Az eladásra szánt állatok bármikor megtekinthetők.

641

46569 908. számhoz.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A magyar vallásalap zalavármegyei Zalaerdőd község határában fekvő 520 ¹⁹⁵³/₁₉₀₀ kat. holdas mezőgazdasági birtokának 1908. évi szeptember hó 1-étől 1920 évi szeptember hó 30-ig vagyis 12 évre és egy hónapra leendő haszonbérbe adása iránt az alólirott miniszterium IX-ik ügyosztályában (Vadász-utca 33. sz.) 1908. évi június hó 15-ik napján déli 12 órakor zárt ajánlatu versenytárgyalás fog tartatni, mely zárt ajánlatok nyilvános felbontásánál érdeklődők jelen lehetnek.

Az egykoronás bélyeggel ellátott, lepecsételt írásbeli ajánlatok az alólirott miniszterium segédhivatalának igazgatóságánál legkésőbb **június 15-ének délelőtti 10 órájáig** nyújtandók be. A borítékon jelzendő „Ajánlat a zalavármegyei birtokra felajánlandó évi haszonbér számokkal és betűkkel irandó ki.

Az ajánlatok csak akkor tárgyalatnak, ha a kiszolgáltattott ajánlati minta perrendszerüleg két tanu ellátott-mezésével van aláírva.

Bánatpénzül 1200 K. vagy készpénzben, vagy biztosíték-képes értékpapirokban bármelyik állami (adóhivatali) vagy a közalapítványi közp. pénztárnál teendő le és az arról szóló letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó. Elkésve érkezett, kellőleg ki nem állított avagy fel nem szerelt ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembevételre nem számíthatnak. Akik gyámhatalom vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén akik az uradalommal szemben tartozásban vannak vagy bármi czimen perben állanak, a versenyből kizáratnak.

A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek, nemkülönben az ajánlati minták a miniszterium segédhivatalai igazgatóságánál (Hold-utca 16. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1908 április havában.

A m. kir. vall. és közokt. minisztertől.

Török szeren-örök!

A most véget ért 21. magyar kir. szabad. osztálysorsjátékban ismét **6704** nyereményt fizettünk ki nagybecsű vevőinknek, ezek között a

200.000, 30.000, 25.000, 20.000

és igen sok **10.000, 5000, 3000, 2000, 1000** koronás és egyéb nyereményeket.

A legújabb osztálysorsjáték huzása ismét nemsokára megkezdődik, tehát tisztelettel kérjük a megrendelések minél előbbi szives beküldését hozzánk.

Melyik évben született?

Mindenki kísérelje meg szerencsését azon számmal, mely születési éve avagy családtagjáié mellett áll.

Születési év	Szerencse-szám	Születési év	Szerencse-szám	Születési év	Szerencse-szám
1828	68072	1855	68069	1882	93013
1829	4786	1856	35498	1883	68068
1830	68064	1857	68075	1884	35497
1831	93020	1858	92194	1885	68057
1832	32875	1859	68059	1886	92200
1833	68062	1860	93017	1887	68065
1834	90399	1861	68070	1888	68072
1835	68069	1862	93013	1889	4786
1836	35498	1863	68068	1890	68064
1837	68075	1864	35497	1891	93020
1838	92194	1865	68057	1892	32875
1839	68059	1866	92200	1893	68062
1840	93017	1867	68065	1894	90399
1841	68070	1868	68072	1895	68069
1842	93013	1869	4786	1896	35498
1843	68068	1870	68064	1897	68075
1844	35497	1871	93020	1898	92194
1845	68057	1872	32875	1899	68059
1846	92200	1873	68062	1900	93017
1847	68065	1874	90399	1901	68070
1848	68072	1875	68069	1902	93013
1849	4786	1876	35498	1903	68068
1850	68064	1877	68075	1904	35497
1851	93020	1878	92194	1905	68057
1852	32875	1879	68059	1906	92200
1853	68062	1880	93017	1907	68065
1854	90399	1881	68070	1908	68072

Ezen számok csakis nálunk kaphatók!

Tisztelettel kérjük fenti szerencseszámok azonnali szives megrendelését, legkésőbb azonban folyó év **május hó 21-ig**, miután ezek gyorsan elkeinek és az **I. osztály huzása**

május hó 21-én és 23-án lesz.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

$\frac{1}{2}$ sorsjegy $\frac{1}{2}$ sorsjegy $\frac{1}{4}$ sorsjegy $\frac{1}{8}$ sorsjegy
12 korona. 6 korona. 3 korona. 1 kor. 50 f.

Török A. és Társa

bankház r.-t. Budapesten. Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet.

Központ: **Szervita-tér 3/j.** Török-palota.

Fiókok:

Teréz-körut 46., Váci-körut 4.

Sürgönczim: Törökék Budapest.

**Világraszóló legújabb felfedezés!!!
„RATIN“ a legbiztosabb
Egér- és patkányirtószer**

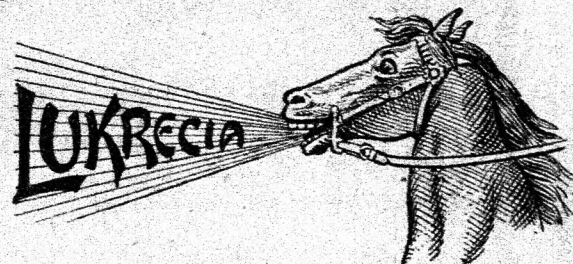
4 miniszteri jóváhagyás.
1. A berlini földm. miniszter urtól 2/20 06.
2. A kopenhági belügyminiszter urtól 12/20 06.
3. A hesseni nagyhercegségnél a belügyminiszter urtól 4/12 07.
4. A berlini földm. min. urtól 10/12 07.

Több külföldi polgári és katonai hatóság elismerése. 1 adag patkánybacillus 3 kor., 1 adag egérbacillus 1-80 kor. Prospektus kívánatra ingyen. Nagyobb területeken az irtást garanciával elvállalja. — „RATIN“ bakteriologiai laboratórium részvénytársaság magyarországi vezérképviselője és egyedárusa **HAAN BELA Budapest, VII., Rottenbiller-utca 26/b.** További eladásra megfelelő kedvezmény. 538

Szabadalmazott **MODERN GÉPEK** mindenemű **Cement-áru gyártására**, 1 és 1/2 kilogrammos normál nagyságu, teljesen vízhatlan és fagyálló hornyolt cement-cserepek bővítővel. 1 □-méter sulya 24 kilogramm. Cement cserépgépek. Tömör- és üreges téglagépek. Csatorna- és kutgyűrűformák. Betonkeverők. 2-3-szorta munkaképesebbek és 30%-al olcsóbbak minden külföldi gyártmánynál. Cement oxydfestékek közvetlen Angliából. 3000 kor. befektetéssel 5000 kor. tiszta haszon érhető el. Kérjen mintát és ismertetést. — Képviselők minden megye székhelyén kerestetnek. 630

**Már nem rongálódik többé a lószerszám,
ha azt a Lukrecia**

készítményünkkel és nem mindenféle salakos zsiradékkal megkeni. **Rámulatosan puhítja és fokozza főt a bőrt.** Öt kilós szelencze bérmentve, utánvét mellett K 12-50, 12 és 25 kilós bádogszelenczében szállítatik. Kapható a **Magyar Mezőgazdák Szöv.-nél** és minden szakszavágo jobb üzletben. :: Készíti:
VAD és TAKACS BUDAPEST. :: Postafiók 151.
Tessék prospektust kérni. 270

Gőzekék,

gőz utihengerek és uti mozdonyok

cséplőgépek hajtására az osztrák bánya- és kohóművek társaság vasműveiből.
A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági szaktanácsossal készséggel szolgálunk.
Szives megkeresések **Zentral Direction der Oesterreichischen Berg- u. Hüttenwerks Gesellschaft, Teschen, Osztrák-Szilézia, vagy:**
az Osztrák bánya- és kohászati társaság magyarországi képviselőéhez, Mayer Pál főhercegi feltgyelő, Budapest, VIII., József-utca 16-18 kéretnek. 6287

**ECYEDELARUSITO:
KORNIS A. ARAD.**

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)
Igazgatóság és központi iroda:
Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.
Nagy köpinczel: **BUDAFOKON.**

Értékesít húsfeleket, baromfit, vadfőt, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és **MINDENEMŰ ELEMZIKKÉY.** Hordóber-értékesítő osztály. :: Egyszerű és olcsó árak értékesítés.
A Magyar Országos Mészeseti Egyesület vezérképviselője.
A szövetkezet foglal kedvezményben részesülnek. :: Mindenemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

GAZDÁK FIGYELMÉBE!!

UJDONSÁG! UJDONSÁG!
Most jelent meg: **ÁLLAT-EGÉSZSÉGTAN.**

223 ábrával. Állattenyésztő és állattartó gazdák és szakiskolai tanulók használatára írta:
MONOSTORI KAROLY
okl. Állatorvos, a m. kir. Állatorvosi főiskolán az állattenyésztés ny. r. tanára.

Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. Üllői-ut 25.

A legjobb KAPTÁRAK
Meister Testvérek
kaptárgyárában
Budapest, VII., Dongó-u. 3-5.
Árjegyzéket kívánatra mindenkor küld és minden szükséges felvilágosítással szívesen szolgál a
MEISTER TESTVÉREK faárugyára.
491

Birtokbérbeadási hirdetés.

Méltóságos Gróf Erdődy Sándor csász. és kir. kamarás ur megbízása folytán közhírré teszem, hogy vas- és veszprémmegyei Jánosházai uradalomhoz tartozó, ugyancsak Jánosházai vasutállomás közelében fekvő, következő gazdaságokat haszonbérbe adni szándékozom, u. m.:

1. **Körtélyesi és Balozsai gazdaságokat** egy bérlet keretében, a két gazdaság területnagysága 1700 magyar hold.
2. **Tacsikándi gazdaságot**, területnagysága 900 magyar hold.
3. **Gecsenyi gazdaságot**, területnagysága 2130 magyar hold.
4. **Károlyházi gazdaságot**, területnagysága 2220 magyar hold.
5. **Szentódorfai gazdaságot**, területnagysága 900 magyar hold kiterjedésben.

Az 1., 2. és 3.-ik szám alatti gazdaságokat folyó évi **szeptember hó elsejétől** kezdődő tizenkét egymásután következő évre.

A 4. és 5.-ik szám alatti gazdaságokat **1909 évi május hó 1-től** kezdődő 12 egymásután következő évre.

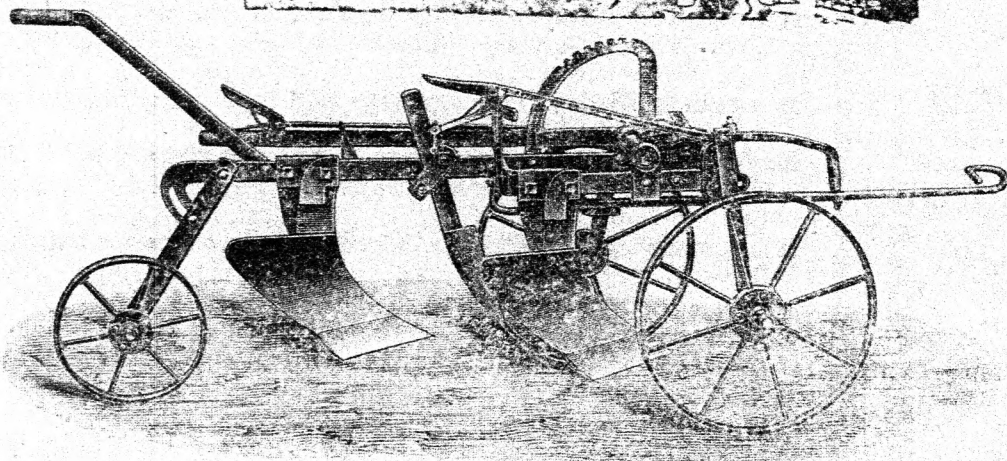
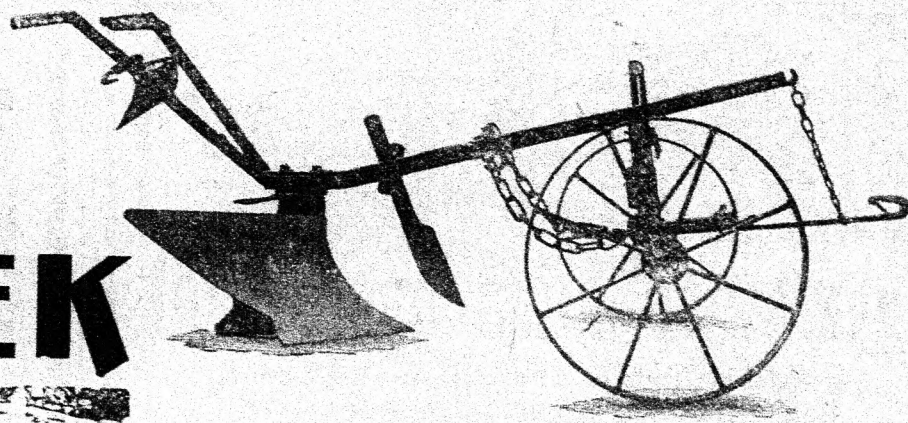
Bérletre vonatkozó feltételek alulirt jószágfelügyelőnél és Jánosházán a kasznári hivatalnál megtekinthetők.

Írásbeli ajánlatok f. évi június hó 15-ig bezárólag alulirt jószágfelügyelőhöz kéretnek, bérbeadó azonban fentartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül a felajánlott haszonbérre — szabadon választhat. Közvetítők kizáratnak és nem díjaztatnak. Bérbeadó gazdaságok csakis engedélyvel tekinthetők meg.

Alsóság (Vasmege).

Remete Dénes
jószágfelügyelő.

RESICZAI ACZÉLEKÉK

Kitünő szerkezet
Kiváló aczélanyag
Kevés vonóerő
jellemzik a resiczai ::
talajművelő-eszközöket
Árjegyzékkel, legolcsóbb árajánatokkal szívesen szolgálunk.
Szíveskedjék ekéinket vásárolni.
☛ **Magyar gyártmány.** ☛

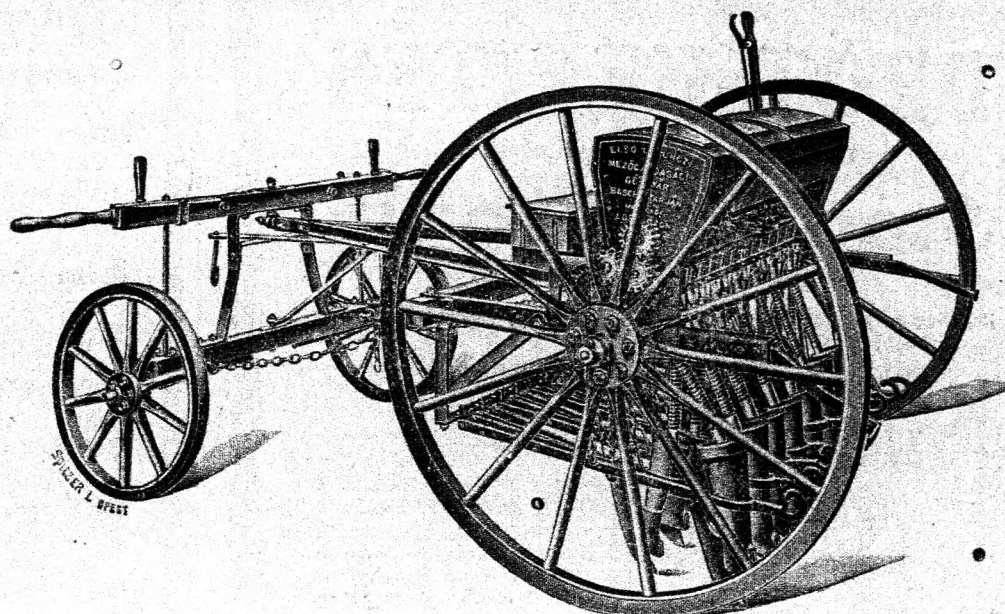
A leqtökéletesebb
tolókerekes vetőgép

„LOSONCZI DRILL“

a losonczy mezőgazdasági
gépgyár gyártmánya.

.....
A losonczy vetőgépek rövid idő
alatt terjedtek el, mert tökéletes
és tartós szerkezetük által min-
den más gyártmányt felülmúlnak.

.....
Magyar gyártmány.

Benzinmotorok, ELEKTROLOKOMOBILOK, gőzlokomobilok,
szántási czélokra is alkalmas utimozdonyok, gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, „Millenium“ fűkaszaló- és aratógépek,
„Western“ köszörülőgépek, Manila kévekötozsineg, stb. stb.

A Magyar Királyi Államvasutak
Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, V., Váci-körút 32. szám.

Egyetemes kéve gyorskötők
 legolcsóbb árban azonnal szállíttatnak.
 Nagy választék mindennemű gazdasági kötéláruban.

Helle O. műszaki kötélerőru-gyár **Pozsony**

Eredeti „Melotte” tejcentrifugák
 a világ legrégibb és legjobb tejfőtörőgépei!

Játszi könnyű kezelés. Legcsekélyebb kopás. Legélesebb lefőlözés. Legnagyobb munkaképesség. Gyorsan és igen könnyen tisztítható. Nincs javítás. Több mint 200.000 db van napi használatban az egész világon. Óránkénti munkaképesség 125—500 l. kézihajításra. Magyarországi képviselő

GEITNER és RAUSCH BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 8.

DRÓT-KERITÉS
 legolcsóbb vásárlása

Stadler Mihály
 Budapest, VI., Váci-körút 41.

1872. évben alapított sodronyszövet-, fonat-, szitaárú- és kerítésgyár **RENDSZERE** alapján.

Előnyök: A rendkívül olcsó folyóméter-árakban **benfoglaltnak** a kerítés felerősítéséhez szükséges **összes kellékek** és pedig: szegélyrút (keret), tuskésdrót és a kettőszegek. **Szegély (keret) nélkül ugyanis bármely fajta sodrony-kerítés tökéletlen,** kibomlik, gyűrődik, hamar elpusztul. A drótfonat ezen rendszer mellett mindig **horganyozott** (befestés fölösleges) és célnak megfelelő lyukbőségű. A sodronyerősség helyes kiválasztása sok jártasságot igényel, melynek híján a vevő csalódás érheti. Eppen ettől kíméli meg vevőjét a „**Stadler-rendszer**”, mely évtizedek alatt szerzett tapasztalatok alapján a drótkerítéseket háromféleképpen osztályozza; aszerint, hogy a létesítendő kerítés: I. **csekély** rongálásnak kitéve, II. **nagyobb** ellentállóképességgel bíró, III. **teljes** ellentállásra képes.

A vevőre csak az a feladat hárul, hogy a kerítés rendeltetését és fekvését illetőleg alapos tájékoztatást küld, lehetőleg egyszerű alaprajzzal együtt.

A kerítéshez szükséges összes drótanyag ára folyóméterenkint:	I. csekély / II. nagyobb / III. teljes erősségi osztály		
	a) 1 méter magas drótfonat, felső és alsó keretdrót, föléje való 1 sor sűrű tuskés dróttal és szegekkel. Alkalmos: lakóház-, kert-, udvar-, szőlő-, gyümölcsös- és egyéb kerítésnek.	38 fill.	78 fill.
b) 1 1/2 méter magas drótfonat, keret-dróttal, egy sor sűrű tuskés dróttal és szegekkel. Alkalmos: ház-, iskola-, templom-, temető-, kert-, faiskola-, baromfiudvar-, vadaskert-kerítésnek.	65 fill.	160 fill.	220 fill.
c) 2 méter magas drótfonat, két keret- és egy merevítő-dróttal, egy sor tuskés dróttal és szegekkel. Alkalmos: csirke-, fácán-tenyésztéshez, vadaskert, tennispálya és más kerítésnek.	80 fill.	190 fill.	300 fill.

Szállítás napján szerelési tájékoztatót, árjegyzéket és részletes számlát küldök, a folyóméter árak **rendkívüli olcsósága** tekintetében ellenőrizhető. Állandó készlet. Szállítás azonnal, más megállapodás híján u. anvéttel.

Csomagolás, feladás e rendszerrel díjmentes. **Árjegyzék ingyen**

Pontos, gyors kiszolgálás!

Uj gazdasági szakkönyvek.

Mezőgazdák üzemi utmutója. Kereskedelmi tanácsadó a gazdaközönség számára. Szerkeszti Párczer Gyula, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete főtisztviselője. Vázonkötésben K 5.—

Szőlőművelés és borgazdaság. Harmadik bővített és teljesen átdolgozott kiadás 157 ábrával. Irta Szilárd Gyula. Kiadja az OMGE. könyvkiadó vállalata. Vázonkötésben K 10.—

A földbirtok megosztásáról. Irta Bernát István. K 10.—

Magyarországi uradalmak és gazdatisztek czimtára. 1908/9. évre. Szerkesztette Jeszenszky Pál. Vázonkötésben. K 15.—

Az okserü baromfitenyésztés. 137 ábrával. Irta Kövy József. Előszóval ellátta Teleky József grófnő. K 3'60 Vázonkötésben. K 5.—

A sertés Magyarországon. 2-ik teljesen átdolgozott kiadás 74 ábrával. Irta Enesei Dorner Béla. K 7'20

Nádudvari uram beszélgetései mezőgazdasági dolgokról. 4-ik bővített kiadás 111 ábrával. Irta Tormay Béla. K 7'50

A legújabb állami telepítések Magyarországon. Darányi Ignác m. k. földm. miniszter megbízásából írta Lovas Sándor. 104 ábrával. K 2.—

A szőlő helyes metszése. 4-ik bővített kiadás. 31 ábrával. Irta Maurer János. K 2'50

A gyümölcsfa. Népies gyümölcsstermelési könyv 42 ábrával. Irta ifj. Tejfalusy Ferencz. K 1'60

A spárgatermesztés kézikönyve. Irta Légrady Károly K 40

A vadőr. Kézikönyv erdőőrök számára. Darányi Ignác földmiv. miniszter megbízásából írta Illés Nándor. 120 ábr. K 1.—

A gözlokomobilok szerkezete és kezelése. 167 szövegábrával. Irta Naszályi József. K 3.—

A stabil gőzgépek gyakorlati tankönyve. 149 ábrával. Irta Naszályi József K 5.—

Tizenkét évi küzdelem a tőzsdéken üzött fedezetlen határidőüzleti szerencsejáték ellen. Irta Zselénski Róbert gróf. K 5.—

A homoki szőlők trágyázása. Irta Cserhádi Sándor. K 60

Iparos kate. Gyakorlati utmutató általános ipari kérdésekben. A hazai ipar sematizmusa. Szerk. Dóczy Sámuel dr. Vázonkötésben K 4.—

Patkolástani kézikönyv. 329 ábrával. Irta Nádaskay Béla dr. és Schwenszky Armin. K 6.—

Amerika. A kivándorlás és visszavándorlás kérdését tárgyaló munka. Irta Gróf Somssich Gyula. K 2.—

Törvényszéki állatorvostan. Gazdák használatára. Irta Dr. Hutyra Ferencz. Vázonkötésben K 10.—

Jegyzéknapló baromfitenyésztők részére. Irta Kövy József. Kötve K 3'50

Sebészeti operálástan. 2-ik javított és bővített kiadás. 253 ábrával. Irta Plósz Béla dr. Vázonkötésben K 10.—

Adatok a magyar agrárpolitikához. A jobbágyföld felszabadítása után. Közös erdő, közlegelő, arányosítás, urbéri rendezés stb. Irta Sebess Dénes dr. K 8.—

Mit nyujtának az állam és a városok az iparnak? Hiteles adatok nyomán közrebocsátja Sugár Ottó. Előszóval ellátta Sztérenyi József. K 4.—

Néhány őszinte szó a szeszkontingens kérdéséről. Irta Darányi István K 1.—

Gabonakereskedők és termelők kézikönyve. Irta Szabados József. K 3.—

Teasütemények könyve. Irta Bodnár Eva. K 1.—

Hazai ipar. Az ipari kedvezményekről és közszállításokról szóló törvény. Irta Ujlaki Géza. K 4.—

A gőzerőnek felhasználása a szántóföld erdőművi megmunkálásánál. Irta Eisbein C. I. dr. K 1.—

A hazai szövetkezeti gabonaraktaarak. Magtári rajzokkal. 3-ik kiadás. Irta Horváth János dr. K 2.—

A cséplőgépek szerkezete és azok kezelése. 334 ábrával. 2-ik kiadás. Irta Balassa Frigyes K 6.—

Méhészeti Zsebnaptár 1908. Szerk. és kiadja Ivánkovich Béla. Vázonkötésben K 3.—

A fatenyésztés. 9. ábrával. Uj kiadás. Darányi Ignác földmiv. miniszter megbízásából írta Molnár István.

A szőlő trágyázása. Irta Ballay Jenő K 2.—

A gyümölcsfák fontosabb ellenségei és betegségei. 50 képpel. Irta Barna Balázs dr. K 2.—

Megrendelhetők a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, BUDAPEST, IX. ker., Üllői-ut 25. szám (Köztelek).

Kévekötelek, Bellán-féle szabadalom, mindkét végén pirosra festve.
Manilla zsinag kévekötelegépez.
Zsákok minden czélra, kender-, len- és jutaszövetből.
Zsákkötő-zsinag és **varró-spárga**.
Szőlőtaposó-zsákok. Szőlőkötőző-fonalak.
Ponyvák vízmentes és természetes szövetből minden czélra.
Kötélárak hosszú szálu bácskai kenderből.

Bellán Mátyás kender-, kötél- és sportáru kézműipar telepén **Dunacséb (Bácska).**

Arjegyzék kívánatra ingyen küldetik.

614

A világhírű és hazánkban nagy elterjedtségnek örvendő amerikai
Deering-féle fűkaszalógépeket, marokrakó aratógépeket és kévekötelegépeket,
 valamint egészen **vashól és aczéliből készült szénagyűjtőgépeket**

(lógerelyeket) van szerencsém a t. gazdaközönségnek akként ajánlani, hogy minden általam szállított ilyen gépnek használhatóságáért és jó munkájáért, nemkülönben anyagának jóságáért vállalom a felelősséget.

Ajánlom egyszersmind Sack Rudolf elismert kitérő aczéleket, kapáló és töltőgető gépeit és más egyéb talajművelő eszközöket és gépeit is

PROPPER SAMU

az amerikai Deering-gyár kiz. képviselője
 Budapest, V. ker., Váci-körút 52. sz.

Arjegyzékekkel és elsőrendű bizonyítványokkal kívánatra készséggel szolgálók.

Szőlőbirtokosok figyelmébe!

II. Négy szakvélemény. II.

Nyilvános vegyszert és bakteriológiai intézet München.

A peronosporánál bordói lével való permetezésnél csak 48 órai behatás után mutatkozik gyengülés, de nem öli meg teljesen a permeszombát, míg a Kristály Azurinnal való permetezésnél már 4 óra alatt jelentkezik a hatás, a permeszomba gyengébb növekedésben, 6 óra után pedig már teljesen megöli.

Folyó évi november 29-én kelt beadványára nyilvánosan tudomásul adják, hogy a Klosterneuburgi kísérleti szőlőtelepen az Ön gyára által szállított Azurinnal végzett kísérletek a peronoszpora leküzdésére teljesen kielégítő eredményt szolgáltatottak.

Wien, december hó.

A földművelésügyi miniszterium.

A magyar királyi központi szőlészeti kísérleti állomás és ampelológiai intézet szakvéleménye.

Tanulmányok a szőlő fakórothadásáról.

A földművelésügyi m. kir. miniszter megbízásából írta: **Istvánffy Gyula dr.** tud. egy. r. ny. tanára, az ampelológiai intézet s a felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam igazgatója.

II. kötet, 222 oldal.

Myceliumölési kísérletek: 20%-os friss bordói lében 20%-os Aschenbrandt-féle friss és 20%-os Aschenbrandt-féle régi kétéves bordói lében 20%-os rézsulfátoldatban 24 órai áztatás után is életképes maradt a mycelium.

Azurinnak 20%-os oldata a mycelium életképességét annyira gyöngítette, hogy a mycelium mustban sem volt fejlődésre bírható.

A királyi uradalom szőlőiben az Ön Kristály-azurinjával végzett kísérletek a legnagyobb meglepetésünkre sikerültek és tekintve a kisebb költségeket a kevésbé körülményes alkalmazást a jövőben peronoszpora ellen mindig használni fogjuk.

Wiesbaden

Teljes tisztelettel
Czéh András
 kir. urad. tanácsos.

A valódi brüxeni Kristály-Azurin aránylag olcsóbb, mint a kétkő-mész keverék, mert 400 liter vízhez csak 1 kilogramm szükséges.

Ára 3 kor. 20 fillér.

Megrendelhető Budapesten: 636

Szűcs Mihály gazd. gépkereskedőnél,
 Budapest, V. ker., Gyár-utca 26. szám.

Vészen átment

erős csontozatu, kifogástalan szép testalkatu, elsőrendű tenyészetből, deczemberi tenyészképes

kanok

eladók **KORNSTEIN TESTVÉREK-nél, NAGY-SZALONTÁN (Pata pusztá).**

619

Eladó

10 darab, 10-12 hónapos tisztavérű

tenyész kocza

a nagy yorkshirei fajtából, importált kanok után nevelve és május elején imp. kanokkal bebogtatva. Kérdések intézendők a **sárvári uradalom ujmajori intézőségéhez Sárvár, Vas m.**

648

Eladó birtokok!

Borsod megye 1/4 órányira vasuttól, 920 magy. hold gazdaság és erdő, jó épületekkel, igen szép kastélyal, teljes felszereléssel 180.000 forint.

Esztergom megye közel nagy városhoz, 580 magy. hold sikkgazdaság kitűnő épületekkel, nagyon szép kastélyal, teljes felszereléssel és vetéssel 225.000 forint.

Fejér megye vasut mentén, 1000 magy. hold sikkgazdaság jó épületekkel, csinos urilakkal, teljes felszereléssel és vetéssel 315.000 frt.

Gömör megye közel vasuthoz, 1200 magy. hold gazdaság és erdő megfelelő épületekkel és urilakkal, kedvező fizetési feltételek mellett 200.000 forint.

Hont megye 625 magy. hold sikkgazdaság jó épületekkel, szép urilakkal, teljes felszereléssel és vetéssel 130.000 forint.

Komárom me ye nagyon szép vidéken, közel gyorsállomáshoz, 1425 magy. hold prima gazdaság kevés erdővel, kitűnő épületekkel, igen szép kastélyal, teljes felszereléssel és vetéssel 580.000 forint.

Beyer Károly, Budapest, V., Báthory-utca 5. sz.

Telefon 12-85.

272

Kölcsön és vétel új és egyszer használt kartellen kívüli **NAGEL ADOLF** zsák- és ponyvagyar, kölcsönintézet.

ZSÁK PONYVA behordási-kazal-repcze-rostaalj-waggon-
mag-gabona-burgonya-lisztes-gyapju-

Vétel, eladás és cserélés.
BUDAPEST, V., Arany-János-utca 10. sz.
Sürgőnyezim: NAGELA BUDAPEST.
Vidéki telefon: 35-92.

„HUNGÁRIA” kettős, kézi, favéges vagy manilla-aratógép kévekötözők.
Szőlőkötöző fonalak, kötelek, zsákzsinetek, lópokrócok.

CLIMAX és ECLIPSE
NYERSOLAJ-MOTOROK és LOKOMOBILOK

Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra.

Nincs robbanási veszély, se pénzügyi ellenőrzés.
Elsőrangú referenciák.

BACHRICH ÉS TÁRSA
MOTORGYÁR 304
Budapest, Szabadság-tér, Tőzsde-palota.

A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok, szóval az összes házi állatok erősítésére, edzésére, azok egészségének építésben tartására a

Brázay Kincsem-Fluid
Kincsem szesz
minden gazdaságban és állattenyésztésben nélkülözhetetlen.

Felülmutja a hasonló célra szolgáló külföldi szereket, mert a leghatásosabb s legjobb minőségű kipróbált anyagokból készült.
Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánmészesben, katonai, polgári, és versenystállóknak.
Kapható: gyógyszer, drogéria- és fűszerüzletekben vagy közvetlenül a készítő:
BRÁZAY KÁLMÁN czógnél, BUDAPESTEN
1 üveg ára K 2.50. 12 üveg ingyen kiszállítás és bérmentes szállítással 24 korona.

Eladó birtokok.

750 magyar hold elsőrangú fekete föld, vasút közelében, dohányengedéllyel, kellő és jó karban lévő épületekkel 400,000 korona, kedvező fizetési feltételekkel, bérbeadás esetén 4 1/2% tiszta jövedelmet hajt, kitűnő üzlet.

1000 magyar hold, jó minőségű homokos talaj, mely mindent megterem, 30 kat. hold dohányengedély, két tanya, jó lakház, 5 hold termőszőlő, vasuttól 12 kilométer, újonnan épülő vasút mentén, ára 350,000 korona.

345 magyar hold homokbirtok, egyharmadrésze alföld, jó buzatermő. Csak tanyaépülettel, lakház nélkül. Ára 130,000 kor., igen kedvező fizetési feltételekkel, állomás közelében, Debreczentől kocsin 1 1/2 órányira.
Bővebb felvilágosítást nyújt:
Klár Andor kereskedelmi és bankirodája, Debreczen.
Bankosztály: Törlesztéses kötvény- és váltókölcsönök.
Áruosztály: Készén, mész-, műtrágya waggonszámra.
Kérjen ajánlatot.

Bámulatosan olcsó kerítések!
Haxai gyártmány!
Nem tévesztendő össze a 6 szögletes osztrák gyártmánynyal!

Mezőgazdák figyelmébe!
Szőlőgazdák figyelmébe!

HAIDEKKER SÁNDOR
sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára
Budapest, VIII., Üllői-ut 48/11.

Hungária sodronyfonatát, mint a szabványosított, legelőszertebb és legelősebb kerítési anyagot, mely előnyösül fogva felhívni minden eddig alkalmazott sodronykerítést. A szőlő- és mezőgazdaságra néve rendkívül fontos és villagszabaddalommal védett találmány előnyös! Olcsóság! Csak-szerűség és könnyű kezelése.

Horganyozott vassodronyból készült, (nem kell befesteni):
Körülbelül 5 centiméter lyukbősséggel.
Készletben: 1, 1 1/2 és 2 méter magasságban valamennyi dróterőségben, 3 méter magasságban 1,2, 1,4 mm. dróterőségben.
Sodronyterőség: 1 1,2 1,4 1,6 1,8 2 2,2 2,5 2,8 mm.
Ár □-méterenkint: 30 40 50 60 70 80 90 112 132 fillér.
Körülbelül 3x5 centiméter (hosszúság) lyukbősséggel:
Készletben: 1 méter magasságban valamennyi dróterőségben, 1 1/2 méter magasságban pedig 1, 1,2, 1,4 mm. dróterőségben.
Sodronyterőség: 1 1,2 1,4 1,6 1,8 2 2,2 2,5 2,8 mm.
Ár □-méterenkint: 48 58 78 88 98 108 128 148 168 fillér.
Körülbelül 3x5 cm. lyukbősséggel:
Készletben: 1 m. magasságban 1 mm. dróterőségben ára négyzetméterenkint 52 fillér.
Körülbelül 10x10 cm. lyukbősséggel:
Készletben: csak 1 méter magasságban.
Sodronyterőség: 2 2,2 2,5 2,8 mm.
Ár □-méterenkint: 42 47 57 67 fillér.

Csemagolásért, szállítási és kezelet költségeit számításuk □-méterenkint 1 fillér, de egy küldeménynél legalább 50 fillér.
A horganyozott tálkésodrony ára (8 cm. tálkésodrony) méterenkint 5 fillér, melynek alkalmazásával a kerítés készítés szerinti megmagasítható.
Számos elismertévevél áll rendelkezésre!
Tovább gyárt és szállít: kőszőnyeg gép- és kézi sodronyfonatokat; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló- és lakóházkerítések és erős sodronyfonat és kovácsolt vasból. Fűlde- és kavicserestákat, kosarakat, magtár-ablakrestélyokat, ékér-szajkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyó-restélyokat, cséplőgépekbe való gabonaszétválasztó-hengereket stb.
Arjegyék ingyen és bérmentve.
Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cementből mindenki szakismeret nélkül előállíthati homoktéglikát, cement-földcserepeket, csöveket csatornázásra, alagsorcsöveket, padlólapokat, itató vályukat stb. Efelőtte egyszerű gyártás kipróbált gépekkel és formáinkkal. Kivánatra ingyen elküldjük 262-es számú Arjegyékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzembeállításához oktatót küldünk, kivánatra állandóan is. Levelezés magyar nyelven.

Különlégszági gépgyár homok értékesítésére
LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. GASPARY & Co.
MARKRANSTADT bei Leipzig 0477
Homokvizsgálat, — próbafeldolgozás, — minták legy. —

Legnagyobb gyár a maga nemében

HOMOK — ARANY

270 munkás
95 szabadalom stb.

UJDONSÁG!

MEGJELENT!

Minden termelőnek fontos kézikönyv a

MEZŐGAZDÁK ÜZEMI ÚTMUTATÓJA

tanácsadó kereskedelmi ügyekben a gazdaközönség számára.

Szakmunkatársainak közreműködésével szerkeszti **PÁRCZER GYULA**, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete főtisztviselője.

Ezen könyvben a kereskedelmi forgalomban nélkülözhetetlen és a mindennapi üzleti életben folytonosan előforduló szükséges tudnivalókról van szó. Célrészterű és hasznos segédkönyv, mely a gazdasági életben olyannyira megkívántatott kereskedelmi ismeretek gyakorlati elsajátítására nézve bő tájékoztatást nyújt.

Különös speciálitása a könyvnek az 1908. évi, időszerint csoportosított vásárjegyzék, az Országos Központi Statisztikai Hivatal összeállítása alapján.

Fontos úgy az állattartó, mint az állatot vásárló közönség szempontjából.

Egyheti mutató a vásárjegyzékből. (A vásárok tartanak május hó 17-től május hó 23-ig.)

Állattartó napja az 1908. évben	Az állattartó község neve	Felhajtott az 1907. évben			
		szarvasmarha	lő	juh	sertés
17. Vasárnap					
Abádszalók (Jász-N.-K.-Szolnok)	425	216	2	—	
Bacsföldvár (B.-Bodrog)	230	290	310	410	
Dunavese (Pest)	—	—	—	—	
Kunszentmárton (Jász-N.-K.-Szolnok)	1500	700	2500	900	
Óriszentpéter (Vas)	955	—	—	—	
Szolnok rtv.	—	—	—	—	
(Jász-N.-K.-Szolnok)	250	460	750	110	
Újpest rtv. (Pest)	Nem tartott vásárt	—	—	—	
Kunszentmiklós (Pest)	640	730	450	300	
18. Hétfő					
Aranyosmarót (Bors)	525	—	85	—	
Barossháza (Trenesén)	50	—	8	90	
Csorha (Liptó)	5	2	8	8	
Gnázda (Szepes)	600	55	93	223	
Kaposmérő (Somogy)	1380	1989	—	—	
Kisvárd (Szabolcs)	1420	580	—	—	
Nagyémetszentmiklós (Vas)	253	56	—	—	
Ószőny (Komárom)	1163	669	—	—	

Állattartó napja az 1908. évben	Az állattartó község neve	Felhajtott az 1907. évben			
		szarvasmarha	lő	juh	sertés
18. Hétfő (folyt.)					
Petrőcz (Bács-Bodrog)	213	30	26	323	
Salgótarján (Nógrád)	399	90	57	474	
Szepesvéghely (Szepes)	100	32	—	30	
Tótróna (Túrkező)	8	6	—	—	
19. Kedd					
Bagonya (Zala)	1200	40	—	—	
Bajmok (Bács-Bodrog)	789	60	560	599	
Bátos (Kölcse)	—	—	—	—	
Ispánmező (Sz.-Doboka)	150	5	2210	140	
Katymár (Bács-Bodrog)	502	313	471	222	
Nagysink (N.-Küküllő)	1950	430	—	—	
Sósmező (Sz.-Doboka)	2100	80	1500	1200	
Tiszoloz (Gömör)	600	40	—	150	
Vál (Fejér)	467	114	—	86	
20. Szerda					
Bilke (Bereg)	1600	250	—	300	
Földes (Hajdu)	178	321	78	219	
Homonna (Zemplén)	1132	367	—	—	
Mucsi (Tolna)	1184	1092	—	—	
Nagyborosnyó (Háromszék)	2000	380	—	250	

Állattartó napja az 1908. évben	Az állattartó község neve	Felhajtott az 1907. évben			
		szarvasmarha	lő	juh	sertés
21. Csütörtök					
Alsószopor (Szilágy)	450	56	317	525	
Bát (Hont)	1104	217	—	27	
Nagybecskerek rtv. (Töröktal)	3413	4571	877	1514	
Nagytapolasny (Nyitra)	490	70	—	—	
Szerednye (Üng)	759	876	8788	312	
Tapolyabanasfalva (Sáros)	450	10	110	220	
Tétszentkut (Győr)	1590	327	15	1726	
Tornalja (Gömör)	1541	342	—	407	
22. Péntek					
Kaál (Maros-Torda)	600	30	—	—	
Németh (Hont)	356	8	139	6	
Niczki (Temes)	80	120	205	30	
Szászkérd (Nagy-Küküllő)	4400	300	510	120	
Szentilona (Zala)	1800	2200	—	—	
Trenesénbán (Trenesén)	960	190	—	—	
23. Szombat					
Bécs (Somogy)	517	458	—	—	
Kiskunfélegyháza rtv. (Pest)	1423	1561	1230	1713	
Szepesófalva	300	30	—	250	

A könyv előszava.

A mai nehéz gazdasági viszonyok között gazdáink mindjobban és jobban érzik, hogy a gazdasági képzettség fejlesztése mellett csak akkor fog nehéz munkájuk kellő eredményt nyújtani, ha nem elégsznek meg a termelési és az ösfoglalkozási ágazatok minden részének megismerésével, hanem minden gazdasági ténykedésüket alapos s gondos számítás előzi meg.

Földművelésügyi kormányunk nagyérdemű vezetője e tekintetben céltudatos utmutatóval kívánván gazdatársadalmunkat támogatni, a gazdasági tanügyi szervezetek reformálásánál külön kereskedelmi tanszégeket állított fel, melyek alkalmasak lesznek arra, hogy az új nemzedéket kioktassák és megismertessék mindazokkal a kereskedelmi tudnivalókkal, melyekre a céltudatos és törekvő gazdának szüksége van. Ennek folytán az új nemzedék helyzete könnyebb lesz már, mert a szükséges összes ismeretekkel felfegyverkezve lép majd ki az életbe. Könnyebb azokénál, kiknek nem állt módjukban tanulmányaik végzésekor e téren is a kellő ismereteket elsajátítani. Ez utóbbiaknak tehát multhatlanul pótolniuk kell a hiányokat, hogy a folyton nehezedő viszonyokkal megküzdhessenek.

A kereskedelmi ismeretek szerzése s a meglévők kibővítése céljából tehát szükség van olyan munkákra, amelyekben gyakorlati tanácsokat és utmutatásokat találjanak, melyek kisegítsék őket a zavarból, illetve rávezessék őket arra, mit és hogyan kell helyesen számítani eselekedni.

Ere vállalkoztak e könyv megírói s a kitűzött cél elérésére való törekvésükben egyelőre a legfontosabb anyagot dolgozták fel, amely anyag ismeretere ga daközönségünknek leginkább szüksége van.

Mint czélszerű újításra lehet rámutatni a könyvnek azon részére, amely főképp állattenyésztő gazdáinkat érdekli. Az olvasó ugyanis megtalálja a könyvben az Országos Központi Statisztikai Hivatal *időszerinti sorrendben* összeállított vásárjegyzékét, amely feltünteti egyes hazai vásárainkat, egyúttal megjelölve, hogy ezen vásárok az 1907. évben mely állatnem felhajtása szempontjából tüntek ki főleg. Ez a jegyzék elűt a naptárakban szokásos helységi csoportosítástól. Gazdáink napról-napra, hétről-hétre, hónapról-hónapra láthatják rövid betekintés után, hova menjenek, ha vásárolni és tájékozódni szándékoznak arról, hogy a

szükségrendő tenyész- vagy igásállatot hol és mikor szerezzék be.

Hosszadalmas volna itt az előszóban az egyes fejezetekkel külön-külön foglalkozni, de felesleges is. A megírt közlemények attekinthető csoportosításban nyújtanak röviden összefoglalt utbaigazításokat a legfontosabb szükségessé tudnivalókról. A könyv gyakorlati czélokot óhajtván szolgálni, egyszerűen, laikusok által is megérthetően kíván a kereskedelmi ügyletek intézésében s a gazdaságban szükséges főbb árucikknek megismerésénél utmutatást nyújtani.

Kísérlet ez, melyre a gyakorlati élet megérezett szükségletei sarkalták a szerkesztőket, kísérlet, amely épen ennél a természeténél fogva a bevégzettség, tökéletesség helyegét nem igényli a maga számára s nemcsak elűtűri, de kéri is a gyakorlati körökből megnyilvánuló komoly bírálatot.

A gazdaközönség magának tesz szolgálatot, ha hozzászólásával maga is irányt és anyagot ad e kiadványnak esetleges megjavításához vagy megbővítéséhez.

Budapest, 1908 április havában.

Perczel Ferencz.

"PÁTRIA" részvénytársaság gazdasági szakkönyvkereskedése BUDAPEST, IX. KER., ÜLLŐI-UT 25. SZÁM. (Köztelek.)

Szemelvények a MEZŐGAZDÁK ÜZEMI UTMUTATÓJA czimű kiadványból.

Gabonakereskedelem. Utbaigazítás és tanács az értékesítésnél. Mintavétel. Minőségsúly megállapítása. Kötlelevéltetés. Felhívás szállításra. Cirkamennyiség meghatározása. Zsákküldés s azoknak a szállításnál való felhasználása. Járható utak, sürgős gazdasági munkálatok. Szállítás. Értékelszámolás. Minőségkikötés. Minőségkifogásolás. Mintavétel minőségkifogásolás esetében. Tőzsdei szakértőbizottság. Tőzsdei illetékesség. Alakítások betartása a minőségkifogásolásnál. Szállítás alatt előálló hiány esetén eljárás. Vevő kifogásolási joga. Eljárás az átadás vagy átvételben beállott késedelem esetén. Eljárás szerződésben foglalt kötelezettség nem teljesítése esetén. Értékigyeenítés. Fedezeti vétel. Minőségmeghatározás minta nélkül történő eladás esetén stb.

Vetőmagkereskedelem. Miként történjék az értékesítés. Az arankás áru hátránya. Heremagvak értékesítése. Mit tartalmazzon a kötlevél? Miként teljesítsük a beszerzést. Mintavételi bizonylat. Mintavételi szabályok. A vető és fűmagvak forgalombahozatalának kötelező módja. Vizsgálati díjak. A heremag minősége. Vetőmagvizsgáló állomások vizsgálati közötti különbség. Fűmagvak vásárlásánál figyelembeveendő szempontok. stb.

Állatkereskedelem. Az állatok vásárlásánál követendő eljárás. Tehénvásárlás. Tenyészanyagbeszerzés. Hizott állatok vétele és eladása. Sertéshizlalás. Budapesti vásárok. A budapesti szarvasmarha, borjú és aprómarha vásári rendtartása. A székesszék város által szedett hatósági díjak. Vásárdíj. Istálló- és akoldíjak. Mérlegdíjak. Boncsolási díj. Takarmánydíjak. Kamat- és kezelési jutalék. Az előzetes költségek előlegezése. Beszedési díjak. Felügyeleti díjak. Bizományi díjak. (Élő és leölt állatoknál.) Hajtó, bélyegzési és vasuti kocsitólási díjak. Bélyegzési díjak. Külön szolgáltatások díjai. Wien—st. marx-i állatvásár. Vásárdíj. Szállásdíj. Etetési díj. Mérlegdíj. Bélyegzési díj. Közvágóhídi díjak. Sertéskereskedelmi szokások. Állatforgalom. Állatok és állati nyerstermények belföldi forgalma. Állatok vasuti (hajó) szállítása. Kivételes állatrakodási engedélyek. Forgalomba hozott kisebb élőállatokkal való bánásmód szabályozása. Sertésvészszel fertőzött területekről származó sertéseknek szállítása. A marharakodóállomásokhoz kirendelt állatorvoszakértők által felszámítható díjak. Állatok és állati nyerstermények külforgalma. Angol egyesült királyság. Ausztria. Bosznia és Hercegovina. Bulgária. Franciaország. Horvát-Szlavonországok. Németalföld (Hollandia). Németbirodalom. Olaszország. Oroszország. Románia. Svájc. Szerbia. Törökország. Európán kívül fekvő országok.

Erőtakarmánykereskedelem. Megrendelés. Figyelmeztetés a kötlevél kiállításánál történhető visszaé-

sekre. Erőtakarmányzickek forgalomba hozatala. A vásárlásnál figyelembeveendő szempontok. Gyártmányok közti különbség. A különféle fontosabb erőtakarmányzickek. Hamisítás. A mezőgazdasági termények s termékek hamisításának tilalmazásáról szóló törvénynek az abraktakarmányokra vonatkozó rendelkezései stb. stb.

Gépkereskedelem. Hogyan vásároljunk gépeket? Óvatosság a vásárlásnál. A vásárlandó gép kiválasztása. Talajmivelőgépek. Takarmánykészítőgépek. Erőgépek. Cséplőgépek. A megrendelés. A késői megrendelés hátránya. Átvétel. Hogyan számítsuk ki, hogy valamely gép vásárlása gazdaságos-e? Üzemköltségek számítása. Emberi munka. Állati munka. Gépmunka. Aratógép beszerzésének rentabilitása. Erőgépek rentabilitása. Járgány. Benzinmotor. Gépalkatrészek megrendelése. Tartalékész-készlet. Gép megnevezése. Tartalékész pontos körülírása. Minta küldése. Sablon küldése. Miként kezeljük gépeinket. Általános utasítás a gőz- és benzinmotorok kezeléséről. O'ajozás és tisztítás. Gépek felülvizsgálása. Gépek felállítás. Kaszáló- és aratógépekről. Gépek elraktározása. Óvintelmek szerencsétlenség kikerülése céljából.

Gazdasági áruszükségleti cikkek fejezete. Áru beszerzése. Áruk átvétele. Köszén. Az egyes bányatermékek ismertetése. Műtrágyák. Miként vásároljunk műtrágyát. Átvétel. Mintavétel. Vegyelemzés. A foszforsavtartalmu műtrágyákról. Szuperfoszfát. Thomassalak. Chilisalétrom. Ammoniak. Kainit. Különféle gazdasági anyagok ismertetése. Világítóanyagok. Pyroleum. Petroleum. Repezelámpaolaj. Kenőolajok. Asványolaj. Repeze gépolaj. Oliva gépolaj. Sűrített gépkénőes. Minőségismertetés. Kocsikenőes. Vaselin bőrkenőes. Lenolaj és kenőce. Olajfestékek. Mázak. Telítőanyagok. Közénkátrány. Elszigetelő és tetőlemez. Carboleum. Tinktoral. Fertőtlenítőanyagok. Carbolsav. Creolin. Vaszgálicz. Rézgálicz. Bordóipor. Rézkénpor. Sublimált kénpor. Raffiahános. Zsák. Textilipari áruk. Ponyvaneműk. Utmutatás áruknak együttes beszerzése, illetve elosztásánál történő eljárásról.

Szena- és szalmakereskedelem. Forgalmahozatal. Préselés. Szállításra vonatkozó határozmányok. Ponyva. Mennyiségszavatosság. Minőségre vonatkozó határozmányok. Kifogásolás. Mintavétel. Pótszállítás. Óvás.

Élelmiszerkereskedelem. Általános rész. Az értékesítés módzatai. Távoli piacok felkeresése. Szállítási módzatok. Gyümölcstermelésre utmutatás. Csomagolás. Almakereskedelem. Kedveltebb almafajták. Szedés. Oszályozás. Csonthéjas gyümölcsök. Főzelékfélék és zöldségeműek.

Husneműek. Baromfi. Vad. Élő hal és rák. Tejtermékek. Vaj. Sajtok. Tej. Tojás. Méz.

Borértékesítésnél utbaigazítás és tanács.

Biztosítás. Biztosító és biztosított közötti viszony. A biztosítás érvényessége. Biztosítás hatálya. A tűzbiztosítás. Mire terjed ki a biztosítás? Hol adjuk fel a biztosítást? Biztosító szövetkezetek. Biztosító részvénytársaságok. A biztosítás módzatai. Törzs- vagy általány- (pauschale) biztosítás. Premier risque biztosítás. A tűzbiztosítási ajánlat. Előbecslés. Mire legyünk tekintettel az ajánlat benyújtásánál. Milyen értékig kössük meg a biztosítást a biztosított tárgyakra vonatkozólag. Mi lehet a biztosítás tárgya? A biztosító intézet szavatossága. Takarmányeműek biztosítása. Épületbiztosítás. Egyéb biztosításra alkalmas alanyok. A biztosítás időtartama. Biztosítási díjak számítása. A kötvény. Tűzkárok. Kártérítés megállapítása. Jégkárbiztosítás. A biztosítás megkötése. A jégbiztosítás érvényessége. A biztosításban beálló változások. Jégvert termékek biztosítása. Különféle mezőgazdasági természetvények biztosítása. Eljárás jégkár esetén. Kármegállapítás.

Fakereskedelem. Épületfák és deszkák. Milyen legyen a jó épületfa? Mértékegységek. Táblázatos kimutatások. Magyarázat a táblázatok használatára. A fa sulya. A fa tűzereje. A különböző fanemek és fa választékok tűzereje. Hordók, kádak és más edények. Dongák. Fenék. Abroncs. A hordók stb. anyaga. Oldaldongá szelessége. Fenék-dongák hossza és szélessége stb. stb. A kertekben, mezőkön, réteken. stb. elforduló fák és bokrok használhatósága.

Jogi rész. A haszonbérlet megkötésének alaki kellekei. Telekkönyvi bekebelezés. Ennek hatálya. Haszonbérbeadó s haszonbérlet jogai és kötelezettségei. Átadás. Tartozás. Felelősség a térmértékért. Adók, közterhek fizetése. Haszonbérletetés. Haszonbérletetés elmulasztásának következményei. Haszonbérbeadó törvényes zálogjoga. Alhaszonbér. Haszonbérlet megszűnése per útján. Haszonbérletengedés. Haszonbérlet megszűnése. Kisajátítás következményei. A haszonbérlet ellen nyitott esőd következményei. A gazda és a gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról. Elbocsátási bizonyítvány. Kit lehet szegődtetni. Szolgálati szerződés megkötésének módja. Szolgálatbalelés s elfogadás megtagadása. A cseléd járandósága. A szerződés felmondása. A betegség és baleset esetén való biztosításról. Kik tartoznak biztosítási kötelezettség alá? Bejelentés. Járulékfizetés. Biztosítási segélyek. Felügyeleti hatóságok. Gazdasági eselédék biztosítása.

Ára bérmentes küldéssel 5 kor. 20 fillér,

mely összeget kérjük megrendelés esetén előre beküldeni. Utánvét mellett 5 kor. 65 fillérbe kerül.

Megrendelhető a "PÁTRIA" részvénytársaság gazdasági szakkönyvkereskedésében, BUDAPEST, IX. KER., ÜLLŐI-UT 25. (Köztelek.)

gya

A gya
jó értékes
évenként
legjobb árak
kedvezőbb
és bórnyap
I. Hogy
csönkép, d
II. Rakt

sem

III. Hoz
IV. A
anélkül, ne
A tulaj
árral már röv
adása után p
czimezni és a

Első

Igazgatóság
Felügyelő-bi
Ste

Mosatlan, zsír
Timár
Hátan mosott

Eladási li
számítatnak és a
demény az utnak
zsákkoltassék és a

BI

elvallalja a hoz

A kül- és belföl

Első magyar

gyapjumosó- és bizományi részv.-társ.

BUDAPEST, V., Kárpát-utca 9. sz.
Negyvenedik üzemév!

Van szerencsénk hazánk

juhtenyésztőit és gyapjukereskedőit

arra kéri, hogy gyapjumosógyárunkat a folyó évben is minél nagyobb mérvben vegyék igénybe.

A gyárilag mosott gyapju kelendőbb mint a zsiros vagy usztatott gyapju, minélfogva a mosott gyapju gyors és jó értékesítése biztosítva van. — A gyapju nálunk nem úgy mint az aukcióknál, árverés útján bizonyos napon évenként egyszer-kétszer lesz értékesítve, hanem naponta, többnyire közvetlen a gyárosnak lesz eladva és ezáltal a legjobb árak érhetőek el. A bel- és külföldi gyapjuipari gyárosok és kereskedők folytonosan felkeresik raktárainkat és ily módon a legkedvezőbb gyapju-értékesítések jönnek létre. — Elfogadunk mindennemű zsirban nyírott, háton mosott, timár- és bőrgyapjut mosás és bizományi eladásra. — Azon előnyök közül, melyeket megbízóinknak nyújtunk, felemlítjük:

I. Hogy mosás céljából hozzánk küldendő gyapju csomagolására megrendelés után azonnal küldünk üres zsákokat kölcsönképp, díj nélkül.

II. Raktárainkban elhelyezett és általunk tüzkár ellen biztosított gyapjuért egy éven belül

sem raktározási, sem biztosítási díjat nem szedünk.

III. Hozzánk beérkezett gyapjura kívánatra szívesen adjuk a becsérték kétharmadát előlegkép mérsékelt kamat ellen.

IV. A küldemények bérmentesítése szükségtelen, mert a szállítási és fuvarozási díjakat itt kifizetjük, anélkül, hogy kamatot számíttanánk.

A tulajdonos gyapjuja kezelésénél jelen lehet vagy megbízottja által képviseltetheti magát. A mosási eredményt a napi árral már rövid idő múlva tudatjuk és mintát küldünk a mosott gyapjuból. Elszámolással és kiegyenlítéssel a gyapju eladása és átadása után pontosan szolgálunk. Az összes küldeményeket czégünkhez Budapest—Lipótvárosi pályaudvarhoz kérjük címezni és a legolcsóbb szállítási díj érdekében ajánlatos, minél nagyobb gyapjumennyiséget egy vasuti kocsiba rakatni.

Első magyar gyapjumosó- és bizományi részvény-társaság.

Igazgatóság: Hajós József elnök, Bujanovics Gyula, Gajári Ödön.

Felügyelő-bizottság: Neugebauer László elnök, Forrai József, Nádosy Gergely dr., Steinberger Jakab vezérigazgató.

MOSATÁSI ÁR:

Mosatlan, zsirban nyírt gyapju	.....	métermázsánként 12 korona.
Timár	.....	13 korona.
Háton mosott	.....	15 korona.

Eladási illeték: Gyárilag mosott gyapjunál 2%. A gyárilag mosott gyapjuhoz szükséges új zsákok jutányosan számíttatnak és a nyers gyapju után maradt ócska zsákok a tulajdonosnak visszaküldetnek. Óhajtható, hogy a küldemény az utnak indítással egyidejűleg velünk levélben is jeleztessék. — Ajánlatos, hogy a gyapju csak kézzel zsákoltassék és a hasláb-gyapju a bunda-gyapjutól elkülöníttessék és ez a gyapjuzsákra feljegyeztessék.

Nyers-gyapju

BIZOMÁNYI OSZTÁLYUNK

elvállalja a hozzánk küldendő mindennemű zsiros (szennyes) és usztatott (hátonmosott) gyapju nyers állapotban való

BIZOMÁNYI ELADÁSÁT.

A kül- és belföldi textilipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetéseink a gyapju legjobb értékesítésére képesítenek bennünket.

Feltételeink rendkívül jutányosak, u. m.:

raktározás: DIJMENTES,

tüzbiztosítási díj: 4‰; eladási díj: 2‰.

ELŐLEGEK az érték 2/3 részéig 2‰-al a hivatalos kamatlábon felül készségezen adatnak.

Kivitel: Osztrák-, Német-, Francia-, Oroszországba évente több millió korona értékben.

Gróf Tisza István, Geszt.

Az 1899. évi gyapjuért elért eredmény a mai árviszonyok között is teljesen kielégít.

Lippe R. földbirtokos és kereskedő, Hajdunádudvar.

Egyben nem mulaszthatom el, hogy teljes megelégedésemnek öszinte kifejezést ne adjak egy gyapjum mosatásánál, mint annak értékesítésénél tapasztalt és egyáltalán az erre vonatkozó összeköttetést megillető előzékenységekért.

Alulírott, ki még először küldöttem gyapjumat fentnevezett cég mosó-dájába, minden tekintetben bármely gazdának vagy kereskedőnek a legmelegebben és jóakarattal ajánlhatom, hogy szennyes gyapjújával e mosódat felkeresse, hol számadását minden tekintetben megelmei fogja, jobban, mintha a gyapjút szennyes állapotban adná el.

Ekiatás példája jelen esetben nálam, ki szennyes gyapjumért a maximális árat számítva 60 frtot kaptam volna mm.-ként, míg a gyári mosatás után frt 72-25 vettem be, azaz métermázsánként 12 1/4 frttal többet, ami nagy pozitívum nagyobb mint nagyobb gazdánál vagy kereskedőnél. Hiszem is, hogy rövidesen alkalomuk lesz tapasztalni, hogy nyilatkozatom nem csupán pusztán szó, a mikor ismét árummal felkeresni fogom intézetüket.

Hajdunádudvar, 1900. augusztus 1-én.

Hedry József földbirtokos, Alsóláncz.

A kereskedelmi bank által küldött 2906 korona 09 fillért mint gyapjum árát köszönettel vettem és tekintve a kedvezőtlen árviszonyokat az eladással és elért árral meg vagyok elégedve.

Alsóláncz, 1900. július 28-án.

Széky Péter földbirtokos, Tiszaigar.

Mai postával küldöm a Pesti Magyar Kereskedelmi banknak czimre vétel igazolását annak, hogy a részükről nekem küldött 3283 kor. 44 fill. mint az Önök által kimutatott és leszámított f. évi gyapjum árát hiány nélkül kezeimhez vettem, a miről Önöket értesíteni elismerésem kifejezése mellett, kötelességemnek tartom... stb. ...

Tiszaigar, 1900. július 10-én.

Karacsberényi uradalom.

Folyó hó 12-én kelt b. levelükre tisztelettel értesitem, hogy az uradalom részéről teljes elismerést jelenhetek, úgy a gyapjumosás mint értékesítésével meg vagyok elégedve.

Jövő évben termelendő gyapjút szintén gyári mosás és eladás végett felküldjük Önökhöz.

Noszticiusz Árpád, Pusztasáp.

A küldött 731 korona 82 fillért köszönettel vettem, egyttal elismerem, hogy ezen összeggel gyapjumra teljesen ki vagyok elégtve. Ezen üzlet sikeres lebonyolításáért fogadják köszönetem és elismerésemet.

Pusztasáp, 1901. október 10.

Gf. Teleky Józsefné uradalma, Csikéria.

Szíves készségeért köszönetemet nyilvánítom.

Csikéria, 1902. július 18. Makkay László, uradalmi kasznár.

Victorisz János cs. és kir. kamarás földbirtokos, Horócz.

Midőn tisztelettel értesítjük, hogy a mosott és értékesített gyapjunkért a pesti magy. kereskedelmi bank utján 5594 kor. és 36 fillért kézhez vettünk, nem mulaszthatjuk el a reánk nézve oly kedvező eredményű eladásért elismerésünket és köszönetünket nyilvánítani.

Horócz, 1900. július hó 11-én.

Grünfeld Ignác és Pál, Veleg.

Tisztelettel értesítjük, hogy a mosatás és eladás végett Önöknél lévő 150-151. tsz. gyapjukra nézve teljesen ki vagyunk elégtve. A Kereskedelmi Bank utján felvettünk 10.000 koronát.

Veleg, 1901. november 18.

Kanzsay Tibor, Kiskallós.

Gyapjum árát megkapva, a vételismervényt mellékelve küldöm. Egyttal el nem mulaszthatom elismerésem kifejezést nyújtani azon előnyös és pártatlan szolgáltatásért, melyet nekünk gazdákknak nyújt.

Kiskallós, 1901. aug. 9.

Csiffary József, Molnári.

Mellékelten küldöm vissza 121. tsz. gyapjuról az átvételi bécztát s melylyel egyttal nyugtatom a részemre megküldött gyapjuért 1276 K. 49 fill., melyet október 8-iki postával megkaptam. Köszönetem nyilvánítása mellett vagyok Molnári, 1901. okt. 7.

Szávozdi Emil, Kishöresök.

Folyó hó 17-ről szóló levelük birtokomba érkezett és van szerencsém értesíteni, hogy a gyapjum eladásával nagyon meg vagyok elégedve és ezért f. igazgató uruknak külön köszönetet mondok.

Höresök, 1901. június 20.

Máriássy Andor, Rakottás.

Köszönetemet nyilvánítva idei usztatott gyapjum eladása körül tanusított fáradozásukért... Tiszteletem és elismerésem nyilvánításával.

Rakottás, 1902. aug. 10-én.

Hitbizományi bér gazdaság, Aranyospusztá.

Tisztelettel értesitem, hogy az Önökhöz mosás és eladás végett felküldött gyapjumnak árát 2293-61 kor. értékben köszönettel megkaptam.

Aranyos, 1902. július 28.

Pappszász Lajos, Lapujtó.

A gyapjumosógyár pontosságát és ügykezetét lehető legmagasabb ár elérésére, köszönetemet kifejezve stb. ...

Lapujtó, 1902. július 12.

Széky Péter, Tiszaigar.

Pénzküldeményöket s a számlát mai postával megkaptam. Fáradozásukért köszönetet mondva.

Tiszaigar, 1902. július 9.

Rozsnyai Lajos, Sz.-Szállás.

Van szerencsém értesíteni, hogy a gyapjuért 1633-25 kor. hiány nélkül megkaptam a vételismervényt itt küldöm. Köszönöm szives fáradozásukat.

Herczegi Uradalmi igazgatóság, Virovitica.

A küldött 13746-29 kor. és 16615-18 kor. befolyt és az eredmény teljesen kielégítő.

Virovitica, 1902. június 16-án.

Pósch Gyula, Rozsnyó.

Van szerencsém kijelenteni, hogy egy ezen elért eredménnyel, mint az egész ügy lebonyolítása körüli szives eljárásukkal a legteljesebb mérvben meg voltam elégedve.

Rozsnyó, 1903. június 9.

Magy. kir. gazdasági tanintézet, Keszthely.

A mosás eredményével meg vagyunk elégedve, miért is öszinte köszönetünket nyilvánítjuk.

Keszthely, 1903. június 4.

Dr. Bernolák Károly, Haraszt.

Engedje meg a t. Igazgatóság ezuttal is köszönetem kifejezését az ügyemben tanusított eljárásért. Mi gazdánk nem vagyunk szokva ahhoz, hogy mint az a R.-T. jelen viselkedésében, saját érdekeinek háttérbe szorításával a gazdaközönség érdekét helyezze előre. Mindenképen olyan szép viselkedése ez a részvénytársaságnak, mely nemcsak azt teszi kívánatosá részemről, hogy az eddigi összeköttetés fentartására kérjem, hanem kötelez is, hogy a részvénytársaságot erőmhöz képest a gazdaközönség érdekében minél szelebb körben ajánljam.

Haraszt, 1904. július 12.

Pasztaperegi uradalom.

10.375-73 koronát mai napon az elszámolással egytt megkaptam. Szives jóindulatukért fogadják köszönetemet.

Pasztapereg, 1904. július 7.

Zechmeister Jenő uradalmi bérlő, Farád.

Eddigi velem szemben tanusított előzékeny és lelkiismeretes eljárásukkal igen meg vagyok elégedve. Számíthatnak arra, hogy gyapjumat ezenul is gyárukba fogom küldeni. Annak idején, nyírás előtt, úres gyapjuzsákokért fogok írni.

Farád, 1905. február 2-án.

Csányi Sándor földb. és nagykereskedő, Szeged.

F. hó 3-ról kelt b. soraikkal jelzett kor. 8689-34 összeget ma megkaptam. Ugy az eladás, mint az elszámolások teljesen megelégedéssel találkoztak és ez öszfűződni fog arra, hogy a jövőben is felkeressem gyárukat.

Szeged, 1906. február hó 5-én.

Milhoffer Sándor akad. tanár, földbirtokos.

A gyapju árát megkaptam, az értékesítésével meg vagyok elégedve.

Adacs, 1906. június 14.

Hollósi uradalom.

Pontos eljárásukért köszönetet mondok.

Hollós, 1906. július 20.

Peregi cs. és kir. urad. bérlés.

A mosási %-al és az elért árral is meg vagyok elégedve.

Ötvenyeni uradalom.

A gyors lebonyolításért külön köszönetemet nyilvánítva... Ötveny, 1906. június 9.

Egyttal köszönetemnek adok kifejezést az ügylet gyors és kielégítő lebonyolításáért.

Ötveny, 1907. augusztus 25.

Molnári gazdaság.

Szíves gyors elintézését köszönve, az elért eredmény minden tekintetben kielégített.

Molnári, 1907. június 31.

K i t ü n t e t é s e k:

1871. évben London világtállítás	Legfőbb diszokmány.	1879. évben Sz.-Fehérvár	Aranyérem.
1873. évben Bécs világtállítás	Az érdemérem.	1882. évben Triest	Aranyérem.
1873. évben Bécs	Elismerő oklevél.	1885. évben Budapest	Nagy diszokmány nagyban termelésért és nagy érdemérem verseny- és kivitelképességért.
1876. évben Szeged	Legfőbb érem.	1890. évben Bécs	Legfőbb érdemérem és diszokmány kiváló munkaképességért.
1876. évben Philadelphia világtállítás	Legfőbb érem.	1896. évben Budapest	Millenniumi nagyérem.
1876. évben Philadelphia	Kitünő mosásért.	1902. évben Pozsony	Diszoklevél.
1878. évben Biharmegyei Gazdasági Egyesület	Dicsérő oklevél.		
1878. évben Győrvidéki Gazdasági Egyesület	Elismerő oklevél.		
1879. évben Sz.-Fehérvár	Diszoklevél.		

Az összes küldemények hozzánk Budapest-lipótvárosi pályaudvarhoz czimzendők.

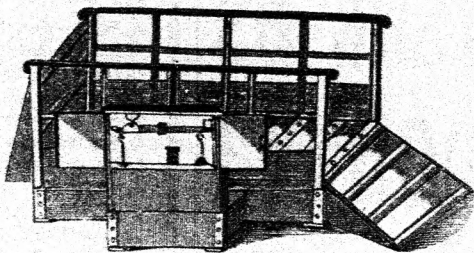
„JUSTITIA“ MÉRLEGGYÁR

Herczeg és Dénes

BUDAPEST, VI., Gömb-utca 32.

Gyárt mindennemű
MÉRLEGEKET
Telefon: 55-26.

Árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

GŐZEKE
Acetylen-lámpák.
Kijeli szántásoknál gőzekre különösen alkalmasak, mert nap-pali fényt adnak.

Automobil-lámpák.
Kézi-, kocsi-, spritzbogn-, pózna-, asztali-, udvari-, kerti-, istálló-

Acetylen-lámpák.

BÁRDI JÓZSEF
Budapest, VI., Mozsár-utca 9. sz.,
Fővárosi Orfeum mellett.
Telefon 4100. Sürgőnyezim: Pneumatik.
Árjegyzék kívánatra ingyenes és bérmentve.

Eladó mélt. dr. gróf Almásy Imre ur pusztadózsal uradal-mában **37 darab számfelletti egyéves**

magyar tinó-borju.

Posta: Zsáka. Vasut: Berettyó-Ujfalu.

622

Gazdák figyelmébe!

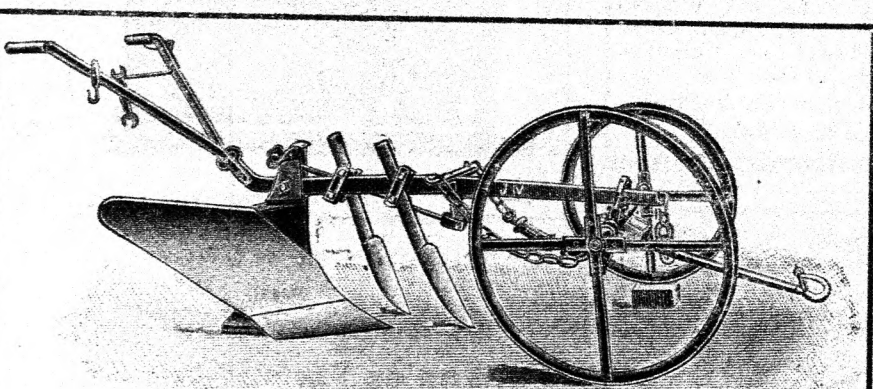
Van szerencsém tisztelt vevőim és gazdatársaim becses tudomására hozni, hogy a 60 év óta fennálló eredeti tisztavérű **berni** tehénészetemet békésmegyei kamuü gazdaságomból somogy megyei **németladi** gazdaságomba áttettem, ahol ezentul is állandóan tisztavérű **berni** bikák eladásra fel vannak állítva.

Ugyanott telivér és félvér ardenni ménék és mén-csikók eladók.

Posta és távirtd: **Németlad.**

Gróf Hoyos Miksa.

577

Gyakorlatban kitűnőnek bizonyult ::
szabadalmazott kétcsoroszlyás, elzárható

Jurenák-ekéket

szállít:

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár r.-t. **Mosonban.**

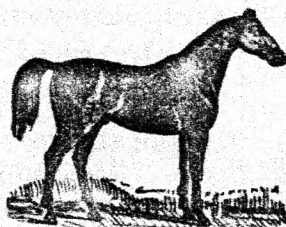
Főraktár: **Budapest, VI., Váci-körut 57/a. sz.**

Fiókraktárak: **Debreczen és Temesvár.**

Ezenkívül megrendelhetők: **Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-utca 31. és Agrikultura mezőgazdákát ellátó r.-t.-nál, Budapest, V., Zoltán-utca 12. sz.**

!! Régi egyetemes (Sack-rendszerű) ekék gerendelyeinek átváltoztatása Jurenák-rendszerre darabonként K 22.— !!

!! Rendelések idejekorán eszkozlendők. !!

A bécsi állatvédőegyesület elismerő érme!

Simon C.-fele

Restitution-fluid

Simon Károly állatorvos által feltalált és így nevezett szer 1859. év óta általános kedveltségnek örvend, mint mosó- és borogatóvíz és kitűnő hatásánál fogva mindenütt csodálatot keit. Erősíti és frissé teszi a lovat, rendkívüli nagy mun.ára képesíti, kiegyenlíti a megerőltetéseket és megőrjí az időelötti kihatásástól.

Arak: egy fél üveg K 2.—, egy egész üveg K 4.—, tizenkét egész üveg K 40.—

Vizel lesz higitva, ennél fogva nagyon kiadós.

Egyedüli készítő Ausztria és Magyarország részére

Stanislaus Simon Wien.

Gyár és iroda: **XXI., Hirschstetten 23.**

Tavaszi és őszi vetések trágyázásához

szuperfoszfátot

és minden egyéb

mütrágyafélét

elismert kitűnő minőségben, legolcsóbban szállít az egyedüli **kartellon kívül** álló

Szentistváni mütrágyagyár központi irodája,

Kassa, Fő-utca 4. szám.

403

DEHNE Fr. gőzekegyára, HALBERSTADTBAN. Magyarországi képviselője **TIMÁR EDE** cégénél, BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 28. Ajánlja compound szabadalmazott legújabb 20-as gőzeke-készleteit, azonnali szállítás mellett, melyek az eddigiek között feltűnőhatalian előnyökkel bírnak, Németországban legnagyobb előszeretettel vásárolják.

RAUSWELLER János
 Alapítvány 1847.
 ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL
 RÉSZLETFIZETÉSRE

Mindennemű

zsák és ponyva

a legjobb minőségben és legjutányosabban a Fischer-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31-33. szerezhetők be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is tartanak 10-12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója. Pontos szolid kiszolgálás. Ponyvakölcsonzó intézet. Árjegyzék, minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Nincs többé büz!

A Bonodor folyadék a legbiztosabb árnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. **Elegysúlyu 5 kg. csomag bérmentve 7-50 K.** (Elegendő 1 évre.) **1 kg. próbacsomag 2-50 K. csomagolással, szállítás nélkül.** A Bonodor por vízeldek azonnali szagtalanításra kitűnő szer. 5 kilós postacsomag bérmentve 7 K., 1 kilós próbacsomag 2 K. csomagolással, szállítás nélkül. Szétküldés készpénzért vagy utánvételt. Számos elismerőlevél.

Vezérképviselő:
FODOR FERENCZ
 Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/B.

„Horgony“-Csapágyfém.

Ipartelepünknek a gépgyártás terén egy félszázad óta gyűjtött tapasztalata biztosítja a mindenkori szükségletnek legjobban megfelelő és legbiztosabb csapágyfém szállítását.

Az első cs. és kir. szab. Dunapályaudvari Társaság Übendai Ház-, Kazán- és Gőpárának képviselője:
 Mayer és Társa Budapest, V., Nádor-u. 74.

STABIL és FÉLSTABIL GÖZGÉPEK

BUDAPESTI MALOMÉPÍTÉSZET ÉS GÉPGYÁR
PODVINECZ és HEISLER
 BUDAPEST, VI., VÁCZI-ÚT 141.
 — ARJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE —

Szőlőkötőfonal raffia, zsák, ponyva, szerszámok, valamint mindenféle szőlészeti, gazdasági és technikai cikkek legjutányosabban kaphatók
FRIEDMANN JÓZSEF, Budapest, VI., ker., 434. Dessewffy-utca 5. szám.

Szivógázmotorok. Erőteljű „**BENZ**“ gyártmányú, legolcsóbb és legbiztosabb fűzőgép, továbbá **benzinmotorok és benzinkomóbiók** malom-, ipar- és gazdasági célokra.

Vezérképviselők:
Kalmár és Engel BUDAPEST, V., Lipót-körút 18.
 Kétszázötvenötös közszolgálatunk.
 Kedvező üzleti feltételek. 6944. Kedvező üzleti feltételek.

Mernői iroda
FEKETE BÉLA, okl. mérnök
 BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 30. sz.
 Telefon 37-35. Telefon 37-35.

Parcellázások teljes (műszaki, jogi és pénzügyi) lebonyolítása, birtokrendezések, földmérések, gazdasági vasutak, csatornázások, belvízvezetés, öntözés, vasúti nyomjelzés, kisajátítások keresztülvitele, mindennemű mernői munkálatok. 6114

A Boros-féle kutyaeledel
 a leghatásosabb és legolcsóbb tápszer **kutyák és sertések részére**

husrost karikákban ... 26 kor. mm.-ként
 husdara és huskorpá 30 " "

Próbarendelés 5 kilós postacsomagban 3 K portómentesen. **Kutyaeledel-Zwieback**, kitűnő kutya-tápszer 40 kor. métermázsánként. Próbarendelés 5 kilós postacsomagban 3 kor. 40 fill. portómentesen.

BOROS SAMU
 szappan, kutyaeledel, huskorpá és husdaragyár **Erzsébetfalva, Soroksári-ut 50.** Telefon 26.

UJDONSÁG!

Elálló- és raktáráblakok — vaerámában — **sodrony-üveggel.**

ELŐNYEI: türethetetlen, tűz- és betörésbiztos, csinos és olcsó!

Megrendelhető a készítőn : 610

Farkas és Társa lakatosgyárában
 Budapest, VI., Lehel-utca 10.

Agrikulturfosfát

a legolcsóbb fosforsavtrágya és a hatása ugyanolyan mint a Tomassalakliszté és a Superfosfáté.

Ajánlatokkal és felvilágosításokkal szolgál a magyarországi vezérképviselők:

ZWEBNER MÓR és FIA
 műtrágya- és erőtakar-mánynagykereskedése 468

Pozsony és Galgócz.

Tanulmány a berni szarvasmarháról.
 Hazai berni tenyészetek ismertetése.
 Írta: Sauci dr. Kukuljevič József m. k. állatorvos.
 Előszóval ellátta: Monostori Károly.
 39 ábrával. **Ára: 2 korona.**
 (Bérmentes küldéssel 2 korona 10 fill.)

Ezen fontos forrásmunka, a hazánkban lévő berni tenyészeteket ismerteti s így vásárló gazdáknak a legjobb útmutatással szolgál. Összesen 19 tenyésztő berni tenyészetét ismerteti és 39 képben mutatja be azok érdekességeit és szebb egyedeit. A könyv négy fejezetre oszlik a következő tartalommal: I. Tanulmány a berni szarvasmarháról. II. Történeti áttekintés. III. A tenyészetek ismertetése. IV. Visszapillantás és vezérelvek a berniek tenyésztése terén a jövőre nézve.

Megrendelhető a **„PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.**

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Budapest, IX., Köztelek.

Különleges hatású serumok

Sertés-} véz ellen (polyvalens sertés-vérsavó Dr. Wassermann tanár, tífus tanácsos és Dr. Ostertag tanár után).
pestis ellen (serum a másodfertőzés ellen sertéspestis-bacillusal).

Borju-} rag, tüdőlob ellen (polyvalens serum a borjúk ragályos tüdőgyulladás ellen).
vérhás ellen (polyvalens borjúvérhás-savó).

Baromfi-kolera ellen (polyvalens baromfi-kolera savó).

Biztosan ható pusztító szerek patkányok egerek
 ellen (Morrafin) ellen (Egér bagymáz (typhus) bacillus)

Pharm. Institut Ludwig Wilhelm Gans, Frankfurt a/M.
 Vezérképviselő Ausztria-Magyarország részére:
SCHOBER RUDOLF, Wien, III., Löwengasse 24.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. KER., BAROSS-UTCA 10. SZÁM.
 ALAKULT 1900. BIZTOSÍTÉKI ALAP: ALAKULT 1900.

Alaptványok a kormány hozzájárulásával	1.970.340— kor.
Tartalékok	764.780-16 "
Összesen:	2.735.120-16 kor.
1901 évi felesleg	90.340— kor.
1902. " "	59.782-20 "
1903. " "	109.331-73 "
1904. " "	72.433-23 "
1905. " "	61.730-00 "
1906. " "	39.243-05 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyazintán az ember életére különféle módokat szerint.
 Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleletről úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1902. évi üzletfeleletről közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5%-os engedményben részesültek.
 Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.
 Az igazgatóság.

Takarmány-mész

citrátoldhatóságért jótállás.

Elsőrendű szakértőink egybehangzó nyilatkozata szerint a takarmány-mészben csakis az oldható foszfor-sav a hatékony rész. Tehát a takarmány-mész vevők saját érdekükben cselekszenek, hogy oly gyártmányt, melynél a citrát oldhatóságáról jótállás nem adatik, visszautasítsanak. Elsőrendű takarmány-mész körülbelül 40 százalék foszfor-savtartalommal, a citrátoldhatóság 80-90 százalékig garantálva, teljesen tiszta és ment minden az egészségre ártalmas anyagból, ajánlják.

Oesterreichische Chemische Werke A.-G.
 Wien, IV/1., Technikerstrasse 5.

Gazdasági Könyvviteli
 nyomtatványokat
 levélpapírokat
 borítékokat és egyéb

nyomdai munkákat

jutányosan és csinos
 kivitelben készít

"PÁTRIA"
 IROD. VÁLLALAT
 ÉS NYOMDAI R.-T.

BUDAPEST
 IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ.

Költségvetéssel készséggel szolgálunk.

Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya

főfeladatát tűzi ki a belterjesebb és az eddigénél hasznosabb gazdálkodás előmozdítását a gyakorlati szaktanácsadás útján.

Kidolgozza az okserü gazdasági berendezés alapjait szolgáló üzemi-tervet. Elvállalja a gazdaságok állandó felügyeletét és ezek üzemi-ellenőrzését. Tanácsot ad a gazdasági számviteli könyvek berendezésénél, vezetésénél és azok lezárásánál. Elvállalja a gazdaság számvitelének felülvizsgálását vagy állandó ellenőrzését. Kivégzi a gazdaság számadatának elkönyvesítését, időszaki jelentések alapján. Évi zárlatokat és jóvádelmezőségi számításokat elkészít. Tanácsot ad birtok-berbeadásnál, valamint mezőgazdasági pénz- és hiteltügyi kérdésekben. Gazdasági ügyekben jogi tanácsot szolgáltat és vitás ügyekben a választott szakbírói tisztelet elvállalja. Birtok és mindennemű mezőgazdasági értékecseléseket végez. A bejelentett eladó és bérbeadó birtokokat törzskönyvileg nyilvántartja.

Gazdatisztereket és egyéb képzettebb gazd. személyzetet kereseket nyilvántart.

Adóügyekben szakvéleményeket ad, az adó-könyvek alapján felülvizsgálja az adó helyes kivetését és tulfizetés esetén az összeg visszaterítését ki-isközli. Adóelengedések ügyében utbaigazítással szolgál.

Nyilvántartásra bejelentett:

Eladó birtok: 543 m. hold Zalában, vasútállomás a birtokon szeszgyárral, téglavetessel, cseméntgyárral, iparvágány a mélyleggel, urilakkal. Barmikor átvethető. Esetleg bérbeadó. Tulajdonos: Zathureszky, Túrje. 1598

197 m. hold pilliscsabaú vonalon, fővárostól 39 km.-re, 4 község között, orvos, gyógytár Nyergesújfalun, Dunától 10 p. Tejgazdasági, szertészeti üzemmel, 8 h. szőlővel, csűrökkel magtárakkal, 2 nagy pinczével, 5 szobás lakás üveges, zárt verandával. 455

200 m. hold sík fekvésű I. o. szántó, fővonal mentén fekvő város határában, megfelelő épületekkel. 3849

370 m. hold Sáros m.-gyében, melyből 310 hold erdő, ur lakkal és 5 hold díszkertet, 3743

100 kat. hold körül I. o. bacskaú föld, 15 percnyire a vasútállomástól, jó utakkal, a Ferencsatornától 8 percnyire, urlek és gyümölcsösökkel. 4129

500 m. hold Szatmár megyében, vasútállomástól 2 km.-re, kényelmes urilakkal. 4129

1075 kat. hold Torontóiban a Tisza és vasút mentén, köves uttal, egészben avagy csakis egy körülből 500 holdas része, gazdasági épületekkel. 4130

800 kat. hold Ermeléken, vasutól 7 kilométerre, épülő vasút helyben, 40 kat. hold dohány-engedélyvel, kelő lak- és gazdasági épületekkel. 4261

Temesvár határában, a városról 2 kilométerre, 211 m. h. kiterjedésű birtok, szép kertben fekvő 10 szobás lakással, családhasználatra, 130 darab marhára való istállóval, nagy kukorica-góréval, eladó. A birtok talaja a legjobb minőségű föld, az egész gazdaság kiválóan alkalmas. A vételt megkönnyíti a birtokon levő nagyobb összegű, igen olcsó és előnyös förlézés kölcsön. 4601

280 m. hold Budapesti fővonalon gyorsra 1/4 óra, vasútállomástól máton 4 km.-re, megfelelő gazdasági épületekkel, vízvezetékekkel, csinos lak. parkban urilakkal, 60 m. h. erdőállósággal. 4756

400 m. hold J.-N.-K.-Szolnok megyében, városról 5 km. kelte gazdasági épületekkel és lakóházzal; 150 hold özi vetéssel, 230 drb rambouillet és fésűs keresztű szőlővel, 4701

200 drb bányanyal. Nagymennyiségű szén, takarmány és szalma. 4701

586 hold Nográd m.-ben, miből 400 h. szántó, 54 h. rét, 5 h. kert, 1 1/2 h. szőlő, 20 h. legelő, 400 h. erdő, a többi rész majar, udvar és ut. Vasútállomástól 5 km.-re. Teljes felszereléssel. 5640

384 hold szőlőnek való, egyenes földű, vasút közelében fekvő homokbirtok, melyből 41 hold már szőlővel beültetett, egészben vagy kisebb részletekben is eladó. 5477

1000 m. hold Hont megyében, ebből kb. 800 m. hold szántó, 10 hold rét, 80 hold erdő és 100 hold legelő, 8 hold fiatal, nemes gyümölcsös. A birtok egy darabban fekszik, jó és elegendő épületek felszerelve, tehermentes, saját kezelés alatt áll. Esetleg bérbeadandó. 6329

2488 hold, 50 hold termőgyümölcsös Erdélyben, saját kezelés alatt levő birtok, megfelelő számú kitérő kőszőlővel, 10 szobás kastélyval, szeszgyár és finomító. Jó munkaviszonyok. Ára felszerelés nélkül 500.000 K. Amortizációs tétel: 200.000 K. Esetleg bérbeadó. 602

280 hold Szilágy megyében, vasútállomástól 7 km. Fele részben szántó, fele részben legelő és kaszáló. Dohánytermelési engedélyvel. Kereskedelmi növények termesztésére és tehenészetre alkalmas. Kedvező fizetési feltételek. 54

200 hold, vasútállomástól 2 km. Szőlőművelésre különösen alkalmas. 2 holdas parcellákban egy egyt az egész terület eladó. 1061

585 hold Budapesti I. órára, 31 h. termő szőlővel, 6 h. gyümölcsösökkel. Parkban 5 szobás urilak. 40 h. dohányengedély, jókárban levő kelte számú gazdasági épülettel. Ára teljes felszereléssel és vetéssel 305.000 K. 1198

Emeletes kastély 25 hold földdel a Balaton mellett szép park. Ára 75.000 K. 1198

513 m. h. Borsod megyében vasútállomástól 6 1/2 km. épülő vasutól 3 km.-re. Elegendő gazdasági épületekkel és külön belsőszőlővel, melyen az urilak áll. 40 hold dohányengedélyvel. Az egész birtok prima szőlővel szántó. Ára m. holdanként 650 korona. 224

2400 m. hold sík fekvésű dunántúli birtok, 1600 h. szántó, 350 legelő, 250 erdő, 40 kaszálóval, 2 jó elhelyezett majornak kelte gazd. épületekkel. Ur l lak 10 holdas parkban. Három vasuti vonal mentén. Ára 700.000 kor. Teher 400.000 kor., mely rajt marhadat. 294

200 m. hold birtok 30-40 km.-nyire a fővárostól. 455

400-800 m. holdas jó minőségű birtok, jó ut mentén, vasutól nem távol, családnek való tágas és egészséges lakással, árnyas kerttel. 7

Kiseb birtok, szép és tágas lakóházzal, parkkal, vasútállomáshoz közel, lehetőleg fővonalon. 8

1000 holdig cserébe fővárosi házárt, egy tulajdonon erdőből álló, Hont, Nógrád, Gömör, Heves vagy Borsod megyékben fekvő birtok. 567

2-300 hold birtok, jó lakással és gazd. épületekkel, város és vasút közelében. 3950

200 holdas birtok ur lakkal, lehetőleg Kecskemét vidéken. 3982

10-1500 hold erdőbirtok az ország északnyugati részén. 9

2000 hold elsőrendű talajú birtok, csukorrépa vidéken, vasútállomás közelében, szép kastélyval és parkkal, Bécsről legfeljebb 6 órányira. 5215

800-1200 m. hold birtok, kelte gazdasági épületekkel felszerelve, megfelelő lakóházzal. 456

2000 hold jó talajú birtok, részben erdővel, kastély és parkkal, közel a vasúthoz. 5216

250-300 m. hold főváros vagy vidéki nagyobb városhoz közel épületekkel, jó lakóházzal, tehermentes vagy olcsó amortizációs kölcsönrel. 12/11

3-400 hold egykényben legalább 5 szobás lakással, vasutól legfeljebb 1 1/2 órányira jó uton. 12

Lehet szesz birtok erdő. 12

800-1000 holdig jó földék és épületekkel, instrukcióval. A lakóház faluban vagy város közelében legyen. 79

Bérbeadó birtok: 480 m. hold Abauj megyében 7 km. a vasutól, országtól mellett, 7 szobás udvarházzal, kelte gazdasági épületekkel. 5003

Birtokbérlet kerestetik: 180-200 m. h., amely kereskedelmi növények termesztésére alkalmas és rajta tejgazdaság üzhető. 2530

300-1500 h. Erdélyben vasúthoz közel, jó urilakkal és gazdasági épületekkel, jó erdővel. 496

2-300 holdat tavaszi vagy őszi átvételre, lehetőleg a Dunán túl vagy kedvező feltételekkel másutt is, hol a tehenészet üzhető. Urilak legalább 6 szobás legyen. 1863

Ezeket kívül nyilvántartjuk a visszavándorítók letelepítésére alkalmas birtokokat és bérlelőszövetkezetek alakításánál közbenjárunk a Magyar Gazdaszövetségnek.

Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad el bejelentéseket

AZ OMGE. ÜZEMOSZTALYA.

Préselt
buzaszalmát

és
zabszalmát

szállít elsőrendű minőségben
és legolcsóbban

Ehrenreich Béla
Bajmok (Bácska). 6808

Fiedler János
lenfonógyára
Komárom

vesz
nyers lenkórót

szál-nyeréshez, va-
lamint kaszált és
géppel csépe

lenszalmát,

tetszés szerinti
mennyiségben és
elad eredeti

(pernai)
orosz lenmagot.

LEGYEK

konyhából, kamrából, mé-
szárszékéből, istállóiból, vá-
gőhidrói biztosan elűzet-
nek, ha a falakat

LEGY-BONODORRAL

meszeljük. Legjobb már
kora tavasszal. — Egy kiló
elegedő 25 □-méterre, 3
kig. leirással 6 kor. franco
utánvétellel. Megrendelhető

FODOR FERENCZNÉL
Budapest, VIII.,
Kisfaludy-utca 40/H.

Számos elismeréssel. 287

Zach József
Graz II.
„Janushof”

Legnagyobb sport-
felszerelési üzlet
Stajersországon.

Ajánl vihar-hero-
kat, pelerinákat,
sport- és stajer
kosztümöket a leg-
jobb és legkifogas-
talanabb kivitelben
mérték után, vihar-
álló stajer lodenből.

Képes ár-
jegyzékek és loden-
minták ingyen és
bérmentve

Legjobb
„Trawies”
viharzálló.

30 KOR.
Ért készítünk mér-
ték után divatos
férfi- és női- vagy
felöltést remek szal-
báson finom angol
szövetekből. Hazai
versenyekből. Bu-
dapest, Rákóczy-ut
8. szám. Vidékre
minták bérmentve.

Lovak kelessége

(Chronikus köhögés és nehéz lelegzés)
biztos eredményre gyógyítható.
Szántalan elismerés bizonyítja.
Együztüsgostát díjmentesen küld
Ripp rvin. Drezda-A.785.

Prairie Királynő tengeri,
bőtermő, 100 kg. 16 K.

Putyi tengeri, piros,
korai 100 kg. 16 kor.

Székely tengeri, sárga,
legkorábbi 100kg. 18K.

Amerikai dió, szil, köris-
sorfák 100 dr 70 kor.

Pekingi kacsatojás
tucatzja 8 kor.

Olaszemdeni libatojás
tucatzja 24 kor.

Bronzpulykatojás
tucatzja 12 kor.

Fehér és fekete Urpirg-
tontojás tucz. 12 kor.

Magyar üszök 1—2 éve-
sek élő kg.-kint 80 fill.

Magyar üszök 2—4 éve-
sek élő kg.-kint 70 fill.

Magyar igásókrök dbja
5¹/₂ mm. 500 kor.

Magyar bikák darabja
600—1600 kor.

Lámpanélküli melegviz-
fűtésű keltetőgép 130
tyuktojásra 120 kor.

Gróf Teleki Arvó

uradalmában, posta,
távirada, vasut

KONCZA.

TEJ

szállító kannák.
szeparátorok.
hűtő készülékek.
kopulók stb.

KLAINER FLEISCHMANN
Vas- és fémiparigényből
MODLING BECS. m. u. 11
Árjegyzék ingyen

Adófitetők tanácsadója.
Utbaigazítást nyújt mindabban
amit az összes állami és községi
adókról egy adófitetők polgárnak
tudni hasznos. Irtá: **Honty**
Lajos 2-ik javított és bővített
kiadás. Ára bérmentes küldéssel
1 kor. 10 fillér. Megrendelhető a
"Patria" r.-t. gazd. szakkönyv-
kereskedésében Budapest, IX.,
Üllői-ut 25.

KELTETŐGÉPEK
díjtalanul próbára. Keltető-
gépek a legjobbak és legolcsó-
bak. Keltetőgépek sok száz
kötöny bizonyítvány és ajánlatok
egész Ausztria és Magyarorszá-
gól, melyek bárkinek díjtalanul
megküldenek. Keltetőgép-
tyúk-, liba-, fogoly-, fészék- és
kacsatojásokhoz. Keltetőgép-
készítésműhely. Keltetőgép-
pek szabadalmazva Ausztriában
és Magyarországon. — Egyedül
készítje **G. Mook**, **Reisen-**
berg 2. szám, bei **Wien**. —
Ezen szakmában egyedüli gyár. 690

Prima, száraz

tengeri-moslók
száraz répaszelet
foszforsavas takar-
mányosontmész 40—42%
különbféle olajpogósa jutá-
nyosan kapható: 343

Neubauer Adolf
gyári meghatalmazottjai
Győr.

Most jelent meg!

Andrássovich Géza:

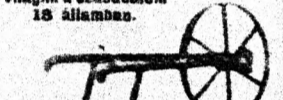
Házinyultenyésztés
és értékesítés

harmadik, tetemesen
bővített kiadása.

Számos művészi képpel
és egy mímelléklettel.
Ára bérmentes kül-
dészel 2 kor. 20 f.

Megrendelhető a
"Patria" r.-t. gazdasági
szakkönyvkereskedésé-
ben, Budapest, IX. ker.,
Üllői-ut 25. (Köztelemek.)

Világhírű szabadalom
18 államra.

Stádel-Torkos
földmérő-taliga

kapható
Stádel gépgyárban, Győrött.

!!Ujdonság!!

A hazai szövetkezeti
gabonaraktárak.

Irtá: **Dr. Horváth János,**
az Országos Központi Hírel-
szövetkezet aligazgatója.

Magtári rajzlapokkal.
3-ik kiadás.

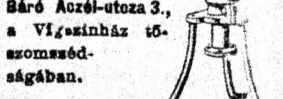
Ára bérmentes küldéssel
2 korona 10 fillér.

Megrendelhető a
"Patria" r.-t. gazdasági
szakkönyvkereskedésében,
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Trágyalészivaty-
tyúk és csapok,
vismint minden-
nemű más szivaty-
tyúk legjobb be-
szerzési forrása

Gyöző Béla
és Társa

szivattyú- és fecs-
kendő-spezialitá-
soknál
Budapest, V.,
Báró Aczél-utca 3.,
a Vigaszínház tő-
szomszédságában.

0707

Kocsigyártás

Budapesti kovács- és
kocsigyártó-ipartestület
védelme alatt álló

Kocsi Árucarnok Szövetkezet
Budapest, VII., Rákóczy-ut 72. sz.
Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

Vétel

Szikfűvirág. Flor chamomillát
minden meny-
nyiségben veszek. Ugy a
gyűjtés, valamint szárítás és ára
néve feltűgostást adok. Det-
sinyi Frigyes Budapest, Marokkót-
utca 2. sz. 4020

Linhart Fugli Hunzariel
művét megvételre
keresi **Theodor Oswald**
Weizel 1. épületben, Königs-
strasse 1. E-ant szándékozók
szíveskedjenek ajánlataikkal neve-
zethez fordulni. 3992

Maier Rikárd és Félix
kinostári szállítók
Wien, II., Kais-rjosefstr. 30.
vesznek és eladna minden
állomárról bármily mennyiségű
szénát, szalmát,
burgonyát.

Préelés saját és legmodernebb
gőzprésekkel. — A legnagyobb
szolgáltatóképességű cég. 426

MINDENFÉLE
hasznalt
zsákat.

zsákrongyot (Emballage)
ilyenmő hűladékok ál-
landóan veszek. 6308

POLNAUER
SÁMUEL

használt zsák- és fémkereskedő
Budapest, Rombach-u. 5.

Bérlet

Bérbe vennék egy mezőgazd.
szeszgyárat, 600—900
hektoliter kontingenssel, birtok
nélkül, burgonyatermő vidéken
folyó évi szeptember 1-től. Eset-
leg társasviszonyba is lépnek.
Részletes ajánlatokat Schwarzer
Nándor, Nyíregyháza kére. 4023

Bérlet átadás. Társas viszony-
ból kitalyólag Vas me-
gyében város és vasút közelében
egy jó homok agyagtalajú 1300
holdis birtok, még hátralevő 15
éves szerződéssel aratás után át-
adandó. Évi bér és adó 16000
kor. Czim a kiadóhivatalban. 3979

1000 hold bérlet átadandó
egy vállalat
miatt, azonnali átvételre, oly
módon, hogy összes élő és holt
felszerelés, vetés, konvenczió
gabonák átadatnak. Bérlettel ez
az év az első időtartam 12 év.
Átadó eddigi kimutatható összes
kézpénzkiadásai megtérítését
kívánja, ezenfelül 12,000 korona
személyi kiadásának visszatéríté-
sét. Birtok Duna és fővonal men-
tén fekszik, sik, egy tagban, I.
oszt. serárpa és cukorkorépatermő
bőle 800 hold, homokos 120
hold, kaszáló 30 hold, szőlő 16
hold, többi legelő és belsőég.
Haszonbér 20,000 korona és adó.
Haszonbér arák 5 hold, park-
ban. Istállók 180 db marhára.
Marháállomány 50 db fejűstében,
40 db járműökör, 70 db gulya-
béli, 10 ló. Átvételhez kb. 120,000
korona kell egész évi haszonbér-
rel együtt. Ügyvőkők kizárva.
Czim a kiadóhivatalban. 3980

Rendkívül előnyös
bérlet átadása.

1500 hold szántó, 200 rét és
200 legelő, holdja 15 korona bér,
termékeny vidéken, Dunán túl,
családi viszonyok végett okvetlen
átadó. Csak komoly reflektáns
forduljon **Österreichischer Ber-**
náthoz, Nagykanizsán. 615d

Ismét

óriási szerencse
GAEDICKE-nél!

A szerencse által oly kiválóan kedvelt
gyűjtődém az utolsó sorsjátékban
annyi főnyereményhez jutott, hogy
szinte szállóigévé vált ez a mondás:

Naponta egy főnyeremény Gaedickenél!

Csak az utolsó sorsjátékban a követ-
kező főnyereményeket fizettem ki t. vevőimnek:

A legnagyobb főnyereményt

400.000

koronát a 19406. számra,

90000 koronát a 3148 számra

80000 " " 47334 "

70000 " " 11140 "

60000 " " 3952 "

50000 " " 64714 "

40000 " " 95853 "

30000 " " 112645 "

30000 " " 42778 "

30000 " " 88837 "

25000 " " 15900 "

25000 " " 30049 "

25000 " " 52235 "

20000 " " 22692 "

20000 " " 79375 "

20000 " " 90638 "

20000 " " 88000 "

A ki egy főnyereményhez akar jutni, az
játsszék feltétlenül **GAEDICKE** szerencse-
gyűjtődéjében, mert eddig ott nyerték be-
bizonyíthatólag a legtöbb főnyereményt.
Az I. osztály húzása már

május 21-én és 23-án kezdődik.

A sorsjegyek ára:

Egy egész Egy fél Egy negyed Egy nyolczad
12.— 6.— 3.— 1.50 K

Postabedézet-lapot vevőinknek portómentesen küldjük.

Kisérelje meg egyszer szerencsét
GAEDICKE szerencsegyűjtődéjében s Ön
bizton számíthat eredményre

Gaedicke
bankház Budapest, IV. ker.,
Kossuth Lajos-u. 11.

16 első díjjal és ezüstéremmel kitüntetett

KALLAI LAJOS motorgyárában

Budapest, VI., Gyár-utca 23. sz.,
a legújabb benzincsoportú cséplő-
készletek kaphatók.

Ezen motorokat minden gazdasági engedély nélkül maga kezelheti szalmafeldolgozó házak között is.

Kállai Lajos motorkészletét kitűnő sikerrel működnek az ország minden részében többek között: Bárány József úrnál Maros-Némethi Zeykálvi Zeyk Dániel v. főispán úrnál Nagyenyed stb. Olcsó árak részlete. Árjegyzék ingyen.

Erdélyi Kereskedelmi Társaság

Fodor és Társai

megbízásokat elfogadnak jármos ökrök, tinók, sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan dírekt forrásból közvetítik.

Czím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utca 2-ik szám.

Telefon 311. 424

Elsőrendű fajjellegű vöröstarka ökor és üszőborjukat

1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra v. járomba való tarka ökröket, ugyancsak hasas v. friss fejős teheneket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármely mennyiségű szállítására vállalkozunk 269

Spitzer és Weiler
Kis-Czell

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2-3 éves növendék - ökor és üszőborjakat ugyancsak legprimább lekötni való és jármosökreit legjutányosabb árakon ajánlanak

Klein Testvérek
Kereskedők
CZELLDÖMÖLK.
Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadhatnak

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket

hasasokat vagy borjasokat, bármely időben, bármely mennyiségben kulánssá árákon szállít

BAUER MÓR
tenyész- és haszonállat-kereskedő, BUDAPEST.
Iroda: VI., Eötvös-utca 17.
Istálló Újpest, Károlyi-u. 11.
Telefon 93-95.

Bonyhádi
friss fejős-tehének és tenyész-bikák jutányos árban kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Istállók Kispesztén, Üllői-ut 24.
Telefon: Kispeszt 1.
Levél- és sürgőnczím:

Plaschner Sándor
4743 tehénkereskedő
Bpest, Ferencz-körút 40.

Legelsőrendű eredeti bonyhádi teheneket

hasasokat vagy borjakokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben csoulánsul és legolcsóbb árakon szállít:

Kohn Samu és József
tenyész- és haszonállatkereskedők, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 60.
Telefon 91-25.
Fiók: Újpest, Árpád-ut 99.

Frieslandi juhok

a világ leghasznosabb juha, eladók gazdasági üzem változtása miatt.

Kovácsnay Zsigmond földbirtokosnál, u. posta Batizvasvári, Szatmár m. 3861

Elsőrendű magyarfajú erdélyi jármosökrök, ugyancsak 1 éves magyarfajú erdélyi ökorborjuk minden időben négy választékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál Szamosújvárt Szolnok-Doboka megye. 317

Hizlalásra
való és mindenféle fajta jármos ökröket, valamint szép 1-3 éves vöröstarka növendék ökorborjakat bármely mennyiségben és szerződéses szállítás mellett eladásra ajánlanak 407

Récsey és Dukász
szarvasmarha-kereskedők
NAGYKANIZSA.

Szenttamási gazdaságban (Pest megye), vasúti állomás: Kunszentmiklós-Tass, levél- és sürgőnczím: Kunszentmiklós, jutányos árban eladó legelsőrendű hasas és szópós-borjas bonyhádi tájfajta tehének és tarka jármos-ökrök.

Az ideai tenyészállatkiállításon teheneink elsőállami díjjal lettek kitüntetve.

Előzetes megkeresésre Kunszentmiklós-Tass állomáson saját kocsink áll rendelkezésre. 583

Kiválóan csontos nemes és jófejű Bonyhád-Simmenthali tenyész-bikák
keresztelésből eredő 1 1/2-2 éves eladók. Fedezettes kipróbálva. Yorkshire tenyész. Pusztá-Ferri, posta Csákvár. 589
Az intéző.

1 éves, erdélyi magyar **Ökör-tinó**
nagyobb mennyiségben eladó BÓGDÁNYFFY GÁBOR cseztényi gazdaságában, posta: Esztény, vasútiállomás: Választ-Bonczháza, sürgőnczím: Xp. Bogdánffy Pánczél-cseh Esztény. - Kivánatra állomásra kocsit küldeték. 3939

HAMPSHIRE-DOWN tenyész-kosok
4000 körülnek eladásra Reizman Herman kisvárdai juhász-tábor. Erdéklődőknek közelebbivel Reizman Herman gazdaságának központi irodája, Kisvárdán szolgál.

Elsőrendű vöröstarka **Bonyhádi faj ökor- és üszőborjukat**
1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra vagy járomba való tarka ökröket, ugyancsak hasas vagy friss fejős teheneket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármely mennyiségű szállítására vállalkozik

Nelzer Antal, Dombóvár
Tolna megye.

Eladó polandchínai tenyészsertések!
A tisztavérű polandchínai kamuti tenyészertében 90 db fiatal fölbugatott tenyész-kocza és 15 db fiatal tenyészkan van eladó. Megtekinthető és megvehető 3952

Kamut-pusztán Békés m., posta- és vasut-állomás Békés - Csaba.

Vegyesek 6%-os pénz
I. és II. helyre budapesti házakra és földbirtokokra a legszolidabb alapon, váltó nélkül, jutalék csak a pénzfelvétel után fizetendő. Megszavazott kölcsönökre díjmentesen szerzünk előleget! Megkereséseket a kiadóhivatal, Takarékoság 3908 jellege alatt olvashat. 3908

Társ kerestetik 12 év óta fennálló exportképes vállalat-hoz 100.000 koronával, az Országban egyedül áll és nagy jövővel jár. Szociális és cizma kiadóhivatal továbbít. 4024

A legnagyobb állami és első díjjal kitüntetve, bercegi tisztelődij stb.

KOEHLER FRIGYES
kertművész és kertépítő
Kerttechnikai iroda:
Budapest VII., Gizella-ut 15. szám.
(lakás: VII., Thököly-ut 46.)
TELEFON: 25-33.

Eladás
Alkalmi zongoravétel
Eösendorfer Schweighofer Kern-Wirtl Kiváló mesterek gyártmányai 200 fttől felebb. Pianók 160 fttől, új szonór- vagy pianó 250 fttől felebb, minden árban. Zongora, csillagbongolások helyben és idegen, szakavatott munkások által gyorsan és olcsóan eszközözhető. **RENYI MIHÁLY a Magyar Kir. Zeneakadémia tanárja, BUDAPEST, VI., Király-u. 58.** 5472

Gödöllőn közvetlen a vasút és szép árnyas liget mellett 2 bérház eladó. Egyik ház 4 szép szoba, hozzávaló összes melléképítmények, parkírozott udvar elkülönített gazdasági udvarból áll. Ugyancsak a másik bérház 4 lakással, melyek évi bére 1100 korona, szintén eladó. Bővebb értesítés, has jellege alatt a kiadóhivatalban nyerhető.

Malomeladás. Öömör m. jófogalmú pontján egy gőzmalom eladó vízjoggal együtt, de jelenleg 10 lóerjű gőzmotor hajtja, 1 kő és egy hengerpárral, amely géplakatos- és kovácsműhelyre is be van rendezve, mindenféle szerszámmal, még estergáppal is. Szép lakás, melyre különlegesen 1416 Ft-ot jó földdel, szép gyümölcsöskert hozzá és egy kizsámláló meleg forrással. Czím a kiadóhivatalban. 3334

Jutányosan eladók: egy benzinmotor, egy orosz tüzelő, mindkettő egy-egy 8 lóerjű cséplőgarnitúrával. Megtekinthető Törökzentmiklóson, Kanizser-féle telken. Ugyancsak benzinmotorok is eladók. Felvilágosítást ad Gy. Kanizser Gyuláné Debreczen, Jókai-utca 7. 3335

Tökmag. Sok éven át általam nagy sikerrel nemesített szürke Indiai Mammuth és vörös kínai kereszteléséből származó tökmag, német kapható. Terménye kiválóan eltartható és bőtermő, kilója 3 korona. Tarnai Bertalan földb. Apostag, Pest megye. Megrendelésnél kérem e hirdetésre hivatkozni. 3616

Egy teljesen új 10. sz. kb. 35 tényleges lóerőt kifejtő, vortatásra, cséplésre és szántási célokra is egyaránt alkalmas eredeti angol Robey széleskerékű magánjáró gőzmozony eladó és megtekinthető Szécs Odvany Budapest, VI., Nagy-mező-utca 66. 3981

Tarkabab cselédeknek és aratóknak konvencziójul, ugyancsak tökmag és napraforgópogácsa legjutányosabbán beszerzését bármely mennyiségben Klein Ferencz és Fia cégénél Budapest, Kálman-utca 17. 3862

Vizsla idomítása. Függetlenül egek gyógykezelése. Irta Fónagy József. Könyv. 6 kor. 20 fill. előleges beiktatása ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazd. könyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Eladó bérház!
Budapest (IX., Mester-u. 12. sz.) a Ferencz-körút közelében, 175 m. Villamos megálló. Felvilágosítással ugyanott a háztulajdonos szolgál. Ügynökök kizárva.

Eladó Mikola községben Szatmármegye, főváros mellett 95 holdas nemesi birtok 22000 forintért, kitűnő buza-termő földek kertészetre alkalmasak. Felér 20000 forint. Ott államvasúti marokrákó aratógép is eladó. Válaszbélyeg. Rácz Gyula tulajdonos. 4021

Automobil. Egy 7 HP és egy használtban volt, garantált, jó karban levő automobil eladó. Bővebbet: Szedenik Péter, Budapest, Váci-körút 57/a.

Vadászfegyver. Több kitűnő vadászfegyver potom áron eladó. Köztük Top-lewalcus Lancaster 20 ftt. Előlekvő lakatszerkezeti modern Hammerles 35 ftt. Grenszáru Bäckstünte 40 ftt. Snelleres Maucher és több más 16 puskák. Radó Pál Egyetem-tér 5. Veldány Hammerles revolver, ismétlődő pisztoly, régi kardok, kovás pisztolyok, flobert és cszlővő pisztoly és revolver. 4036

Uradalom darab ökrös-fűkösár van raktdromon, 4 100 darabonként 30 és 35 korona. Czím: Özv. Pálya Sándorné Békéscsaba, Munkácsy-utca 84-5. sz. 4022

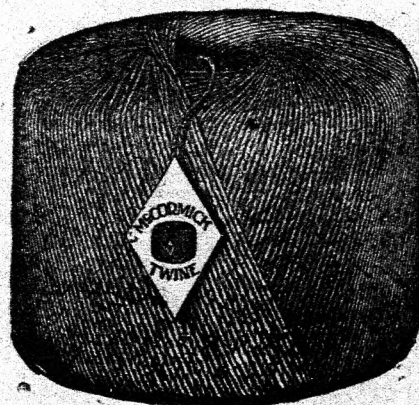
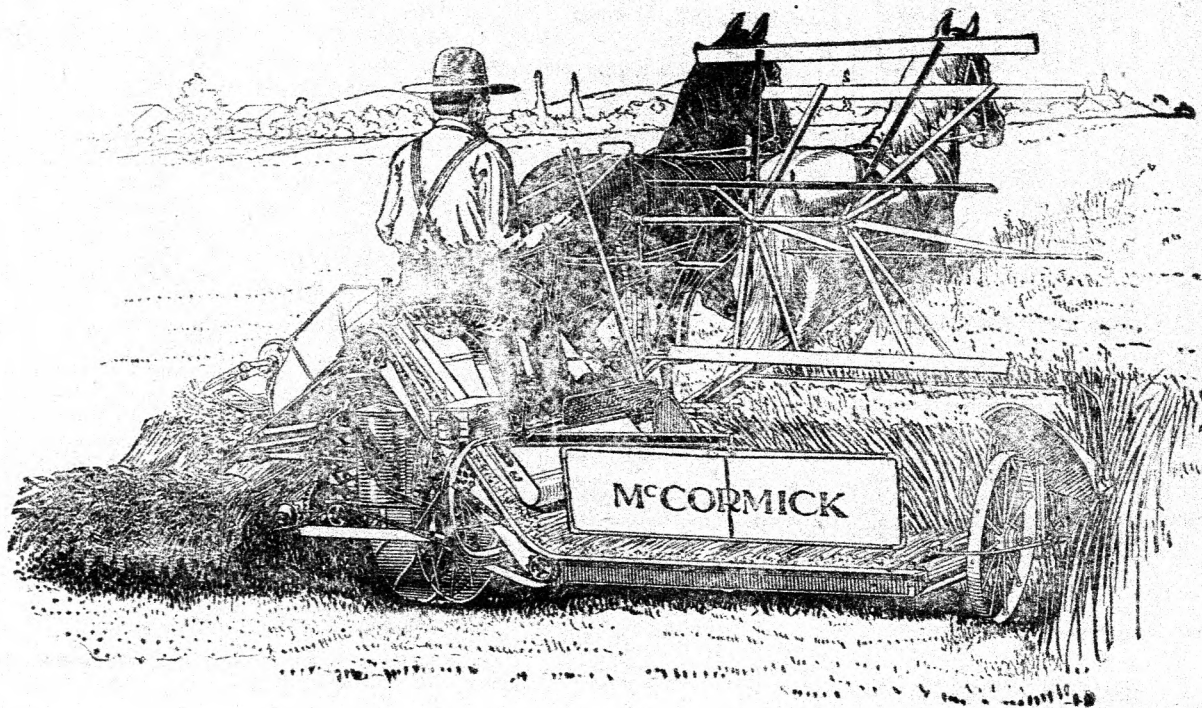
Kertészeti kézikönyv.
Tüzetes utasítás a konyhakertészet, gyümölcs-tenyésztés és virágnevelés körében. Irta Galgóczi Károly. 2 kor. 20 fill. előleges beiktatása ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazd. könyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

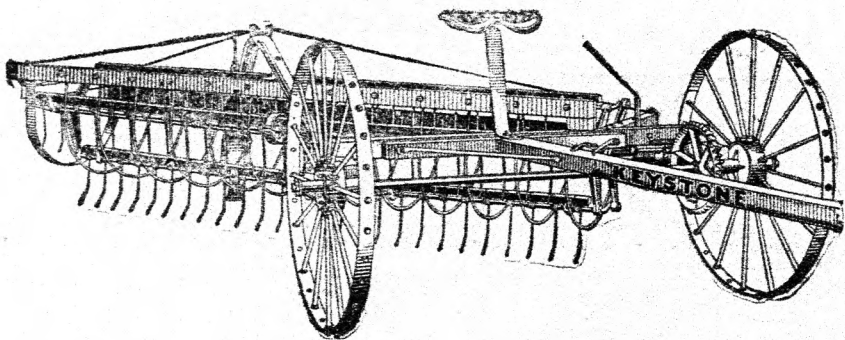
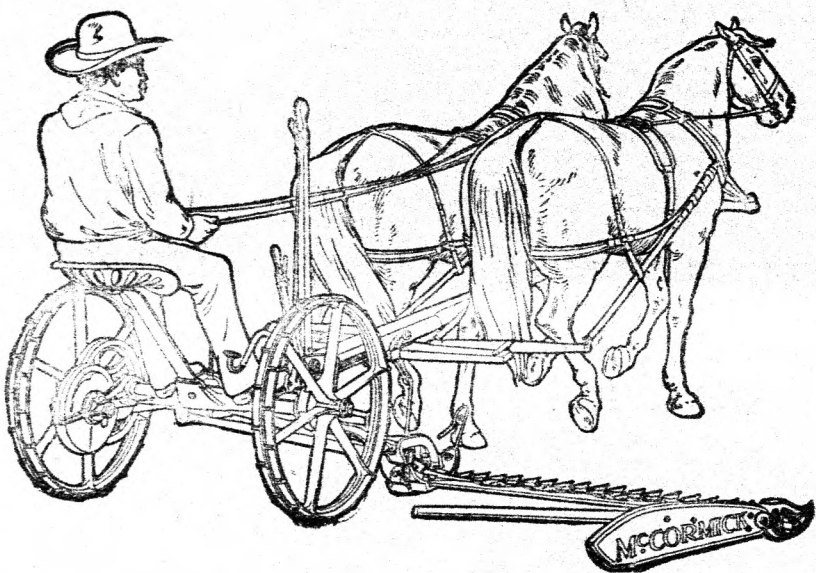
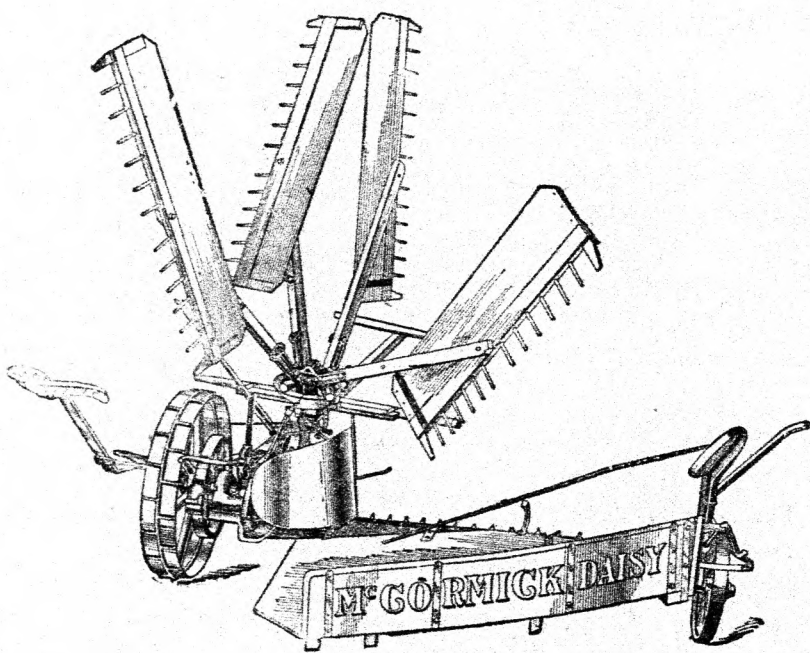
Orion-motorok
gazdaság és ipar részére
benzol, benzin, spiritusz, gáz stb. részére szállít
Wilhelm Mielh
motorgyár
Schlan, No 18. Böhmen.
Motorkerékpárok, kerékpárok.
Képviseelő kerestetik. 595

Gőzkazánok, lokomobil és kezeléskörül. 650 kérdés és felelet. Irta Morva Rezső. 4 kor. 30 fill. előleges beiktatása ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazd. könyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Istálló-mennyezetek
tökéletes páramentesítés, nedves falak
gyökerező szarvaszátétel, szab. „Kosmos” hornyolt aszfaltlemez
Kitűnően bevált.
Felvilágosítást ad:
Greif Antal mérnök
Budapest, VIII., Sálétrómy-utca 10. (Telefon.)

Eredeti Mc Cormick
Manila kévekötőfonal

Mc CORMICK

Harvesting Machine Company, Chicago, U. S. A.

(amerikai aratógépgyár.)

Igazgatósága és főraktára:

Budapest V., Alkotmány-utca 12.

Speczialitások:

Kévekötő-aratógépek 5 és 6 ang. lábmetesző szélességgel, szállító- és rudhordó-készülékkel.

Szabadalmazott

„Daisy“ mázokrákó aratógép

— automatikus —
asztafelhajító-készülékkel.

„New 4“ fűkaszalógépek 3¹/₂, 4¹/₂ és 5 ang. láb

Szabadalmazott

„Dán“ késgerenda

selyemfű, mohos rétek stb. kaszálására.

„Sidelivery“ egyesített szénagyűjtő- és forgatógép (ujdonság).

Aczél lókapák tengeri, burgonya, szőlő kapálására.

14 fogas cultivator 7 darab külön gyomlálókéssel; tengeri, szőlő, takarmányrépa stb. kapálására.

Nagy képes katalógus és árjegyzék kívánságra díjmentesen.

Hir
min
A k
E-
bi
E-
Föld
Dijm
A Ma
és E
gos
IX., U
birt
figyel
állást
hol ga
zobb
gyezve
Az s
díjme
esetén
gátol
lára
tet aj
az ille
selato
súkre
mogt
Tiszt
birtok
kaf, h
sok be
lrott
kár
igény
kefje
A. H. Ga
Drezs
Bető
Egy
rés
tiart
ker
dasá
gokt
resen
m
nyitvá
ny
vissza
n
Jónás
B
kérelm
Keres
végzett
és ír
ok
tés: lak
80 kor
lyes fia
biztosít
mások
lfi, Jan
Zayson
tur, Hon
A te
gazda
ki a ma
szóban
pedig
le
szép
írás
írás fo
vnymas
mások
lfi, Jan
Zayson
tur, Hon
Béresg
véteik
a
felszer
nem kü
gazdass
Gőzke-
zást m
báró P
gőzke
jár
minden
lést és
cséplést
tudja, m
készítő
ka
esetleg
abban
gy
Keszér
mint a
megéde
Ajánlatok
levélre
és
fizetési
az urad
Pta-Sár
Báev me
mlyes je
tára ki
vasuti k
megtérít
Segéd
tés 1200
fűtés, vil
sági akad
tanmizelet
évesnél
rályzatok
bírák, el
Pályázatok
Márfy B
hez címte

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásunkon...

KIS HIRDETÉSEK

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásunkon...

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó birtokos vagy bérleti címének kitételeivel közöljük.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbéllyel vagy levelezőlapot küldenek.

Földbirtokosok figyelmébe!

Díjmentes állásközvetítés!

A Magyar Gazdatisztok és Erdőgazdák Egyesülete (Budapest, IX., Üllői-út 25.) felhívja a t. birtokos és bérlő urak figyelmét

állást közvetítő osztályára, hol gazdatisztok a legkülönbözőbb állásokra elő vannak jelezve.

az állásközvetítés teljesen díjmentes. Megkeresés esetén az egyetlen igazgatóság a betöltendő állásra megfelelő gazdatisztot ajánl s tulajdonosnak az illetők bizonyítvány-másolatát és eddigi működésükre vonatkozó adatokat megküldi.

Tisztelettel felkérjük a t. birtokos és bérlő urakat, hogy gazdatiszt állás betöltése esetén az illetők egyenlőre állás-közvetítő osztályát igénybe venni szíveskedjenek.

A Magyar Gazdatisztok és Erdőgazdák Egyesülete elnökeinek.

Betöltendő állás

Egy 2000 holdas bér gazdaság részére olyan intéző gazdatiszt keresetik, ki belterjes gazdaságokban hosszabb ideig sikeresen működött. Ajánlatok bizonyítvány-másolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, Strasser utca 34. számú Budapest, Váci-utca 39/2. kerületnek.

Keresetik

azonnali belépésre földmivesséket, akik végzett fiatalember tehetségéhez és iróni teendő végzésére; fizetés: lakás, fűtés, világítás és havi 80 korona. Oly szorgalmas, erőteljes fiatalberek, kik jövőjüket biztosítani akarják, bizonyítvány-másolatokat a báró Sándor úti Jankovich Béla urhoz címelve. Zayon Béla gazdatisztvez. Felső-ut, Mont megye. 3977

A tejgazdaságban teljesen jártas gazdasági segédtsízt keresetik, ki a magyar és német nyelvet szón és írásban, a tot nyelvet pedig lehetőleg szón bírja és szép írással rendelkezik. Saját írása folyamatosan és bizonyítvány-másolatokat a báró Sándor úti Sándor úti Jankovich Béla urhoz címelve. Zayon Béla gazdatisztvez. Felső-ut, Mont megye. 3975

Béresgazda,

több évi gyakorlattal, azonnali felvételt, bizonyítvány-másolatokkal felszerelt ajánlatok, melyek vissza nem küldetnek Kishorogosi bér-gazdaság Horvát, küldendők. 3997

Gözeke-gépesz

nyer éves alkalmassá mélt. Hammerstein Richárd báró Pá-Sári uradalomban, kinek a kezeletében teljes jártas-águk bír, ezenkívül minden más gazdasági gép kezelését és javítását elvégzi, a cséplést szakértelemmel vezeti tudja, nagyobb takarmányelő-készítő kamra berendezéséhez — esetleg motoros erővel — ért. átlán gyakorlata van. Segéd-kezésére állandóan egy a külső, mint a műhelyi munkákkal: 1 segédgépész és a gépíjtő. Ajánlatok hivatkozással oklevélre és eddigi működésre, a fizetési igények megjelölésével az uradalmi intézőséghez Pá-Sári, u. p. Rajnok, Bács megye intéződök. Személyes jelentkezés csak felszólításra kívánatik, mely esetben a vasúti költség az uradalom által megtérítetik. 4012

Segédtsízt

azonnali belépésre keresetik; évi fizetés 1200 korona, szabad lakás, fűtés, világítás. Ezen állásra gazdasági akadémiát vagy gazdasági tanintézetet végzett, nőlen, 26 évesnél nem idősebb egyének pályázatnak, kik a német nyelvet bírják, előnyben részesülnek. Pályázatok nagyságos versező Mátyás Béla uradalmi intézőséghez címzendők Somogy-Hencser 3996

Feltétlenül

szükséges, meg-hítható, koránkező, szorgalmas, gazdálkodásban tapasztalt egyént szerény igényekkel alkalmazók itteni gazdaságomban. Bizonyítvány-másolatok vissza nem küldetnek. Berényi Géza, Bánya, u. p. Lipóta, Somogy m. 4015

Azonnali belépésre

keres-tek egy idősebb, több évi gyakorlattal bíró gazdatisztot, ki a tehetségét, hízalás, dohány-termesztés, állatgyógyászathoz, a külső és belső gazdaság vezetéséhez ért. Csakis nőlen, Jzr. vall. egyének küldjék be bizonyítvány-másolatukat, fizetési igény megjelölésével, a fülöpajtori bér-gazdasághoz Pátka, (Fehér m.) 4019

Tejgazdaságban

jártas, nő-ten, fiatal-ember, több évi gyakorlattal, aki a magyar, német és tot nyelvet egy írásban, mint szónban teljesen bírja, iródi teendőket végezni képes, június elsejére vagy még előbb is fizetési igények megjelölésével ajánlatok. Cím: Bicsce-falu Uradalom, Trencsén m. 4016

Gazdasági

segédtsízt felsőbb gazdasági intézetet, akadémiát jó sikerrel végzett, iródi munkában nemcsak jártas-ágú, azonnali belépésre kerestetik báró Niedermann Rész kárász-pusztai intézőségéhez. Fizetés: havi 40 kor., butorozott szoba, kizsoltgát, fűtés, világítás, élelmezés. Kérvenyek bizonyítvány-másolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, az intézőség címére Okorág-Kárászpusztára, Baranya megye küldendők. 4018

Szántartót

keresek szabot-oltságos, 3000 holdas gazdaságomba. Pályázatnak gazdasági kettős könyvelésben tökéletesen jártas, mérlegképes, szerény igényű, oly nős egyének, kik már ily állásban alkalmazva voltak. Külső gazdasági teendő nem lesz feladata. Ajánlatok, melyek vissza nem küldetnek, bizonyítvány-másolatokkal és fizetési igényekkel Bodor Zsigmond Dombárd címre keretnek. 4014

Gözekekhez

hosszabb gyakorlattal bíró és gép-kezelésre jogosított, a gözeke-észtást teljesen értő szak-ember azonnali alkalmazására kerestetik. Pályázatok bizonyítvány-másolatokkal, melyek vissza nem küldetnek. Sváb Gyula Czibak-háza címzendők. 4013

Gazdasági

könyvelő, a kettős könyvelésben jártas, mérlegképes, gyors levelező, a német, horvát és lehetőleg magyar nyelv teljes bírásával, megbízható erő, június végével belépéssel kerestetik. Bizonyítvány-másolatok és ajánlatok fizetési igények megjelölésével, a Noskovi Uradalom címére Noskovicra, Szlavóniában intézen-dök. 4017

Állást Keresők

Gazdatiszt, 13 évi kútnő, 35 év s, több nyelv-n be-szélő, nős, e mekteben, azonnali belépésre állást keres. Hofgárd Ferenc Ráczalmás, Fehér m.

Gazdatiszt,

40 éves, nős, ízr., 23 évi gyakorlattal, melyből leg-utóbb egy gazdaságban töltött 13 évet, a gazdaság minden ágában teljesen jártas, ugyazint az iródi teendőkben is. Június 1-ei belépésre állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3935

Önaló

intézői állást keres, jelen-ben lévő, intéző oki, gazda, 14 évi mezőgazdasági gyakorlattal állását oly állással cserélné fel, hol kényelmes lakása lenne és megőssülhetne. Cím a kiadó-hivatalban. 3858

A gróf Eszterházy-féle

földmivesséket június sorozáson már tullevő növendék végzi, kiknek egy része feleséges is. Mindannyi egyszerű föld-mives, ki a gazdaság és szőlő-mivelés minden ágában jártas. Ezeket igénybe venni óhajtok forduljanak a bér megjelölésével az iskola igaz-gatóségéhez Csákvárra. 3776

Elsőrangú, intelligens

Özlet-gazdát, 33 éves, nős, beszélt, német és szláv nyel-ven és egy kissé magyarul. A gymnasiumtól, szőlő- és bér-gazdasági és kertészeti iskolát vé-gyezte, igen szorgalmas és teljesen megbízható, főként állást keres Fargas A. Horóc, Trencsén m. 4034

Szakképzett

férfit, ki je-nyebb uradalomban fe-mondati-ásban működik, keres, óvadék-letétlen ellenében per-sonálisan kezelésre ny-gyebb ur dalomban, vagy on-ig olföldöz nagyobb javadalmáson főtiszt állás. Ajánlatok kért-nek a kiadóhivatalba -x-y- jelleg alatt. 3828

Földmives-

és tejgazdasági iskolát végzett, 25 éves, róm. kath., 4 évi gyakorlattal intenzív kezelet híres uradalomban szerete, segéd-tiszt állást keres. Gazdatiszt Fü-löpajti, u. p. Rapp, Nógrád m. 3907

Gazdatiszt,

földmivesséket, kútnő sikerrel vé-gzett, 29 éves, ev. ref. vallású, nős, családian, 6 évi gyakor-lattal, melyből 3 évet mint kerelő-tiszt töltött, a gazdaság minden ágában jártas. Nagyszorgalmas, minden tekintetben megbízható, hűséges. Egy nagy intenzív bir-tonok ispáni állásban van. Rómán, től, ruhén nyelven, szón és írásban jártas. Azonnali belépésre állást keres. Bővelbet levélben. Cím a kiadóhivatalban. 3987

Tejszövetkezethez

vajmester-vezetőnek vagy gazdaságba kul-csárnak vagy ispannak ajánlatok földmivesséket, 30 éves, nős, 7/8 évi gyakorlattal. Cím: Noszolyi L. Várpalota, Veszprém m. 3983

Gépeszi

állást keresek malom-írásban, fűrészyárban v. vasgyárban Bécs imre gépész, Pozsega, Slavonia 3992

Gazdasági

tanintézetet végzett, keresetén valóság, nőlen fiatalember 4 évi gyakor-lattal és jó bizonyítványokkal bármikor belépésre segédtsízt vagy ennek megfelelő állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3989

Kezelőtiszt

vagy számvelő állást keres július elsejére a mezőgazdaság minden, egyes és kettős könyvelésben teljesen jártas, 10 évi kútnő bi-zonyítvánnyal rendelkező, 32 éves, r. kath., oklevéllel gazda-tiszt. Szives megkereséseket "Szorgalmas és erélyes" jelleg alatt a kiadóhivatal felé. 4010

Gazdasági

intézői, ispani állást keres, jelenleg is hasznos s telmondatlan állásban lévő oklevéllel, gyermekkorá óta gazdaságban nevelkedett, 30 éves, róm. kath., nőlen gazda-tiszt, aki a mezőgazdaság minden ágában, könyvvezetésben, gaz-dasági terepmérésben, szőlőkör-pontós tértarajok, építetveket készítésben is teljes jártas-ágú bir. Állását oly uradalom vagy gazdaságnál óhajta felcserélni, hol megőssülhetne. Cím: X. Y. N.-Topolovec. (Poste restante) 4009

A nyári munkaidőre,

jun-1-től-októberig (4 teljes hóna-pon keresztül) gazdaságban alval-mászt keres egy a gazdálkodás-ban gyakorlata és elméleti jártas-sággal bíró állami tanító, 30 éves, maas, edzett sportember. Cím a kiadóhivatalban. 4006

Földmivesséket

kütnő siker-gazdatiszt, 26 éves, ev. ref. val-lású, nőlen, 4 évi önálló gyakor-lattal, melyet intenzív kezelet birtokon töltött, azonnali belépésre állást keres, nős állást is elfogad. A gazdaság minden ágában jártas, kútnő bizonyítvány-okkal rendelkezik. Cím a kiadó-hivatalban. 4008

Földmivesséket

jelenen és kútnően végzett, 23 éves, róm. kath., nő-ten, józan, szorgalmas, az egy-szeri könyvvezetést is érti, kútnő gazdaságban iróni vagy gyakor-nál állást keres azonnali belépésre, lehetőleg földbirtokosnál fizetést kérdéses szintet kér-Levelet a kiadóhivatal továbbít-4033.

Főkereszt,

33 éves, nős, beszélt, német és szláv nyel-ven és egy kissé magyarul. A gymnasiumtól, szőlő- és bér-gazdasági és kertészeti iskolát vé-gyezte, igen szorgalmas és teljesen megbízható, főként állást keres Fargas A. Horóc, Trencsén m. 4034

Földmives-

és tejgazdasági iskolát végzett, 37 éves, róm. kath., 12 évi kútnő gyakorlattal bíró, szorgalmas, megbízható, kiscsaládos, egyén-ispáni, kulcsári vagy tejszövet-kezetbe vajmesteri, üzletvezetői állást azonnali vagy későbbi belépésre keres. Megkeresések fizetési megjelölésével "Megbízható" jellegre Kistereny, Nógrád m. keretnek 4031

Gazdasági

intézői vagy számvelő állást keres azonnali belépésre, m.-óvéri gazdasági akadémia jeles sikerrel végzett, 36 éves, róm. kath., nő-ten egyén, ki a legnagyobb gróf uradalmak egyikében több éven át működött mint intéző, nagyobb gazdaságokat kezel, azok számv-adsait vezette és közben a birtoki számvességben is alkalmazva volt. Ugy a gazdaság-kezelésben, mint az iródi munkákban teljesen jártas és kútnő bizonyítványokkal rendelkezik. Cím a kiadóhivatal-ban. 4032

Hosszabb

gyakorlattal bíró, Schwarz József állásban van, ispani vagy kulcsári állást keres. Leveleket "Megbízható" jelleg alatt Tencer Gyula hirdetőjébe Szervita-tér 8. ker. 4035

Kisegítőtiszt

nyári időnyre, esetleg állandóan ajánlatok gazdasági teendők el-végzésére. Szives megkeresése-ket "Kisegítőtiszt 84613" Schwarz József hirdetőjébe Budapest, Andrássy-út 7. 4027

Gazdatiszt,

24 éves gyakor-nos gazdasági ismeretekkel, 14 évig önállóan gazdálkodó, óva-dékképes, erőteljes, 40 éves, ízr. nős, 2 gyermek atya vagyok. Mint lelkiismeretes és passziona-tus, tapintatos gazda, kitartó szor-galmas és becsületes állat-állandó állásra reflektálók állom-sámat tetszés szerint foglaltatom el. Becses megkeresést, esetleg meghívást kér poste restante. Er-élyes gazdatiszt* Nagyrécsa, Zala megye. 4026

Állást

keres 18 évi gyakorlattal rendelkező, több hazai nyelvet értő nyitra megyei gazda-tiszt. Cím a kiadóhivatalban. 4028

Keszthelyi

gazdasági taninté-zetet jeles ered-ményenl végzett, 25 éves, nő-ten, ízr. egyén, négy évi praxis-sal, melyből 3 évet dunántúli, 1 évet alföldi hegyes gazdaság-ban töltött, mely idő alatt a czu-korrépa- és burgonyatermesztésben, szeszgyártásban, hízalásban bő ismereteket szerzett, mellobbi belépésre ellenőri, ispani, esetleg segédtsízt állást keres. Szives megkeresések B. Zs. alatt Pusztá-póra keretnek. 4025

Megfelelő

intézői állás-keres-nyelvi vezetésben, keres-keleti növények termesztésben, szőlészet, dohánytermelés stb. gazdasági ágakban nagy gyakor-lattal rendelkező, 36 éves, erő-teljes, nős, szakvizsgát tett gazda-tiszt. Cím a kiadóban. 4029

Fiatal,

36 éves gazdatiszt, csalá-dos, keres gazdag urat vagy övegy urat, ki egy na-gyobb öszszeggel segítene egy bérlet átvételéhez, adott öszszeg felszerelés betöltéséhez, viszon-zál gyermeki szeretettel ápolná az illető amíg él. Cím a kiadó-ban 4030

Állatok

Sovány és hízott sertéseket legjobban értéke-sít és beszeres — BAUER B. GYULA sertésbizományos Bpest.VIII. Rákóczi-út 73. TELEFON 79-41. Minden felvásárlás díj-talanul készséggel adatik

Beállítani való és hízott

sertéseket ve-szünk. Ajánlatokat az ár, súly és mennyiség meg-jelölésével azonnali cizura-keretnek: Csorvai sertés-telep Csorna. 3953

Eladó

tenyészfalatk. A Pusztá-Ujnépi uradalom (u. p. Nagykanizsa) többszörösen első díjjal kitüntetett tenyészetéből telivér szimmenthali tenyészbikák, telivér westfalai kanok és kozák állandóan kiváló minőségben kap-hatók. 3960

Mangolicza

malacfeladás. 170 db orbáncz ellen beoltott herelt és nőstény fehér-szörű mangolicza páronként 30 kg. súlyú, la négy hónapos malac május végén való átvételre eladó. Venni szándékozók ajánlatokkal Ruszinkó Antal úr. tanácsos urnál jelentkezzenek Szécsényben, vasut-, posta-, tévúrd- és telefon-állomás (Nógrád vármegye). 3994

Yorkshirei

tenyészállatok, eredeti Angliából importált, legnagyobb fehérfejű egyenes ivadéka, minden nem és kor elősúlyra legelősebb áron eladó. Hat és nyolc hetes választási malacok darabonként 15-21 korona. Megrendelések: Frey Károly hercegi uradalmi intéző-dőz Pusztavacs, Pest m. 3974

Eladó

átvesselt York-sá hírel serés és pedig 1 drb öreg meddő kocsa ára 150 korona, 3 drb szüldőkocsa és 1 drb szüldő kan 9 hónaposak 4 100 kor. Göbel Péter ispani Pusztá-Fölköz, u. p. Szeghalom, Békés megye. 3962

Tehenek

50 darab és pedig 8 darab telivér szim-menthali, 10 darab telivér pingzai és 32 darab bonyhád-szimmen-thali keverék eladók. Tudakozód-hatni dr. Braun Adolfnál Buda-pest, V., Lipót-kört 15. szám. 3999

Eladó

két darab kétéves sárga-tarka fedezőszim-menthali bika. Árak: 450, illetve 500 korona darabonként. Megtekinthetők Lázár Miklósnál Magyarbogatán, u. p. Dész, Szolnok-Doboka megye. 3998

Hampshire-down

tenyész-hosok kerülnek eladásra Reizman Her-man kiskvárdai juhászatból. Er-dekiöknök közlehbíval Reiz-man Herman gazdaságának köz-ponti irodája Kiskvárdán szolgá-4000

Eladó

két darab kétéves sárga-tarka fed-ző-képes szimmenthali bika. Árak: 450, illetve 500 korona darabonként. Megtekinthetők Lázár Miklósnál Magyarbogatán, u. p. Dész, Szolnok-Doboka megye. 3998

15 drb kiváló

telivér simmenthali bika

1 1/2-2 éves, eladásra felállítva

Pajzs Gyula gazdaságában

Ráczalmás, Fejér m.

581

A „KIS HIRDETÉSEK” folytatása 1099. oldalon van

Marhamérlegek!

Erős vaskorlással 1500 kilo-gramm horderőre a leg-erősebb szerkezettel.

Szekér-Hidmérlegek

szekerek és állatok mérle-gelésére! 4000 vagy 3000 kilogramm horderőre 4 m. hosszú, 2 m. széles, a leg-erősebb kivitelben.

Raktári-mérlegek!

pontos kivitelben minden mérleg törv. hitelesítve, 2 évi jókarbantartás mellett.

DÉNES MANÓ

gazdasági szekerhidmérleg-és marhamérleg-gyáros

Budapest,

Iroda és raktár: VII., Dohány-u. 92.

Gyártelep: Gizella-út 53-55.

(Csömör-út sark). 318

Javítások eszközözése czéjából szerelt azonnali küldők.

Telefon és Interurbán 88-30.

Ló, marha,

juh és sertés mindennemű német, hol-landi és angol fajban olc-són isapható. U. WOLF, tenyészállatkereskedő, Golzwardeni. Oldenburg. Elsőrendű referenciák. 223

Muraközi

hidegvérű (nori) ígás

tenyész-lovak

és tenyészmenek vásárlásánál közvetlen a tenyésztektől, segédke-zsemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegy-zékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referen-cziák rendelkezésre állnak!

Czímem: jódob Heinrich Mór

lóvásárló ügynöksége

Csáktornya (Muraköz)

Sürgönyczim: Heinrich Senior,

Csáktornya. 5729

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legfőbbkötetesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. BUDAPEST—KELENFÖLD

a budaörsi-uton, a vasútállomással szemben.

A Szegedi kenderfonógyár r.-t. Szegeden

felhívja a t. gazdaközönség figyelmét minden szerkezetű aratógéphez használható

manila kévekötőfonalára,

melyet mint egyedüli hazai gyártmányt, garantált 45 kg. minimális hordképességgel, a külföldinél jelentősen olcsóbb árban szállít.

Múlt évben több mint 1000 mmázsát adott el a gyár és számos nagy uradalom elismerő-levele bizonyítja a fonal kifogástalan minőségét.

Ugyanott **gőzeke-sodronykötelek, gazdasági kötélárak, kenderzsákok** legelőnyösebben beszerezhetők.

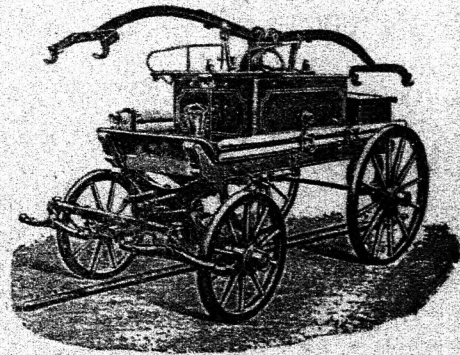
Sürgőnyczim: „Szivattyár Budapest” Telefonszám: 72-08 v. 72-09 Alapítatott: 1858. évben Gyártott fecskendők száma: 17,000

BUDAPESTI SZIVATTYU- és GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, VI. ker., Váci-ut 69. szám.

Gyártási ágazatok:

Gőzgépek, légsűrítők, vacuum-szivattyúk, keretfűrészek. Gőzkazánok, tartányok, előmelegítők. Vashidak, fedélszerkezetek, szegecselt oszlopok. Vas- és fémöntvények. Vasúti fordítóköröngök. Mindennemű forgó- és futódaruk kézi- és villamoshajításra. Rostélyvasak aczélezott felülettel. Közlőművek. Szivattyúk. Tűzfecskendők. Tűzoltósági segédeszközök. Közegészségügyi szerek. Köztisztasági eszközök. Árjegyzéket, valamint „Gyártási ágazatokról” prospektust kívánatra. 525

A „Miskolci Hitelintézet” áru- és terményraktáraiban az ezidei XVI-İK ÉVI GYAPJUVÁSÁR

beraktározással egybekötve

1908. évi június hó 17-ik napján tartatik

Részletes felvilágosítással szívesen szolgál

(Utányomat nem díjazatik.) 597

a „MISKOLCI HITELINTÉZET” részvénytársaság igazgatósága.

Gazdaközönség figyelmébe

ajánlom mint **erdélyi alkusz** legelőnyösebb és legolcsóbb bevásárlásokat eszközölhetem **jármos és beállítani való ökrökben**, ugyazintén **1-2 éves ökr-tínókban** és mindenféle sulyú sovány **sertésekben** mindig a legnagyobb előjegyzéseim vannak. Kiterjedt ismerettségemmel fogva **úgy vásárookra, mint azonnali eladásra** a legelőnyösebb ügyleteket körvetíthetem.

5018

Kiváló tisztelettel

Sürgöny és levélozim: **Vermes Lipót, Kolozsvár**

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR R.-T.

vasöntöde, gép- és rézműgyár • BUDAPEST, V., Csákiya-u. 3.

SZESZGYÁRAK és SZESZFINOMÍTÓK

SPECZIAL-ÉLESZTÓGYÁRAK

GÉPGYÁR: KEMÉNYÍTŐ-SYRUP- és DEXTRIN-GYÁRAK

teljes gépészeti berendezése.

Atalakit meglevő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.

Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs 1904.

Nagy állami érem.

Legnagyobb kitüntetés.

Tavaszi trágyázásra legalkalmasabb a Cséry-féle szemétrágya,

mely a legolcsóbb phosphort, kálit és nitrogént tartalmazó természetes trágya. Az istállótrágyát tartalomban és hatásban jóval felülmúlja. Rövid idő alatt rengeteg népszerűségre tett szert.

Ismertetések, analizisek és árajánlatok kaphatók a központi eladási telepen:

BAYERTHAL és **LEVY** cégnél Budapest, V. ker., Bálvány-utca 26.